

Şahnaz ŞAHİN

Azərbaycan ƏSGƏRİ

**(YAZARLAR DƏRNƏYİ)
XVI KİTAB**

Bakı – 2021

Redaktor: Zaur USTAC.
Ön söz: Hacıxanım AİDA

“Azərbaycan Əsgəri” – Şahnaz ŞAHİN
Bakı, “USTAC.AZ” nəşrləri, 2021, 120 səh.
Kod: 033-04-MZM-14-20-21

Şahnaz Şahinin “Yazarlar” jurnalında və “yazarlar.az” saytında dərc olunmuş “Azərbaycan Əsgəri” adlı silsilə yazıları əsasında 44 essedən ibarət olan bu kitab II Qarabağ müharibəsi şəhidi əfsanəvi kəşfiyyatçı Elxan Maarif oğlu Hüseynovun əziz xatirəsinə ithaf olunur. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Ruhları şad olsun...

26 iyun Ordu Günü münasibəti ilə

“Yazarlar” jurnalının xüsusi buraxılışı. (QN : 2319)
On altıncı buraxılış – Yazarlar N: 16 (023) 09.06.2021.

©Yazarlar.az, 2021.

©Ustac.az, 2021.

©Ş.Şahin, 2021.

ÖN SÖZ

ƏFSANƏVİ KƏŞFİYYATÇI

(Elxan Maarif oğlu Hüseynov haqqında)

Azərbaycan Əsgəri – hər yerdə böyük hərflərlə yazılmalı, ucadan, qürurla oxunmalı kəlmə. Bəli, sözün əsl mənasında bu belədir! Ordu, döyüşmək, savaş ənənələri min illərə dayanan Azərbaycan oğulları həmişə öz xalqının, elinin, obasının başını uca etməyi bacarıb. Bu ifadə həm söz cəbhəsində, həm də düşmənlə üz-üzə əlində silah vuruşan vətənpərvər fədailərimizin hamısına aiddir. Şahnaz Şahinin 44 günlük Zəfər savaşının qəhrəmanlarına ithaf etdiyi bu kitab qarşıdan gələn 26 iyun Ordu Günü münasibəti ilə həm şəhidlərimizin ruhuna xoş töhfə, həm qazilərimizin yaralarına məlhəm, həm də hal-hazırda ordu sıralarında xidmət edən igid, ər oğullarımıza gözəl hədiyyədir! Kitabda şəhidlərimizə həsr olunmuş 44 esse toplanmışdır. Kitabda toplanmış bu 44 şəhidimizin həyat hekayəsinə əfsanəvi kəşfiyyatçı Elxan Hüseynova həsr olunmuş, onu oxuculara yaxından tanıتماğı hədəfləyən bu yazı ilə başlamağımız, öncüllük etmək istəyimiz əbəs deyil:

Elxan Hüseynov - Elxan Maarif oğlu Hüseynov 12 mart 2000 – ci ildə Qaradağ rayonunda anadan olmuş — 13 dekabr 2020 – ci ildə Bakı şəhərində vəfat etmiş — Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin kəşfiyyatçısı, ölümündən sonra "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif edilmiş İkinci Qarabağ müharibəsinin şəhidi.

Ailəsi Cəbrayıl rayonundan məcburi köçkün olan Elxan Hüseynov 12 mart 2000-ci ildə Qaradağ rayonunda anadan olub. Atası Maarif Hüseynov Cəbrayıl rayonu, Daşkəsən kəndindən, anası Sevil Xəlilova isə Ağdam rayonunun , Yusifcanlı kəndindəndir.

Orta məktəbi bitirdikdən sonra 2018 -ci ildə həqiqi hərbi xidmətə yollanmışdır. Hərbi xidməti bitirdikdən sonra xüsusi təyinatlılarda MAHHXHQ əsgər kimi hərbi xidmətini davam etdirmişdir.

Qarabağın azadlığı uğrunda Azərbaycan ordusu sıralarında əməliyyatların ilk günlərindən döyüşlərə qatılan cəsur kəşfiyyatçı Elxan Hüseynov hamımızın mavi ekranlardan dönə-dönə izlədiyimiz Xudafərin körpüsünə üç rəngli bayrağımızı sancıb cənab Ali Baş Komandan İlham Əliyevə məruzə edən qrupun üzvlərindən biri olub, Füzulidən Şuşaya qədər şanlı döyüş yolu keçib, Zəfərə sayılı günlər qala - 6 noyabrda düşmən gülləsinə tuş gələrək yaralanıb. Onu döyüş meydanından təxliyə edən təcili yardım maşını isə minaya düşüb. Yenidən yaralanan Elxanı tapanda onun şəhid olduğunu düşünüb. İki dəfə əməliyyat olunmasına baxmayaraq, onun həyatını xilas etmək mümkün olmadı, Elxan uzun müddət komada qaldıqdan sonra 13 dekabr şəhidlik zirvəsinə ucaldı.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyüş əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli sərəncamına əsasən Elxan Hüseynov ölümündən sonra "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif edildi.

Ağdam rayonu, Yusifcanlı kəndindən məcburi köçkün olan anası Xəlilova Sevil Kərim qızı AZƏRTACa müsahibəsində Elxan Hüseynov haqqında demişdir:

"O, hər zaman deyirdi ki, böyüyüb torpaqlarımızın azad edilməsində iştirak edəcəyəm. Arzusuna da çatdı, Şuşaya qədər bütün döyüşlərdə iştirak etdi. Noyabrın 6-da yaralanan Elxanı hospitala apardılar. Bir neçə gün ərzində ondan xəbər ala bilmədik. Biz onu tapanda xəstəxanada komada idi. Həkim mənə oğlumun adını çağırmağımı

dedi. O, komanda olsa belə səsimi eşidəndə əlimi sıxdı və "qardaşın Orxan gəlib" dedim. Onda isə əlini qaldırdı. Elxan 37 gün komada qaldıqdan sonra şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Döyüşlər zamanı da imkan tapdıqca bizimlə əlaqə saxlayırdı. Bir dəfə zəng etdi ki, ata-baba yurdumuzu azad etmişik, Xudafərin azaddır, xəbərlərə baxarsınız. Onun ən ülvü arzusu torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasını görmək idi. Elxan torpaqlarımızı görməklə yanaşı, bizim də 27 illik həsrətimizə son qoydu və biz doğma yurdumuzun azad edilməsinin sevincini yaşayırıq".

Cəbrayıl rayonu, Daşkəsən kəndindən məcburi köçkün olan atası Maarif Hüseynov AZƏRTACa müsahibəsində Elxan Hüseynov haqqında demişdir:

"Mənimlə məsləhətləşəndə bu arzusunu söylədi, mən razı olmasam da, təkidlə öz yolunu davam etdirdi. Onun döyüş yolu azad olunan bütün ərazilərimizdən keçib. Çünki onlar xüsusi təyinatlılardır. Onlar qəhrəmancasına döyüşərək torpaqlarımızı azad etdilər. Elxan Şuşa uğrunda əlbəyaxa döyüşlərdə mübarizə apararlardan biridir. Təkcə Elxan 40-dan çox ermənini əlbəyaxa döyüşdə məhv edib. Noyabrın 6-da düşmən gülləsinə tuş gələrək yaralanıb. Onu döyüş meydanından təxliyə edən təcili yardım maşını isə minaya düşüb. Yenidən yaralanan Elxanı tapanda onun şəhid olduğunu düşünüblər. İki dəfə əməliyyat olunmasına baxmayaraq, onun həyatını xilas etmək mümkün olmadı, Elxan ötən gün şəhidlik zirvəsinə ucaldı".

Əgər diqqət etdinizsə, valideyləri Azərbaycanın müxtəlif rayonlarından olan Elxan balamız (20 yaş nədir ki...) Azərbaycanın bir nöqtəsində anadan olub, bir başqa nöqtəsində böyüyüb, başqa bir yerdə oxuyub, digər bölgəsində xidmət edib, döyüşə bir cəbhədə başlayıb, digər cəbhəyə göndəriblər... Cəbrayıl, Füzuli, ... Şuşaya qədər döyüş yolu keçib... Gəncəcik fidan bala aslan kimi döyüşlərə atılıb, yağı düşmən tapdağında inləyən torpaqlarımız qarş-qarış təri,

qanı tökülə-tökülə, dağlara-daşlara nərəsi, səsi-sədası yayıla-yayılaazad edib... Şuşa uğrunda gedən döyüslərdə şanlı Zəfərə bir neçə gün qalmış yaralanıb... Şəhid olmuş bilib morqa yerləşdiriblər... Sonra məlum olub ki, sağdı... Yaralı-yaralı getdiyi tibb maşını minaya düşüb, yenə yaşayıb... Can verməyib əcələ... Çarpışib ölümlə... Fəqət mümkün olmayıb... Körpə, uşaq, yeniyetmə, gənc, məktəbli, əsgər, kəşfiyyatçı, döyüşçü, yaralı, şəhid kimi qarış-qarış gəzib bütün Azərbaycanı... Bir yerdə doğulub, başqa yerdə böyüyüb, Vətən torpağı uğrunda döyüşüb, bizim üçün müqəddəs qələbəmizin tacı sayılan Şuşa döyüşlərində yaralanıb, Azərbaycanın qəlbində - düşmənə göz dağı Bakıda şəhidlik zirvəsinə ucalıb...

Cəsur, əfsanəvi kəşfiyyatçı Elxan Hüseynovun həyatı şamnlı Azərbaycan Əsgəri nümunəsini gözlər önünə sərir...

Belə gözəl təşəbbüs – layihəyə görə Zaur Ustaca, gözəl təsirli, anlamlı esselərə görə Şahnaz Şahinə təşəkkürümü bildirirəm. Ön söz yazmağı mənə həvalə etdiyiniz üçün xüsusi minnətdarlığımı sizlərə çatdırıram. Həm Birinci, həm İkinci Qarabağ Müharibəsi şəhidlərinə, eyni zamanda dünya yaranandan bu torpalar uğrunda savaşmış, qan tökmüş ulu əcdadın duhuna Böyük Allahdan rəhmət diləyirəm... Qoy hamısının ruhu şad olsun ki, Azərbaycan Əsgəri – əmr anında qadın, kişi demədən silaha sarılıb Vətənin müdafiəsinə qalxan bu torpağın övladları – qarşıdakı 26 iyun Ordu Gününə üzü ağ, alın açıq, qürurla, şərəflə şanlı Əsgər kimi gedirlər!!! Yolun daim açıq, səfərlərinin tacı həmişə Zəfər olsun, Azərbaycan Əsgəri!!!

09.06.2021. – Ağdam.

Hacıxanım AIDA,

yazar, kitabşünas-tənqidçi.

44 ESSE

(*“SABİRABAD ŞƏHİDLƏRİ”*)

ANALAR AĞLAMASIN

1

Dərdi içində məğrurcasına çəkənlər də var, dərd altında düz qaməti əyilənlər də. Dərdin arasına bükülənlər də, dərdi başından kal-kal tökülənlər də... İçib gedənlər də var, uçub gedənlər də... Ölüb ölməyənlər, ölə bilməyənlər, ölməyənlər və gözgörəti ölənlər də... Dərd ağır yüküdür, onu kişicə daşımaq var bizim millətin qanında, canında... Şəxsi dərđini bürüb büküb bir küncə qoymağı və dar ayaqda vətən dərđinə şerik olmağı bacarır bizim xalqımız!...

Aliyev Asim Asəf oğlu Əsədli kəndində doğulub, 17 sentyabr 1998-ci ildə. 2005-2016-cı illərdə Əsədli kənd tam orta məktəbində təhsil alıb. Ailədə bir bacı və bir qardaş olublar, sevgi görüb, qayğı görüb ailəsində, qarşılığını da valideynlərinə ötürməyi bacarıb. Həqiqi hərbi xidmət vaxtı çatanda sevinə-sevinə xidmətə yollanmış, Sanqaçalda yerləşən “N” saylı hərbi hissədə, Azərbaycan Daxili Qoşunların tərkibində vətənə xidmət etmişdir. 2018-ci ildə də hərbi xidmət vaxtını başa vurub ailəsinin yanına dönsə də, hərbi sahəyə olan həvəsi onu təzədən geriye qayıtmağa məcbur etmiş, elə xidmət etdiyi hərbi hissədə də MAXE kimi işləməyə başlamışdır...

Müharibə başlayanda Asim üç ay idi ki, artıq Sanqaçaldakı “N” saylı hərbi hissədə xidmət edirdi. İşğal altında olan doğma dorpaqlarımızın azad olunması fikri onu da gecə-gündüz rahat buraxmırdı. Ali Baş Komandanın əmri Asimin qisas hissilə alışan qəlbinə sanki su çilədi...

Təlim məqsədilə irəlicədən Füzuli bölgəsinə gələn Asim müharibə başlayandan döyüslərin qaynar yerində olmuşdur. O, zirehli maşın idarə edirdi, vətən borcunu layincə ödəməyə çalışıdı. Son dəfə anası Nurxanım ilə oktyabr ayının 13-də telefon əlaqəsi saxlayan Asim ürək-dirək verib anasına, tezliklə müharibənin Azərbaycan dövlətinin qələbəsi ilə sona yetəcəyinə əmin olduğunu bildirib və vidalaşib...Cəmi bir gün sonra, 14 oktyabr 2020-ci ildə Füzuli

uğrunda gedən çətin döyüşlərin birində snayper gülləsinə tuş gələrək şəhidlik zirvəsinə yüksəlmişdir...

Asim Asəf oğlu Əliyev ölümündən sonra “Vətən uğrunda “ medalı ilə təltif edilmişdir.

Anası Nurxanım yeganə oğlunun ölümünə için-için ağlayır, amma bir təsəllisi var, o da qazandığımız qələbədir... Vətən sağ olsun deyir şəhid anası...

Subay idi Asim, həyatı hələ irəlidə idi, amma o, öz ömrünü sevdiyi Vətən üçün qurban verdi, qurban verdi ki, bir də nahaq qan tökülməsin, torpaqlarımız rahat nəfəs alsın, uşaqlarımız azad səma altında yaşasın, analar bir daha ağlamasın...

Hər gün qulağımı bir səs oxşayır,

Könlümə yüz boya çəkən çağırır.

Ruhunu Vətənin ruhuna qatan,

Canını bayrağa bükən çağırır...

AY İŞİĞINA DÖNƏN ƏSGƏR

2

Dünyanın təməlində vardır dağıntılar, çəkişmələr, üsyanlar... Dünyanı sevgiylə, məhəbbətlə idarə etməyin asan və rahat bir yolu olduğu halda, bir-birinə yad ya da doğma olan insanlar arasında, sonra da ölkələr səviyyəsində savaşı yoluna üstünlük verilmişdir. Azərbaycan dövlətinin istəmədən qatıldığı müharibələr də haqsızlığın, yersiz eqoizmin doğurduğu fəlakətlərdəndir... Otuz ilə yaxın işğal altında olan torpaqlarımızı düşməndən azad etməkdən ötrü xalqımız, ordumuz bir dəmir yumruq altında birləşdi və tarixi qələbəsini çaldı!...

Müharibə həm də tarixin digər üzünü meydana çıxardı, göstərdi ki, necə oğullar böyüyüb çıxıb meydana Azərbaycanda, hər biri də igid, vətənpərvər, qəhrəman... Belə oğullardan idi Elnur Aydın oğlu Tağıyev... O, 10 iyun 1997-ci ildə Sumqayıt şəhərində doğulub böyümüşdü, sonradan yığılıb bu kənddə köçmüşdülər, elə orta məktəbin son siniflərini də T.Nurullayev adına Xəlfəli kənd tam orta məktəbdə oxuyub bitirmişdi. Hərbi xidmətə çağırılmış və 2015-çi ildə həvəslə Milli Orduda xidmətə yollanmışdı, əsgərliyini Naxçıvanda kəşfiyyatçı kimi çəkmiş, bu zaman özünün yalnız yüksək bacarıq və qabiliyyətlərini göstərmişdi. İdmanın güləş növü ilə məşğul olan əsgər yarışlarda birinci yerə çıxmışdı. Onun peşəkar hərbiçi olmaq üçün potensial imkanlarını görən türk zabitlər altı aylıq təlimlərə qatılmasına şərait yaratmış və həmin təlimlərdə yüksək nəticə göstərdiyinə görə Fəxri Fərmanla təltif edilmişdi. 2016-cı ilin dekabr ayında hərbi xidmətdən qayıdan Elnur Tağıyev tikintilərdə fəhlə kimi işə başlayaraq ailəsinə maddi dəstək olmuşdur. Amma general Polad Həşimovun şəhid olması onun da qanını coşdurmuş, ürəyini düşməyə intiqam hissi ilə doldurmuşdu...

..Bir Ay işığıma bürünər yolum,

Tanrıdan güc alar, bükülməz qolum.

Yaraşmaz döyüşdən uzaqda qalım,

Məni himn eləyər etdiyən dua,

Arxamca bir ovuc su qəp, ay ana....

Daim cəbhəyə getməyə, qisas almağa fürsət axtaran gənc müharibə başlayarkən arzusuna çatır. 29 sentyabr 2020-ci ildə döyüşlərə qatılan əsgərin yolu Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlıdan keçir. Əfsuslar olsun ki, 25 oktyabr 2020-ci il tarixində bu şərəfli döyüş yolu qırılır Elnurun, həmin gün o, Qubadlı uğrunda gedən ağır döyüşlərin birində Vətənə borcunu canı ilə ödəməli olur...

Bu döyüş zamanı onunla birgə düşmən mühasirəsinə düşən bir qrup əsgəri xilas etmək üçün bütün bacarığını işə salan və onları ağılı və cəsarəti ilə mühasirədən çıxarmağı bacaran Elnur, özü şəhidlik mərtəbəsinə qalxır...

Ölümündən sonra Elnur Tağıyev “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif olunmuşdur.

Üç bacının bir qardaşı idi Elnur, atası Aydın deyir ki:

-Vətən sağ olsun! Elnur mənim qolumun qüvvəti, köməyim və tək oğlum idi. İndi isə bütün Azərbaycan xalqının balasıdır. Onunla fəxr edirik! Anası Səkinə xanım oğlundan aramla söz açır, deyir o, əvvəldən fərasətli, vətənpərvər, istiqanlı, mehriban idi. Heç vaxt haqsızlığı bağışlamazdı, bağışlamadı da... Bacısı Vüsalənin isə yaddaşında Elnur qəlbi eşqlə dolu gənc kimi qalıb:

-Elnurla həm də dost idik, sirrini mənimlə bölüşərdi, gözaltısı vardı deyəsən, amma demirdi, bu il evlənmək fikrində idi.. Hərbi komissarlıqdan çağırış vərəqəsi gələndə qardaşım Şamaxıda işləyirdi. Eşidən kimi çıxıb gəldi və sabahı gün müharibəyə yollandı...Vətən sağ olsun!..

... İşdir yolunuz Xəlfəli kəndinə düşsə vaxt tapıb mütləq kənd məzarlığına da baş çəkin. Orda bir şəhid qarşılayacaq sizi, bu Elnur Aydın oğlu Tağıyevdir, özü də tək yox, şəhid yoldaşları ilə birgə...

BABƏK KİMİ BABƏK

3

Yollar uzun və qısa, çətin və dolanbac, arzular sonsuz, ümidlər isə həmişəyaşıl olur. Bir əzizinin yoxluğuna nə qədər çalışsalar da inandıra bilməzlər səni. İynədimi, sapdımı düşə itə, yox ola, gözünün qabağından birdən-birə qeybə çəkilə... Amma demə olurmuş...

Ənnağıyev Babək Oktay oğlunun evindəyəm, atası qarşılayır, elə həyəət qapısından görüşüb evə dəvət edir. Kür daşqınından sonra FHN tərəfindən tikilən evin pilləkənlərini qalxdıqca təsəlli üçün söz axtarıram, otaqda iki azyaşlı qız uşağı heç nəyi dərk etməyən baxışlarını üzümə dikir... Gözlərim önündən atamı itirdiyim gün film kimi gəlib keçir, mən də heç nə başa düşmərdüm onda...

Babək Qasımbəyli kəndində, 28 aprel 1994-cü ildə doğulub böya-başa yetib, orta məktəbi də bu kəndin H.Ənnağıyev adına tam orta məktəbində oxuyub. Elə Hilal Ənnağıyev də Birinci Qarabağ müharibəsində canından keçən şəhidlərimizdən biridir. Sonra Vətənə həqiqi hərbi borcunu vermək yaşı çatanda-2012-ci ildə yollanıb əsgərliyə, Qazax rayonu ərazisində yerləşən “N” saylı hərbi hissədə xidmət edib, Musaköy, Balacəfərli, Kəmərlı kəndlərində, düşmənlə üzbəüz səngərdə olub. Ağır silahlardan istifadə etməyi öyrənib, qaranatamyotçu olub, əli bir dəfə də titrəməyib...

2014-cü ildə hərbi xidmətdən evə, doğmalarının yanına qayıdan Babək elə təsərrüfat işlərində atasına kömək edib, halal ruzisini qazanıb. Sonra ürəyi, gözü tutan Rəmziyyə ilə ailə qurub, bu izdivacdən iki gül kimi qız balası dünyaya gəlib, atalıq hissini fərəhlə, sevinclə yaşayıb, həyata daha çox bağlanıb bundan sonra...

Müharibə başlayanda o da doğma vətənin hayına hay verərək cəbhəyə yollanıb, öldürməyə, erməni vandallarına Qarabağın Azərbaycana məxsus tarixi ərazi olduğunu sübut etmək üçün gedib döyüşməyə. Gedib ki, gələcək nəsillərə torpaq dərdi qalmasın, gedib ki, bundan sonra daha şəhid verməsin Azərbaycan...

...Damarında qeyrət axan igidim,

Yağı gözə oxtək batan igidim.

Döyüşlərdə polad kimi bərkidin,

Üzə gülən növrəğinə qurbanam,

O, üçrəngli bayrağıma qurbanam!...

Döyüş yolu 29 sentyabrdan başlanıb, elə başlanğıcdan erməni fəndgirlərinin viran qoyduğu Füzuli uğrunda gedən ağır döyüşlərin iştirakçısı olub, ürəklə döyüşüb, burda da qranatamyotdan od yağdırıb düşmənin üzərinə. Amma özü də düşmən gülləsinə tuş gəlib, oktyabrın 7-də Füzuli

ətrafında döyüşlərin birində ağır yaralanaraq döyüşçü yoldaşlarından ayrılıb. İlk tibbi yardım göstərilə də qospitala çatdırmaq mümkün olmayıb, elə yoldaca gözlərini həyata əbədi yumub...

Babək Ənnağıyev ölümündən sonra “Vətən uğrunda “ medalı ilə təltif edilmişdir.

Atası Oktay göz yaşını saxlaya bilmir, kim deyir kişi ağlamaz, kişi ağlayanda həm də ağladır... Dəsmalını çıxarıb gözlərini silərək oğlundan söz açır:

-Dörd övladım vardı, deyirdim mən onun çiyində gedərəm dünyadan, amma əksinə oldu... Babək ağıllı, söz eşidən, böyük-küçük yeri bilən bala idi. Məşhəd və Kərbəla ziyarətlərində olmuşdu, həm dinimizə, həm də vətənimizə bağlı idi. Uşaq vaxtı çılğın olsa da sonralar daha səbirli idi, yaşı az idi amma dünyagörmüş kişilər kimi müdrək düşünürdü. Daim əsir torpaqlarımızı düşünür, dözə bilmirdi. Həmişə deyirdi ki, müharibə olsa birinci özüm gedəcəyəm. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müharibəyə başlaması elə ürəyindən oldu ki!.. Dərindən köks ötürüb əlavə edir: Vətən sağ olsun...

Həyat yoldaşı Rəmziyyə xanım :

-Son dəfə oktyabrın 3-də danışdıq, döyüşə gedəcəkdilər, qələbəyə ürəkdən inanırdı... Çox razı idim Babəkdən, ailəsini çox sevirdi, dəyər verirdi, ailəcanlı və mehriban idi...

İndi kənd qəbristanlığı bir məzar boyu da vətənləşib, dəyərli olub, çünki burda şəhid uyuyur... Rahat yat, deyirəm, şəhidim, sənin yarımçıq işini Müzəffər Ordumuzun cəsur əsgərləri tamamladılar, yağını torpaqlarımızdan qovub çıxardılar. Bu gün Qarabağ Azərbaycandır, vətəndaşlarımız isə hər biri qarabağlı... Sənin canını verdiyin torpaqlarda balaca qızların azad gəzəcək və səninlə həmişə fəxr edəcəklər...

BEŞ AY KOMADA QALAN ŞƏHİD ZAMİN

4

Dənizçinin cəsarəti fırtınada, əsgərin cəsarəti müharibədə, xalqın cəsarəti isə ağır sınaq günlərində bəlli olar deyiblər. Xalqımız bu həqiqəti 2020-ci il 27 sentyabr günü işğalçı ermənistan dövlətinə qarşı haqq savaşına başlayarkən artıq sübuta yetirdi. Uzun illər doğma Qarabağdan ayrı düşən xalq, yad ayaqlar altında ruhu tapdalanan torpaqlar nəhayət gözlədiyi azadlığına qovuşdu... Tarixə “dörd günlük müharibə” kimi düşən 2016-cı ilin Aprel döyüşlərindən fərqli olaraq, bu 44 günlük müharibə artıq nə tərə, nə yüksəklik, nə də hansısa kənd və ya qəsəbə uğrunda döyüş deyildi. Böyük tarixi olan, qədim və tarixi torpaqlara malik Azərbaycan xalqının pozulmuş ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda cihad idi. Azərbaycan dövləti uzun illər ölkə Başçısı İlham Əliyevin apardığı uğurlu daxili və xarici siyasətin, Ali Baş Komandan ətrafında sıx birləşmiş xalqın və güclü ordumuzun sayəsində öz qalibiyyət himnini yaza bildi...

Müharibə başlanması xəbərini alan oğullar bir nəfər kimi səfərbərliyə qoşulur, düşməndən intiqam almaq, torpaqlarımızı əsarət altından azad etmək üçün cəbhəyə yollanırdılar. Sabirabad rayonunun Qaralar kəndindən olan Balakışiyev Zamin Dadaş oğlu da belə oğullardan biri idi...

Zamin 27 aprel 2001-ci ildə, baharda dünyaya gəlmişdi. Ailə onun gəlişini uzun zaman gözləməli olmuşdu. İlk övladından sonra doğulan dörd uşağın heç biri yaşamamışdı. Ailə intizar və təşviş

içində idi. Həkimdən əli üzülən valideynlər adətlərimizə uyğun ailədə çox uşaq olması tərəfdarı olduqlarından müqəddəs ocaqlara üz tutur, nəzir-niyaz verir və nəhayət Zamin sağ-salamat dünyaya gəlir... Gəlişi ilə ailənin üzü də gülür, ata-ana bir-birinə arxa olacaq iki oğul sahibi olduqlarından Allaha şükür edir, Zamini xüsusi istək və arzu ilə böyüdürdülər. Onun nəsə başqa keyfiyyətləri olduğunu da fəhmlə hiss edirdilər. Vlideynləri hələ 12 yaşı olarkən yatdığı yerdə üstündə uzun və qara bir ilanın yatdığını görmüş və təşvişə düşmüşdülər. Lakin uşağın qorxu hissi keçirməməsi onları heyrətə salmış və sonralar da Zaminin qorxmaz, ürəkli, cəld və daxilində hansısa xüsusi gücün olduğunu hiss etmişdilər...

2008-2018-ci illərdə Qaralar kənd ümumi orta məktəbində təhsil alan Zamin, 2019-cu ilin yaz çağırışında hərbi xidmətə çağırılır və Tərtər rayonundakı "N" sayılı hərbi hissədə, Quru Qoşunların sıralarında xidmət etməyə başlayır. Son vaxtlar cəbhəyanı zona və sərhəddən xeyli uzaqda yerləşən yaşayış məntəqələrinin atəşə tütülməsi və bu zaman əsasən dinc əhalinin hədəf seçilməsi hər bir vətəndaş kimi Zamini də narahat edirdi. Onun düşməne qarşı nifrəti artır, qisas hissi güclənirdi. 27 sentyabr 2020-ci ildə başlanan Vətən müharibəsi başlanarkən Zamin Balakışiyev də elə xidmət etdiyi hərbi hissədən döyüşlərə qatıldı...

...Azərbaycan əsgəri,

Cəbhənin köz yerində...

Zamin Tərtər rayonunun Suqovuşan kəndi uğrunda gedən ağır və şiddətli döyüşlərdə iştirak etmiş, düşmən istehkamlarının dağıdılmasında igidlik göstərmişdir. 2020-ci il sentyabr ayının 10-da uzaq məsafədən açılan snayper atəşi ilə başından ağır yaralanaraq Gəncə Şəhər Mərkəzi

Xəstəxanasına gətirilmişdir. Burada ilk əməliyyat keçirən Zamin, oktyabr ayının 30-da Bakı Neyrocərrahiyyə Xəstəxanasına yerləşdirilmişdir. Lakin koma vəziyyətində olan Zaminin vəziyyəti

aradan keçən beş aya yaxın müddətdə dəyişməz qalmış və o, 8 mart 2021-ci ildə şəhidlik məqamına yetişmiş və doğulub boya-başa çatdığı Qaralar kəndində dəfn edilmişdir...

Bir zaman ana qəlbinə sevinc, ata ürəyinə təpər gətirən Zamin, şəhidliyi ilə də anasının xüsusi gününü yaddaqalan etdi. Anası “oğlum mənim 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Bayramı üçün ən qiymətli hədiyyəm oldu. O, ölümü ilə də başımızı uca elədi, uşaq vaxtı çöldən gətirdiyi bir çiçəyi arxasında gizləyib utana-utana mənə verərdi, indi də gücü özünə çatdı, analar günündə özünü hədiyyə elədi..”-deyir...

Bu gün Azərbaycanın üçrəngli bayrağı Qarabğda dalğalanır və dövlətimiz artıq orada quruculuq işlərinə başlamışdır. Şəhidlərimizin qanı və canı bahasına azad olunan torpaqlarda erməni vandallar tərəfindən yerlə yeksan edilən kənd və şəhərlər yenidən tikilib abadlaşdırılacaq və bu yurdun əsil sahibləri orada rahat yaşayacaqdır..

AZƏRBAYCAN BAYRAĞI ORDENLİ AQŞIN QULİYEV

5

İnsan torpaq həsrətli yaralarından içəri süzülən işıqdan boylananda, o işığın ətrafında hər şey nura böyanır, dünya dəyişir, məmləkət azadlığa qovuşur, insanlar pislikdən, xılıtdan təmizlənir, saflaşır. Quliyev Aqşin Dilavər oğlu da belə işıqlı insanlardan idi. O, 12 dekabr 1996-cı ildə Çiçəkli kəndində dünyaya gəlib. Çiçəkli Sabirabadın mərkəzdən uzaqda olan kəndlərindəndir, başqa kəndlər kimi, Çiçəkli də bağ-bağatlı, insanları isə istiqanlı və mehribandır. Aqşinin bir müddət əvvələdək yaşadığı bu kəndə axşama yaxın gəldim, atası Dilavərlə darvazanın önündə görüşüb təzə tikilmiş hündür evin həyətinə keçirik, pilləkənin başında əlləri qoynunda, qara paltarlı, qara yaylıqlı orta yaşlı qadın qarşılayır bizi. Çox kədərli görünür, üçümüz də Aqşinin divar boyu böyüdülmüş və divarında çoxlu sayda irili-xırdalı şəkilləri asılmış otağa daxil oluruz. Otağın

şəkillər olan tərəfində uzun masa və masa üstündə Aqşinin müxtəlif vaxtlarda çəkdiyi fotoların, şəxsi əşyaları və Quran kitabı var. Baxışları mərd, üz ifadələri isə bu qədər qan-qada görməsinə rəğmən mülayimliyini saxlayan Aqşinlə göz-gözə gəlirəm, qəlbən salamlayıram...

Aqşin Quliyev 2003-cü ildə Ə.Şərbətov adına Çiçəkli kənd tam orta məktəbin birinci sinfinə getmiş və 2014-cü ildə təhsilini bitirmişdir. Dərslərindən əla və yaxşı qiymətlər alıb, bəlkə lap kafi aldığı vaxtlar da olub, amma həyat dərsindən qiyməti yalnız “əla” oldu onun... İdmana böyük marağı vardı, orta məktəbdə oxuduğu illərdə keçirilən “Şahin” Hərbi İdman və Turizm oyunlarının zona yarışlarında və 2012-ci ildə Şirvan UĞİM-nin Yunan-Roma güləşi üzrə yarışlarında birinci yerə layiq görülmüşdür. 2015-ci ildə həqiqi hərbi xidmətə çağırılan Aqşin səkkiz ay Ağdamda xidmət etmiş, sonra isə Xüsusi Təyinatlı Qoşunların sıralarına qəbul edildiyi üçün Bakıda yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə xüsusi təlimlərə qatılmışdır. Yüksək hərbi təlimlərdən uğurlu nəticələr göstərən Aqşin dörd günlük Aprel döyüşlərində də iştirak etmiş və bundan sonra təyinat üzrə Cəlilabad “N” sayılı hərbi hissəyə dəyişdirilmişdir.

2018-ci ildə Türkiyə Respublikasının İzmir şəhərində, 7-11 May tarixində keçirilən “EFES-2018” ərazidə döyüş atışlı təlimlərdə MAXE kimi Azərbaycanı layiqincə təmsil etdiyi və yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirərək birinci yerə layiq görüldüyünə görə “Fəxri Fərman” la, Azərbaycana döndükdən sonra isə “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi ilə bağlı” medalla təltif edilmiş və komandanlıq tərəfindən ona “Gizir” rütbəsi verilmişdir. Yenidən Cəlilabadda dönən gizir ermənilərin dinc əhalini Tovuz rayonu istiqamətindən hədəf seçdiyi vaxtlarda da düşmənin dərsinin layiqincə verilməsində iştirak etmişdir.

Müharibə dəhşətdir, heç kəs müharibə istəmir, xalqımız da hər zaman sülhün, əmin-amanlığın tərəfində olmuşdur. Lakin 30 ilə yaxın bir vaxtda düşmən tapdığı altda qalan torpağımızı işğaldan azad etmək uğrunda apardığımız Vətən müharibəsi haqq savaşı

idi. Azərbaycan dövləti otuz ilə yaxın bir vaxt ərzində tarixən ona məxsus olan qədim torpaqlarını işğaldan azad etmək üçün ayağa qalxdı. Çünki Ermənistan dövləti beynəlxalq hüquq normalarına əməl etməyərək torpaqlarımızdan çıxmaq istəmirdi.

Xalqımız işğalda olan torpaqlarını azad görməyə təşnə idi, Ordumuz isə hər dəqiqə döyüşməyə hazır vəziyyətdə olduğundan elə ilk gündən qələbəyə şübhə yeri qalmamışdı. Bu müharibədə ordu, xalq və dövlət birliyi zəfərimizi labüd etdi...

Sevinir hər çiçək, hər yarpaq, hər gül,

Bu qaya səsləyir, o dağ çağırır.

Murovdan ö üzə süzür xəyalı,

Bütün varlığıyla torpaq çağırır...

Bacarıqlı istehkamçı-kəşfiyyatçı Aqşin Quliyev İkinci Qarabağ müharibəsinin ilk günündən xidmət etdiyi hərbi hissə ilə döyüşlərin ön sıralarında gedərək Füzuli, Cəbrayıl, Hadrut, Xocavənd, Qubadlı rayonlarının və kəndlərin düşməndən azad edilməsində xüsusi cəsarət və igidlik göstərmişdir. O, komandiri olduğu qrupla birgə dəfələrlə düşmənlərin arxasına keçərək koordinatları müəyyən edib komandanlığa ötürmüş, düşmən səngərlərinə girərək əlbəyaxa döyüşdə çoxlu sayda erməni əsgərini məhv etmişdir. Cəbrayıl rayonunda məhz baş kəşfiyyatçı Aqşin Quliyevin qurduğu xüsusi plan əsasında düşmən mövqelərinin dərinliklərinə qədər irəliləyərək düşməni tamamilə məhv etmiş, özləri isə itki vermədən geri qayıtmışdılar.

Aqşin Quliyev 17 oktyabr 2020-ci ildə Füzulinin Qarğabazar kəndində ermənilərin əks hücumunu dəf etmək üçün xüsusi tapşırıq yerinə yetirərkən düşmənin snayperdən açdığı atəş nəticəsində şəhidlik məqamına yüksəlmişdir. Ölümündən sonra Aqşin Dilavər oğlu Quliyev “Vətən uğrunda” medalı və “Azərbaycan Bayrağı”

ordeni ilə təltif edilmişdir. Qəhrəman kəşfiyyatçı-istehkamçı doğulub böyüdüyü Poladtoğay kəndində dəfn olunmuşdur.

Aqşinin qardaşı Həzi də hazırda Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Daxili Qoşun hissələrində MAXE kimi xidmət edir. Anası Fərqanə xanım, atası Dilavər övladları ilə fəxr edir, “Aqşinsiz yaşamaq çətindir, Vətənsiz yaşamaq isə ondan da çətindir”, deyən valideynləri vətən müharibəsinin başa çatmasında Aqşinin də payı olduğundan qürur duyurlar. Nur içində uyu, şəhidim!

BİR PARÇA VƏTƏN

6

İnsanın bütün həyatı nağıla bənzəyir əslində, dünya da onun itirdikləri ilə zənginləşir. İnsan ömrü boyu qazandığı ilə itirdikləri arasında tarazlıq yaratmağa çalışsa da yarada bilmir. Uygulaşmaq da gəlmir əlindən, sadəcə qəbul edir və yaşayır... Əvvəl tez olur, sonra isə gec..., beləcə əslində hər şeyə gecikir insan...

Hüseynov Fərid Yaşar oğlu həyata vaxtında gəlmişdi, nə tez nə də gec, 17 iyun 1997-ci ildə Məmişlər kəndində ata-anasının oğul payı kimi gəlib dünyaya, M.Quliyev adına Qaralar kənd tam orta məktəbini bitirib. 2015-ci ilin də elə iyun ayında həqiqi hərbi xidmətə çağırılaraq əsgərliyə yollanıb. Vətənə ilk borcunu Pireküşküldəki “N” sayılı hərbi hissədə yerinə yetirib və 2017-ci ildə evinə qayıdıb. İki bacının qardaşı, bir evin dirəyi olduğunu uşaqlıqdan dərk edib elə, amma elə ki, bığ yeri tərləməyə başlayıb qəlbində Vətən sevdası baş qaldırıb. Düşmənin tapdığı altında olan qədim yurd yerlərimizin xiffəti dolub canına, Qarabağın azad olunması gününü intizarla gözləyib.

20 sentyabr 2020-ci il tarixində Ali Baş Komandandan gələn hərbi sərəbərlik əmrinə qəlbən şad olub və gözlədiyi günlərin yaxında olması sevinci ilə təlimlərə qoşulub. 29 sentyadrdan isə döyüşlərdə iştirak edib. Füzuli, Hadrut və Tuğ istiqamətində gedən ağır və qanlı

döyüşlərin önündə gedib. Vətənin necə bir gülzar olduğunu, amma erməni vandalları tərəfindən yerlə yeksan olunması hamı kim i onun da düşməne qəzəbini artırmışdır. Əlində tutduğu silah od saçıb düşmənin başına, qovublar iti qovan kimi, ta 31 oktyabr gününədək ön cəbhədə vuruşub Fərid...Həmin gün Tuğ ətrafında gedən çətin və qanlı döyüşlərin birində şəhidlik paltarını geyinib, uca məqama çatıb.. Həm özü ucalıb, həm də bayrağımızı uçaldıb Fərid Hüseynov!..

...Haqq doğuldu qan gölündə,

Qarabağın hər yerində.

Köhlənə qalxan yerində,

Düşmən bağırı dələnim hey...(\$.\$)

Qaralar kəndində dəfn edilən şəhidin məzarı bir ziyarətəgahdır indi. ., and yeridir, iman yeridir, vətəndən bir parçadır elə. Ölümündən sonra isə “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif olunmuşdur Fərid.

Atası Yaşar kişi deyir ki, bütün ümidlərim ona bağlı idi, yaxşı övlad idi, vətənpərvər, diqqətliydi. Vətən sağ olsun...

Anası Minə xanım dünya görmüş, həyatı dərk edən qadındır, təmkinlə danışır, deyir:

-Fərid indi bir elin, bir millətin oğludur. Bunu o, öz işi ilə qazandı, vətəndaşı olduğu Azərbaycan torpaqlarının azadlığı yolunda canı və qanı ilə sübut elədi. Mən onunla fəxr edirəm! Balam dostcanlı idi həm də, elə müharibədə, odun-alovun içində də çoxlu dostlar qazanmışdı, silah

yoldaşları hamısı da yığılıb gəlmişdilər... Vaxtları olanda zəng də edib hal-əhval tuturlar bizimlə, sağ olsunlar...

Göz yaşlarını heç kimin görməyini istəmir Minəxanım ana, nə vaxt kövrəlsə təkliyə çəkilir... Bu xüsusiyyət yalnız azərbaycanlı analara xas ola bilər... Tez-tez oğlunu ziyarət edir, darıxmasın deyə, Fəridlə ürək söhbəti edir, təsəlli alır... Qələbəyədək yaşaya bilməsə də, Fərid indi rahatdır, ruhu azad səmada uçur, axı nə onun nə də başqa şəhidlərimizin qanı yerdə qalmadı. Torpağın qanla qarışanda vətən olduğunu hamıya sübut etdi bizim şəhidlər... Ruhunuz şad olsun!

CANAVAR LƏQƏBLİ FƏRHAD MƏLİKZADƏ

7

Uşağın dünyaya gəlişinə ən çox valideynləri sevinir, həmin xoş gün üçün əvvəlcədən hazırlıq görür və ona ən yaxşı adları seçir. Övlad böyüdükcə istəklər də çoxalır, ana arzualrı bitib tükənmir. Övlad valideynin gələcəyə olan ümidlərinə, yaşam səbəbinə çevrilir. Analar əslində özləri üçün deyil, vətən üçün böyüdə oğulları, bəlkə elə buna görə azərbaycanlılar oğlan uşaqlarını daha çox sevərlər. Yaxşı övlad isə valideynin də, vətənin də başını ucaldar. Belə oğullardan idi Fərhad Məlikzadə...

Məlikzadə Fərhad Nadir oğlu 20 avqust 1997-ci ildə Osmanlı kəndində dünyaya gəlmişdi. Doqquzuncu sinfədək A. Məmmədov adına Osmanlı kənd orta məktəbində, sonra isə Şıxsalahlı kənd tam orta məktəbində təhsilini davam etdirən Fərhad, eyni zamanda idmanla da məşğul olurdu və müəyyən uğurlara da imza atmışdı. 2014-cü ildə orta məktəbi bitirib vətən qarşısında ilk borcunu vermək üçün hərbi xidmətə yollanır. Əsgərliyini Daxili Qoşunların Bakıdakı “N” sayılı hərbi hissəsində çəkərək 2016-cı ildə hərbi xidmət müddətini nümunəvi əsgər kimi başa vuraraq geri dönür. Bundan sonra “Çoxmübarizəli İdman Döyüş növləri” ilə daha ciddi məşğul olmağa başlayır, cüdo, qaydasız döyüş, gülüş üzrə keçirilən yarışlarda yüksək nəticələr göstərərək müxtəlif diplom və medallarla təltif olunur.

Öz üzərində işləməklə yanaşı Qaragünə kəndindəki idman məktəbində uşaq və gənclərə idmanın sirlərini öyrədən Fərhadı vətənə olan sevgisi və hərbi sahəyə marağı 2019-cu ildə Milli Orduda MAXE kimi xidmətə aparıb çıxarır. Əvvəlcə Beyləqandakı “N” sayılı hərbi hissədə bir il kəşfiyyatçı kimi xidmət etdikdən sonra Xüsusi Təyinatlı Qoşunlarda qeydiyyatdan keçərək altı aylıq xüsusi təlim kurslarında iştirak etmək üçün Xızıda yerləşən “N” sayılı hərbi hissəyə göndərilir. Olduqca çətin olan bu kursu uğurla başa vuran Fərhad Baş gizir hərbi rütbəsi alaraq 2020-ci ildə Sumqayıtda yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə işləməyə başlayır.

Fərhad yüksək fiziki hazırlığı, ümumi bilik səviyyəsi, vəziyyətdən baş çıxararaq tez və doğru qərar vermək bacarığı, liderlik qabiliyyəti ilə seçilirdi. Azərbaycanın haqq müharibəsi başlayarkən o da digər qeyrətli vətən oğulları kimi ilk gündən döyüşlərə yollanmışdır. Füzuli istiqamətində döyüşlərə qatılaraq bir çox kənd və qəsəbələrin düşməndən azad olunmasında yaxından iştirak etmişdir. Döyüşlərdə daim öndə gedən, qorxu-hürkü bilmədən döyüşən, hər həmləsi bir qəhrəmanlıq nümunəsi olan hündür boylu, pəhləvan cüssəli Fərhada yoldaşları “Canavar” ləqəbi vermişdilər. O, yüksək döyüş bacarıqı və heyrətamiz fiziki gücə malik idi. Döyüşlər zamanı düşünülmüş və ağıllı idmançı fəndləri də həmişə nəticə verirdi.

Döyüş yolu Cəbrayıl, Qubadlı, Hadrut, Xocavənd və Zəngilan torpaqlarından keçən baş gizir, oktyabr ayının 15-də Xocavənd ətrafında gedən şiddətli döyüşlərdə yaralanaraq qospitala yerləşdirilir. Yüzlərlə düşmən hərbiçisinin məhv edilməsində xidməti olan Fərhad, qospitalda çox qala bilmir və yenidən döyüşlərə qayıdır.

Səsi gəlir qulağıma Şuşanın,

Könlü yara, qəlbi qırığ Şuşanın.

Damarında qaynar qanı coşanıam,

Yeri Ordum, yürü Qurdum, Şuşaya!...

Şuşa istiqamətində gedən döyüşlərdə xüsusi qəhrəmanlıq göstərən döyüşçü Şuşa şəhəri uğrundakı əfasənəyə çevrilən çətin və uğurlu döyüşlərdə də öz şücaəti və igidliyi ilə adını iri hərflərlə yazmış, düşmən səngərlərinə girərək əlbəyaxa döyüşlərə atılmışdır. Elə Şuşanın azad olunduğu 8 noyabr günü də bu döyüşlərdə ağır yaralanaraq canından artıq sevdiyi vətəni uğrunda şəhidlik məqamına ucalmışdır.

O, 12 noyabr 2020-ci ildə doğulub böyüdüüyü kənddə də dəfn edilmişdir.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda vəzifə borcunu ləyaqətlə yerinə yetirən Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin əsgəri Məlikzadə Fərhad Nadir oğlu ölümündən sonra “Azərbaycan Bayrağı” ordeni, “Vətən Uğrunda”, “Şuşanın azad olunmasına görə” medalları ilə təltif olunmuşdur.

Vətənin yaşaması, salamat qalması üçün onu sevən, yolunda hər şeyindən keçməyə hazır olan əqidəli, vicdanlı, qeyrətli vətəndaşlarının olması lazımdır. Azərbaycan xalqının qəhrəman oğulları bunu qanları və canları ilə sübuta yetirdilər. 44 Günlük müharibə Azərbaycanın hansısa təpə, yüksəklik, bölgə uğrundakı döyüşü deyildi. Bu haqq savaşı həm də böyük tarixi əraziyə və qədim torpaqlara malik olan doğma vətənimizin pozulmuş ərazi bütövlüysünün bərpaası üçün aparılan əqidə, namus və vicdan davası idi. Xalqımız bu savaştan Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin uzun illər ərzində apardığı uğurlu daxili və xarici siyasəti, dövlət və xalqın sarsılmaz birliyi, Ordumuzun gücü sayəsində zəfərlə çıxı bildi...

CAVAD KƏNDİNİN VƏTƏNPƏRVƏR OĞLU

8

Bu yol ağır yoldur, şəhiddən yazmaq elə sənin özünün də şəhid olmağınkimidir... Yaralandığı yerdən sən də yara alırsan, amma nə

qan çıxır, nə də bunu görən olur. Bir özün, bir də Allah şahid olur çəkdiklərinə...

Bəlli telefon nömrəsinə zəng edirəm, o başdan kişi səsi mənə deyir ki, filan yerdə dayan gözlə adam göndərirəm.. Kür çayının üstündən keçən geniş körpüdən keçib xeyli gözləsəm də gəlməli olan kəs yubanır, ona görə axtarıb ünvanı özüm tapıram, bir qədər çətin olur, eybi yox. Qapıda məni şəhid Elgizin atası Fuad qarşılayır, gəlişimə sevinir, yazacağımı biləndə dönə-dönə təşəkkür edir.. Beləcə Elgizin Cavad kəndində doğulub böyüdüyü, burdan əsgər getdiyi və elə şəhid olub gəldiyi evin həyatına keçirəm. Həyətdə başqa heç kim gözümə dəymir, atası ilə birgə iki gənc oğlan da var, bunlar da yaxın qohumlarımdı deyir Fuad qardaş...

Abbaslı Elgiz Fuad oğlu-21 may 1998-ci ildə anadan olub. Bir az qədim olsa da təmiz və səliqəli evin Elgizin müxtəlif şəkilləri ilə bəzədilmiş bir otağına daxil oluram. Elə divardanca üzümə gülümsəyib, isti baxışları ilə sanki “xoş gəldin” deyir mənə Elgiz... Stol ətrafında oturub söhbətə başlayırıq, məlum olur ki, N.Nərimanov adına 2 saylı Şəhər tam orta məktəbi bitirən Elgiz ailənin yeganə oğlu, iki bacının bir qardaşı olub. 2016-cı ildə hərbi xidmətə yollanaraq, Tərtər rayonunda yerləşən “N”saylı hərbi hissədə topçu kimi xidmət göstərib. Tülkü dərəsi deyilən ərazidə sərhəddə yaxın yerdə keçib əsgərliyi...

Hərbi xidmətdən qayıdandan sonra rayon mərkəzində fəaliyyət göstərən iri mağazalardan birində işləməyə başlayıb, ta müharibəyə gedənə qədər.

-“Vətənpərvər oğul idi Elgiz”-deyir atası,- “belə böyütmüştüm, belə tərbiyə vermişdim ona..”

...Düşmən məskən edib Vətən mülkünü,

Gərək viran qoyam onun yurdunu.

Güman göydə Allah, yerdə Ordumuz..

Qeyrətli oğullar çıxır meydana,

Arxamca bir ovuc su səp, ay ana...(Ş.Ş)

Fuad özü Kiyev şəhərində olub Elgizə çağırış vəsiqəsi gələndə, atasına zəng edərək cəbhəyə gedəcəyini bildirir. Özü də Birinci Qarabağ savaşında iştirak edən Fuad oğluna tərəddüd etmədən xeyir-dua verir. Beləcə Vətənin dar günündə vətəndaşı olmağa qərar verən bu gənc 27 sentyabrda, elə müharibənin birinci günü də cəbhəyə yola düşüb. Döyüş yolu Füzuli rayonu ərazisindən başlayaraq sonradan Cəbrayıl və Hadrut uğrunda qanlı döyüşlərlə davam edib.

Cəbrayıl gedən yolda içində iyirmi yeddi hərbi qulluqçu olan iki zirehli maşınla düşmənin puscusuna düşərək ağır atəşə məruz qalırlar, bu zaman düşmən atəşi ilə vurulan birinci

maşındakı əsgər yoldaşlarına kömək etmək üçün özünü ilk irəli atan da Elgiz olur. Maşından iki nəfəri xilas edərək kənara çıxarıb növbəti yaralıların ardınca gedərkən partlayan mərmə qəlpəsi onun yaşamaq eşqi, Vətən sevgisi ilə dolu ürəyinə sancılıra qəlpəsi kimi arzularına da son qoyur...

Yazını hazırlayarkən şəhidin anasının oğlunun ölümündən gərgin psixoloji sarsıntı keçirdiyini öyrəndim, ona görə də yalnız onun atası ilə söhbət edə bildim... Vətənin ağır günündə arxada olmağı özünə yaraşdırmayan, torpaqlarımızın azad olacağı günü illərlə arzulayan və onun səsinə ilk çağırışdanca səs verən Elgiz indi tək sənə övladın deyil, ana, o öz canı ilə vətəni güllədən qoruyan cəsur döyüşçüdür və bir evin deyil, bir elin oğludur arlıq...

08.10.2020-ci il Elgizin qanı ilə torpağı vətənə çevirdiyi gündür, indi onun məzarı Cavad kənd qəbristanlığını şərəfləndirir... Ölümündən sonra Elgiz Fuad oğlu Abbaslı“Vətən uğrunda” və “Cəbrayılın azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

CƏSUR KƏŞFİYYATÇI HƏSƏN HƏSƏNOV

9

Bu dünyada hər kəsin öz nağılı olur, hər nağılın da öz qəhrəmanı. Və bir də öz nağılını öz əməlləri ilə yazan insanlar var. Gəlin sizə Həsənov Həsən Səfər oğlu haqqında danışım, öz nağılının real qəhrəmanı olan, ağılı kəsən gündən vətən sevgisini, torpaq yangısını canında gəzdirən bir oğuldan... Ailənin dörd övladından biri olan Həsən, 3 iyun 1996-cı ildə, Sabirabadın Kür çayının sağ sahilində yerləşən Quruzma kəndində dünyaya gəlmişdi. Yıxıla-dura böyümüş, ilk addımları ilə valideynlərinə sevinc bəxş etmişdi. Ata-anası “oğuldan oğul, qızdan qız” valideyni olduqları üçün uca Yaradandan razı idilər...

Ayla-günlə böy atan Həsən, 2002-ci ildə Z.Əliyev adına Quruzma kənd tam orta məktəbin birinci sinfinə getmiş, 2014-cü ildə məktəbi bitirib vətən borcunu vermək üçün həqiqi hərbi xidmətə yollanmışdı. Xidmətini Mingəçevir “N” sayılı hərbi hissədə, Quru Qoşunlarının sıralarında kəşfiyyatçı kimi kimi yerinə yetirən Həsən, vaxtaşırı komandanlığın tapşırıqlarına əsasən düşmən tərəfə keçərək lazımı hərbi məlumatları əldə edərək geri qayıdırdı. Qəlbində düşməne sonsuz nifrəti, vətənə məhəbbət hissi daşıyan Həsən, daim qaynar nöqtələrdə olmağa can atırdı. Bu istəyi onu hətta qanunları pozmağa da vadar etmişdi. 2016-cı ildə o, məlum Aprel döyüşlərində iştirak etmək üçün xidməti hissədən icazəsiz çıxaraq ordu kəşfiyyatı qrupundan olan MAXE hərbi qulluqçularla birgə cəbhəyə getmiş, lakin komandanlıq tərəfindən geri qaytarılaraq Göranboyda bir ay əlavə xidmətlə cəzalandırılmışdı...

2016-cı ilin may ayında ordu sıralarından tərxis olunaraq doğma kəndinə qayıdan Həsən Həsənov müxtəlif işlərdə çalışsa da, fikri cəbhədə idi, hər gün baş verən hadisələri izləyir və orda olmaq, düşməne həddini göstərmək üçün fürsət axtarırdı. Bu fikirlə o, Tovuz hadisələri zamanı çağırış gözləmədən döyüş zonasına gedir, üç gün sonra isə geri dönərək könüllü cəbhəyə getmək üçün Hərbi

Komissarlığa ərizə ilə müraciət edir. 2020-ci il sentyabr ayının ortalarında Müdafiə Nazirliyindən telefonuna daxil olan zənglə arzusu qismən reallaşır və 21 sentyabr günü Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin ilk çağırışı ilə cəbhəyə yollanır...

...Sərhədə möhkəmdi, ayıq-sayıqdı,

Vətənin poladtək mətin əsgəri...

Beyləqanda yerləşən “N” saylı hərbi hissədə təlimlərə qoşulan Həsən, müharibənin ilk başladığı 27 sentyabr günündən etibarən Ordu Kəşfiyyatı Qrupu ilə döyüşlərə qatılmışdır. Kəşfiyyatçı döyüşçü Füzuli, Cəbrayıl, Hadrut, Tərtər rayonunun Talış və Suqovuşan kəndləri, Zəngilanın dörd, Qubadlının isə üç kəndi uğrunda gedən ağır və şiddətli döyüşlərdə iştirak etmiş, düşmənin çoxlu sayda canlı qüvvəsinin, hərbi zirehli texnikasının məhv edilməsində, yaralı yoldaşlarının vaxtında təxliyyə olunmasında xüsusi igidlik göstərmiş, döyüşlərin birində düşmən mühasirəsinə düşən döyüşçülərin sağ-salamat mühasirədən çıxarılmasını təmin etmişdir.

Cəsur döyüşçü oktyabr ayının 20-də, Qubadlının Bala Soltanlı kəndi uğrunda gedən çətin və qanlı döyüşlərdə ağır qəlpə yarası alaraq şəhidlik zirvəsinə ucalmış və doğulduğu Qəzli kəndində

torpağa tapşırılmışdır. Ölümündən sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin verdiyi sərəncamla “Vətən Uğrunda” medalı ilə təltif edilmişdir...

Həsən ailəli idi, tezliklə ata olacaqdı... Validəynləri Səfər kişi, Kifayət xanım və həyat yoldaşı Kəmalə xanım şəhidin ətrini onun dünyaya gələcək körpəsindən almağa çalışır. Ən böyük təsəlliləri isə böyük tarixi ərazilərə malik olan bir xalqın düşmən tərəfindən əsrlərlə pozulmuş ərazi bütövlünün bərpası, Azərbaycanın bu haqlı davada qazandığı böyük və şanlı qələbəsidir...

İGİD KOMANDİR NURLAN ZEYNALOV

10

Atalardan qalma bir məsəl var, deyərlər ki, ağalıq verimlədir, igidlik vurumla. Bu ikisi də bizim xalqımızda var! Şahanəlik, ağayanalıq millətin qanından, genindən qaynaqlanır, igidlik də ki, yenə əcdadlarından, atalarından, ulu babalarından... Bir də onu da deyib gediblər ata-babalarımız, deyiblər ki, qarı düşmən dost olmaz, yedirtsən yağı, balı!.. Amma elə yedirdik, elə yedirdik, özü də illərlə, əsrlərlə. Dönə-dönə naxələf çıxdılar, yedikləri qabı çevirdilər, özümü zə qoyulmadıq, bağışladıq, bağışlamaqla bərabər unudduq da! Bəlkə də unutdurdular, zorla, unutmağa məcbur etdilər... Yadıma sovet hakimiyyəti vaxtı Bakının ən gözəl istirahət məkanı kimi tanınan, ən hündür yeri sayılan Dağüstü park düşür, indiki Şəhidlər xiyabanı. Sən demə bu park elə şəhidlərin məzarının yerində salınıbmış, üstündə də Kirovun sağ qolunu irəli uzadıb beş barmağını da bizim gözümü zə soxduğı heykəli...

Onda da unutdurumağa, yaddaşımızdan silməyə çalışırdılar, çünki qorxurdular, damarımızdakı türk qanının coşmasından çəkinirdilər. Amma tarixi silməkmə olar, 1990-cı il 20 Yanvar qırğını itən yaddaşımızın bərpasına vəsilə oldu. Milli ruhu oyandı millətin, yetmiş ildə tək qollarına deyil, elə beyninə, düşüncəsinə vurulan zəncirləri də qırıp tökdü... Azad, müstəqil yaşamağın yolu qandan keçirmiş, keçdi və qazandığı azadlığı həm də qoruyub saxlaya bildi. Həm də Azərbaycan Azad və Müstəqil Respublika kimi aradan keçən bu illər ərzində daha da möhkəmləndi, inkişaf etdi. Bu dəfə başına gətirilənləri unutmadı.. Bu yerdə qulağıma M. Arazın səsi gəlir:

Nə yatmışan, qoca vulkan, sən inləyəm,

Ayağa dur, Azərbaycan, sən inləyəm!..

...Hanı sən in tufan yıxan,

gurşad boğan, yurda oğul oğulların!

...Qara çoban, Dəli Domrul oğulların...

Dost bilib yuxarı başa çəkdiklərimizin də iç üzü göründü, daha gizlənməyə yer də tapmayanda açıq hücumlara başladılar. Beləcə Qarabağ zorla əlimizdən alındı, əhalisi qovuldu, gülləyə tutuldu, yandırıldı, süngülərə taxıldı, bir sözlə əsrlər öncə İrəvanda və ölkəmizin müxtəlif bölgələrində törətdikləri qanlı cinayətləri təzələdilər. Dışında şirə qalan düşmən indi də zamanla olanların unudulacağını gözləsə də əksini gördü...

Səbri tükənən xalq bu dəfə heç nəyi bağışlamadı, unutmadı, unudulmasına imkan vermədi. Nəhayət lazım olan vaxt yetişdi və Ali Baş Komandan müharibəyə başlamaq əmri verdi. Çünki ayrı yol qalmamışdı, həmin o “gurşad boğan, tufan yıxan, yurda oğul olan oğullar” yetişmişdi, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü canları ilə qorumağa hazır olan oğullar...

Zeynalov Nurlan Rəfail oğlu belə oğullardan idi. O, 25 noyabr 1989-cu ildə Sabirabad rayonunda anadan olmuşdur. Orta təhsilini 1996-2007-ci illərdə M.Ə.Sabir adına 1 sayılı şəhər

tam orta məktəbində alan Nurlan, orta məktəbi əla qiymətlərlə başa vuraraq elə həmin ildə də Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinə daxil olmuşdur. 2011-ci ildə Universiteti bitirmiş və oktyabr ayında həqiqi hərbi xidmətə çağırılmışdır. Gəncə şəhərində yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə, Quru Qoşunlarında xidmət etməyə başladığından az sonra Müdafiə Nazirliyinin Təlim-Tədris Mərkəzində 4, 5 ay müddətində xüsusi təlimlərdə iştirak etmək üçün göndərilmişdir. Bu təlimləri uğurla başa vuran Nurlan Züynalova leytenant rütbəsi verilmiş və o yenidən xidmət etdiyi hərbi hissəyə dönmüşdür. Burada iki il müddətində Vətənə qüsursuz xidmət edən leytenant Nurlan 2013-cü ildə Ordu sıralarından tərxis olunaraq yaşadığı Sabirabad rayonuna qayıtmışdır.

2014-2017-cü illərdə regional ASAN xidmət mərkəzində Natoriat kontorunda aparıcı mütəxəssis kimi işə başlayan gənc, elə iş yerində də gələcək həyat yoldaşı Kübra xanımla tanış olaraq ailə qurmuşdur. 2017-ci ilin may ayından 2019-cu ilədək işə özəl şirkətlərin birində Kadrlar şöbəsinin rəisi vəzifəsində çalışaraq özünü bacarıqlı işçi kimi göstərmiş və yalnız müsbət keyfiyyətləri ilə diqqət çəkmişdir. 2019-cu ilin iyun ayında Azərbaycan Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Milli Aerokosmik Agentliyinin Ekologiya İnstitutunda Kadrlar şöbəsinin rəisi kimi işə başlamışdır. Lakin həmin vaxtlar ermənilərlə sərhədyanı zonalarda vəziyyətin gərginləşməsi bir azərbaycanlı kimi onu da narahat edirdi.

İkinci Qarabağ müharibəsinin başlanması xəbəri Nurlanın ürəyinə işıq kimi doldu, elə 27 sentyabr günü, çağırış gözləmədən cəbhəyə getmək üçün hazırlaşmağa başladı. 28 sentyabr 2020-ci ildə hərbi Komissarlığa müraciət edərək Gəncədə xidmət etdiyi hərbi hissəyə yola düşdü. Burada o, əsgərlərin bölgüsü aparılan zaman inadla “Həmlə” taborunda xidmət etmək istədiyini bildirir. İstəyi nəzərə alınaraq Nurlan da Xüsusi Təyinatlı Qoşunların əsgər və zabitlərindən ibarət olan bu taborun tərkibində döyüşlərə qatılır.

Döyüş yolu Murov dağ ətrafından başlayaraq Füzuli, Zəngilan, Xocavənd ərazilərindən keçmiş, bölük komandiri kimi ağır və çətin döyüş planlarının yerinə yetirilməsində iştirak etmişdir. Döyüşlərdə düşmənin xeyli sayda canlı qüvvəsinin məhv edilməsində iştirak etmiş, neçə yaralı əsgərin ilk tibbi yardım göstərilərək döyüş meydanından təxliyyə olunmasında köməklik göstərmişdir. Əldə olunan hər qələbə, geri qaytarılan hər kənd, hər rayon bizim cəsur hərbiçilərimizin canı, qanı bahasına başa gəlirdi. Ən çətin məqamlarda ən doğru qərarları qəbul edə bilən bir komandir idi Nurlan Zeynalov!... Təkcə 9 noyabr 2020-ci il Xocavənd uğrunda gedən döyüşlərdə 71 kənd, 8 yüksəklik düşməndən geri alınmışdı. Amma bu döyüş Nurlan üçün sonuncu döyüş olmuş, o, snayperdən açılan atəş nəticəsində şəhidlik məqamına ucalmışdır...

...2783 igid,

2783 heyrət.

2783 oğul

Torpağa can verdi, yurda fəxarət!..

Nurlan Sabirabad Şəhidlər Xiyabanında dəfn edilmiş və ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, “ Füzulinin azad olunmasına görə”, “Xocavəndin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif olunmuşdur.

Son dəfə noyabr ayının 7-də ailəsi ilə əlaqə saxlayan Nurlan müharibənin təşliklə bitəcəyini və qələbə ilə evə qayıdacağını bildirərək sevincini paylaşmışdı...Anası Məleykə xanım boğazına yığılan qəhəri udaraq:- “Üç yaşından onun fərqli uşaq olduğunu hiss etmişdim, ağıllı baxışları vardı, yetkin düşüncəyə sahibdi, adamı incitməzdi, o zaman da indiki kimi qayğıkeş və istiqanlı idi... Nurlan məsləhət yerimiz, güvəndiyimiz insan idi, onunla dağ dağ üstə qoya bilərdin...”

Atası Rəfail də ürək yanğısı ilə söz açır, deyir ki, uşaqlıqdan elmə böyük həvəsi vardı, harda itirsən kitabların arasında tapardım. Bir də hərbeçi peşəsinin vurğunu idi... Vətən onun amalı idi, amalı yolunda da getdi, Vətən sağ olsun!..

Həyat yoldaşı Kübra xanım Nurlanla keçən günləri xatırladıqca üzünə xəfif bir təbəssüm qonur, gözləri işıqlanır, deyir ki, Nurlan çox qızın xəyal etdiyi oğlanlardan idi, mənə biganə olmadığını hiss etmişdim... Onunla həyatım bir sevgi nağılına bənzəyirdi. Sanki rüyada idim, oyanmağa qorxurdum... Onunla birgə yaşadığım illərin oduna bir ömür isinə bilərəm... O, xoşbəxt edəndə xoşbəxt olan insan idi!

Nurlan Zeynalov o qədər qayğıkeş idi ki, Kübranın ali təhsil almaq arzusunu reallaşdırmağa vəsilə olmuş və onun bütün sənədlərini toplayaraq ali məktəbə təqdim etmişdi. Kübra hazırda Bakı Biznes Universitetində təhsil alır.

Nurlan Zeynalovun bir qız övladı var, adı Nuray, bu qız hələ indi dil açır, amma çox şeyi hiss edir, məsələn anasının, nənəsinin göz yaşlarına göz yaşı ilə cavab verir. Ağlama, Nuray, ağlama..., Azərbaycanın minlərlə igid oğlu sən kimi körpə balaların birçə təbəssümü üçün can verdi! Sən bu torpağın şərəfini öz şərəfi bilən zabitin övladısan, sən azad Qarabağ torpaqlarında fəxrlə gəzəcəksən və başını daim uca tutacaqsan!..

İŞIQLI RUH SAHİBİ

11

Vətənin səsinə evindən güllə kimi çıxıb gedən hər bir əsgərə bir təşəkkür borcumuz var, istər şəhid olsun, istər qazi... Onlar işıq axtaranlar idilər, axtardılar və tapdılar. Elə öz işlərində, elə öz canlarında tapdılar, sonra bütün hamımıza o işıqdan pay verdilər. Biz də ki, çoxdanın zülmətdən yol axtarları kimi alıb çəkdik gözümüzə, üzümüzə, könlümüzə... Və bir də baxıb gördük ki, bütün Azərbaycan bu işığa bürünüb, hər küncündən, bucağından nur axan yurdumun şəhid torpaqları da işıq saçır! Bax budur qələbə, bax budur zəfər!..

Rəsulov Ağacan Əfsər oğlu belə işıqlı oğullardan idi. O, oktyabr ayının 10-u, 1997-ci ildə Sabirabad rayonunun Xəlfəli kəndində dünyaya gəlib. Gəlib ki, tək ana-atasına deyil, vətəninə oğul olsun...

İki mərtəbəli evin həyət qapısında qoyunları qəhələ salmağa aparan 11-12 yaşlı dolu bədənlı oğlan uşağı qarşılayır bizi. Salam verib şəhid Ağacan Rəsulovun bu ünvanda yaşadığını soruşanda bir az həyəcan keçirdiyini hiss edirəm. O sanki uşaq deyil dünya görmüş bir adam təsiri bağışlayır mənə... Pilləkənləri qalxıb qapı ağzında gözləyən gənc xanımla salamlaşaraq evə daxil oluram. Solğun işıqlandırılmış mənzil və divarın dibində qoyulmuş tək çarpayıda uzanmış zəif qadın sifəti diqqətimi kəməndə salır. Qadına verdiyim “Yastığınız yüngül olsun, bacı, xəstəsinizmi?”-sualına o başını astaca tərpətməklə cavab verir...

2004-2015-ci illərdə Xəlfəli kənd tam orta məktəbində təhsil alıb və bitirdiyi 2015-ci ildə həqiqi hərbi xidmətə çağırılıb Ağacan. Tərtər rayonundakı “N” sayılı hərbi hissədə keçib xidmət dövrü, düşmənlə üzbəüz mövqedə doğma Vətənin keşiyində daim ayıq-sayıq dayanıb, onun hər bir hərəkətinə nəzarət edib, komandanlıq ondan razı olub həmişə. 2017-ci ilin aprel ayında hərbi xidmət müddətini başa vurub evə qayıdan Ağacanın fikri-zikri yenə orduda qalmışdı deyir bacısı Sitarə. Ona görə də bir gün sənədlərini hazırlayıb xidmət etdiyi hərbi hissəyə göndərib. Müharibə başlamamışdan öncə onu təlim keçmək üçün çağırıblar... Minomyotçu idi Ağacan, müharibə başlayan gündən döyüşlərdə iştirak edib, qeyrəti, cəsərəti, mərdliyi ilə seçilib. Füzuli, Cəbrayıl, Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdən onun da payı var. Bir az çılğın idi, bir az da ehtiyatsızlığı vardı, axı o, cavan idi, özünü qorumur, döyüş zamanı azərbaycanlılara xas olan qorxmazlıq, çeviklik nümayiş etdirirdi, deyirdi erməni nəkaradır ki, onun qarşısından qaçaq, düşmən üzərinə dik, şəstlə, ürəklə gedirdi... Yaralı yoldaşlarını döyüş meydanından çıxarmaqdan ötrü öz həyatını belə təhlükəyə atmaqdan çəkinmirdi...

Şuşa uğrunda gedən qanlı və şiddətli döyüşlərin birində, 8 noyabr 2020-ci ildə yaxınlığında mərmə partlaması nəticəsində ağır yaralanaraq şəhidlik məqamına qalxıb əsgərimiz. Son dəfə noyabrın 1-də anası Pakizə xanım ilə telefonla əlaqə saxlayan Ağacan Ordumuzun qazandığı qələbə sevincini bölüşüb, deyib ki: -“Lap az qalıb, ana, bir az da səbir elə, artıq düşmənin nəfəsini kəsmişik, tezliklə yanındayam...”

Pakizə xanım oğlunun Qarabağ haqqında dediyi tərifli sözləri tez-tez xatırlayır, deyir:

-Ağacan o yerlərin necə bir cənnət olduğundan söz açırdı, ermənilərin o cür gülşəni viran etməsindən ürək ağrısı ilə danışırdı və mənə söz vermişdi ki, müharibədən sonra ora aparacaq. Amma qismət olmadı, özü o cənnət torpaqlarda can verdi... O, gözəl bala idi, atası o əsgəri xidmətdə olarkən dünyasını dəyişmişdi. Evin bütün qayğılarını üzərinə götürmüşdü oğlum. Məni çox sevirdi, qayğıma

qalırdı, iki övladım vardı, Ağacan məni həyata bağlayan səbəbim idi, onsuz çox tənhayam, sanki bir tərəfim yoxdur...amma həm də qürurluyam, doğma torpaqlar uğrunda şəhid oldu, başımızı uca elədi balam... Vətəni və anası arasında seçim vaxtı o məni deyil, Vətəni seçdi!...

Cəngavərlik dastanıyam,

Oxuyanı, biləni hey...

Yağları qovub gəldim,

Ərənim hey..., Vətənim hey...

Ağacan bilirdi ki, vətən sözünün əvvəlində ana sözü də var və elə Ana Vətən üçün də kiprik belə qırpmadan şirin canından keçdi... O, sözünə bütöv oğlan idi, anasına söz vermişdi, söz vermişdi ki, onu “bəxtəvər ana” edəcək, sözünü də tutdu.. Müharibəyə getməzdən öncə ona məxsus olan hər şeyi bizi həyət qarşısında qarşılayan həmin oğlana-bacısının oğlu Mürsələ bağışlayıb, anası Pakizə xanımı da elə ona tapşırıb gedib döyüşə. İndi Mürsəl də verdiyi sözə kişi kimi əməl edir, nənəsi ilə yaşayır, onun qeydinə qalır, həyət-bacasına baxır, mənəvi dayaq olur. Bu ailə Birinci Qarabağ savaşında da vətənpərvərliyi ilə yadda qalmışdır. Ağacanın əmisi Rəsulov Rəsul Əli oğlu 1993-cü ildə Füzuli rayonunda gedən döyüşlərdə iştirak etmiş və şəhidlik məqamına ucalmışdır.

Sırası əsgər olan mərd əsgərimizin indi şəhidlik qədər qiymətli rütbəsi də var... Ağacan Rəsulov noyabr ayının 17-də kənd qəbristanlığında dəfn olunub, Allah rəhmət eləsin... Ölümündən sonra isə “Vətən uğrunda “ medalı ilə təltif olunmuşdur.

Şəhidlik də tale yazısı kimi seçilmiş insanların bəxtinə düşür. Bu taleyi sən seçmərsən, səni seçirlər, elə Ağacan Rəsulov kimi... Müharibəyə oğul yola salan insanlar hər cür xəbərə hazır olur,

Ağacanın şəhid olması onu öz övladı kimi sevən dayısı Nərimanı da həyatdan vaxtsız ayırdı, o, Ağacanı tək qoymaq istəmədi...

KƏNDƏ ŞƏHİD GƏLİR

12

Sərlövhdən bəlli olur yazdıqlarımızın ovqatı, ilk enerji toqquşması oxucunu burda tutur. Adından başlayır insanların da taleyi, deyirlər adlar, ordakı hərflərin mənə tutumuna görə birbaşa insan taleyinə təsir edir. Adamlar da elə öz adlarına bənzəyir bir növ. Adların da ölçüsü var, o da geyim kimi insana ya uyğun gəlir, ya böyük, ya da kiçik olur. El arasında uşağa ad qoyarkən “Adıyla böyüsün”, “Adına layiq övlad olsun” və s alqışlar edilir. Hərflər hərəsi ayrı-ayrılıqda müəyyən mənə daşımaqla enerjiyə malikdir və onun bütün varlıqlara təsirini öyrənən bir elm də var ki, bu “Huruf” adlanır. Adamın adındakı hərflərin onun taleyinə təsiri ilə Qədim Misirdən tutmuş ta Roma imperatorluğuna qədər bütün cəmiyyətlərdə maraqlanmış, araşdırmışlar. Romalılarda hətta “nomen est omen” deyə bir deyim də vardır, yəni “adımız taleyimizdir”. Sevgili peyğəmbərimiz Hz.Məhəmməd də “Övladlarınıza gözəl adlar qoyun ki, onları gözəl insan olaraq xatırlasınlar” deyə buyurmuşdur.

Bu dəfə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən 44 günlük müharibənin zəfər yazan şəhidlərindən biri, Əliyev Vahib Ramiz oğlundan danışacam sizə... Vahib 24 mart 1997-ci ildə Sabirabad rayonunun Bulduq kəndində doğulmuşdu, ailənin beşinci, atasının isə tək oğlu idi. Yox, onu qurban-qazanla tapmamışdılar, gəlişinə nəzir-niyaz deməmişdilər, amma dualar edib Allahdan oğul payı da istəmişdilər. Axı azərbaycanlılar oğula həm də “düşmən çəpəri” deyir. Allah da eşitmişdi, bu, öz əlinin zəhmətilə dolanan ailəni bir yaz günü sevindirmişdi. Qohum-qonşular tökülüb təbrikə gəlmişdilər, evdə onun dünyaya gəlişi əsil bayrama dönmüşdü... Uşağa ad vermişdilər, özü də bir deyil, iki ad. Şəhadətnaməsində Vahib yazılsa da evdə Toğrul çağırırdılar, heç məktəbə gedənəcən əsil adını özlərindən başqa bilən yox idi. Adının mənası da dərinidi,

Vahib-“bağışlayan, hədiyyə verən, ərməğan edən” deməkdi. Bacıları hər nazını çəkir, bu “kişi qırığı”nın şıltaqlığına sevə-sevə dözü, hələ bir az da ərköyün böyüdürdülər. Kənd uşağı idi, işi-peşəsi torpağın içində oynamaqdı, taxtadan yalançı tüfəng düzəldib yaşıdları ilə dava-dava oyunu qurub -düzəltməkdi. Özü də həmişə bu oyunların tam mərkəzində olur, qəhrəman kimi hiss edirdi özünü. Axşam hava qaralanda anası güclə gətirirdi evə, yaşıdlarından ayrılmaq istəmirdi.

Böyüdükcə ərköynlüyü, şıltaqlığı keçir, yerində boy-buxunlu, iti baxışlı, ağıllı, zəkali, yetkin bir gənc formalaşırdı. Vahib Əliyev 2004-2015-ci illərdə İ.Mirzəyev adına Bulduq kənd orta məktəbində təhsil almış və elə orta məktəbi bitirən ildə də Həqiqi Hərbi Xidmətə çağırılmışdı. Əvvəl Gəncədə, sonra isə Ağstafa və Qazax rayonlarında yerləşən Piyada Qoşunlarına aid “N” saylı hərbi hissədə qulluq edən əsgər, özünün nümunəvi davranışı, verilən hərbi tapşırıqları dəqiq və yüksək səviyyədə yerinə yetirməklə komandanlığın hörmətini qazanmışdı. 2016-cı ilin payızında hərbi xidmət müddətini başa vurub geri dönmə Vahibin artıq atası həyatda yox idi, indi ailənin bütün qayğıları onun çiyinlərinə düşürdü. Zəhmətkeşdi, evdə, həyəət-bacada hər işin qulpundan tutur, anasına kömək edir, əkin-biçin işləri ilə məşğul olurdu.

Amma torpaqlarımızın işğal altında qalması ilə barışa bilmir, son vaxtlar cəbhə xəttindən aralı olan rayonlarımızın , onun dinc sakinlərinin atəşə tutulması Vahibin qaynar qanını bir az da

coşdururdu. İçi erməniyə nifrətlə, qisasla dolu idi, bütün gənclər kimi o da torpaqlarımızın yad əllərdən geri alınmasını arzulayırdı.

Demə ocağının bir dənəsiyəm,

Mən zəfər nəğməsi, haqın səsiyəm.

Geri qalib kimi bil dönəsiyəm,

Kövrələ-kövrələ baxma oğluna,

Arxamca bir ovuc su səp, ay ana!..

Azərbaycanın səbir kasasının dolduğu 27 sentyabr səhəri artıq başqa sabah kimi açıldı, Günəşi Azərbaycan sərhədlərində qarşılıdı əsgərlərimiz. Artıq Ali Baş Komandanın bir cə əmrilə Ordumuz düşmənin başına od ələməyə başladı. Vətənin çağırışına can-başla hay verən Vahib Əliyev 29 sentyabr günü cəbhəyə yola düşdü. Qısa vaxt ərzində Ağcabədi rayonunda hərbi hazırlıq təlimlərini uğurla başa vurub ön qanlı döyüşlərə qatıldı... Bəzən qəhrəmanları hardasa kənarında axtarıyıq, amma onlar çox zaman elə bizim ətrafımızda olur... Azərbaycan Ordusunda xidmət etməyi özünə şərəf bilən bu gənc oğlan əsgər yoldaşları ilə bərabər ta şəhid olduğu günə kimi kiprik qırpmadan, qorxu bilmədən döyüşdü. Erməni hərbcilərinin qurduğu keçilməz istehkamların yarılmasında şücaət göstərdi, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan və Qubadlı rayonlarının işğaldan azad edilməsi uğrunda döyüşlərdə mərdliklə vuruşdu, şəhidlik məqamı isə onu Qubadlıda haqladı... Ayağından yaralı olduğu halda növbəti ağır və qanlı döyüşə yollandı, amma bu dəfə düşmən gülləsindən yayına bilmədi... 2020-ci il, oktyabr ayının 18-də Vahib Əliyev Qubadlı uğrunda gedən ağır döyüşlərdə İlahi məqama çatdı, şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Bir can idi, ona da ərazi bütövlüyümüz uğrunda qıydı, təəssüflənmədi, qorxmadı, bir an da geri çəkilmədi. Noyabr ayının 4-də Bulduq kənd qəbristanlığında torpağa tapşırılan Vahibin məzarı indi gənclərin and yeridir. Ölümündən sonra Vahib Ramiz oğlu Əliyev Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamına əsasən “Vətən uğrunda” və “Qubadlının azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

Anası Dilduda xanımla üz-üzəyəm, ən ağır günlərdə əyilməzlik, səbir nümunəsi olan bu Azərbaycan anası oğlu haqda yana-yana danışır, “hansı tərəfə baxıramsa balamın nişanələrini görürəm. Onsuz yaşamaq zülumdür, amma vətənsiz daha çətindir. Azərbaycan bir də belə günlər yaşamasın, oğullar şəhid olmasın, analar gözü yolda qalmasın..” deyir...

Müharibənin də öz qanunları var, ona hazırlıq, başlanma, gedışat müddəti və rəsmi bitmə zamanı olur. Bu aradan keçən 30 ilədək müddət ərzində Azərbaycan bir dövlət olaraq inkişaf etdi, möhkəmləndi, gücləndi. Milli Ordumuzun isə maddi-texniki bazası, hərbi potensialı artırıldı, şəxsi heyətin döyüş hazırlığı ilə bərabər mənəvi-psixoloji hazırlıq səviyyəsi də yüksəldildi. Ən müasir silahlarla təchiz olunan və onu yüksək hərbi səriştə, məharət və bacarıqla idarə edə bilən hərbcilərilə Ordumuz bu gün düşmənə qan uddurmaqla yanaşı dünya güc birliklərini də həyrətə salmışdır. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev müxtəlif zamanlarda dönə-dönə bəyan etmişdi : “..Bizim ordumuz istənilən vaxtda torpaqlarımızı düşməndən azad etməyə qadirdir.” 44 günlük haqq savaşı Azərbaycanın böyük qələbəsi ilə sona yetdi, qorxaq düşmən isə

ordumuzun önündə tab gətirə bilməyərək döyüş meydanında hər şeyini atıb qaçmağa məcbur oldu! Torpaqlarımız neçə-neçə igid oğulların canı, qanı bahasına qaytarıldı. Azərbaycan xalqı həm arxa, həm də ön cəbhədə dünyaya yenilməz güc və birlik nümayiş etdirdi. Bu birliyin, bu gücün qarşısında isə düşmən acizdir!..

... “Döyüş parad kimi görünən bir hücum deyil, çırpıman plakatlarla döyüş deyil... Müharibə dəhşətli dərəcədə fəvqəladə bir yorğunluq..., heyrətamiz dramlarla kəsilən sonsuz çətinliklərin monotoniyasıdır...” Amma müharibə həm də bir cəsərətdir! O gün bir ana oğlunun şəhid xəbərini almışdı, rayon ziyalıları, bir neçə kəndin camaatı tökülüb gəlmişdi onu qarşılamağa. Bir evin oğlu kimi getmişdi, bir elin, bir xalqın oğlu kimi gəlirdi Vahib... Elə qısa ömrünü də adının mənası kimi yaşadı, canını-qanını Vətəninə bağışladı, torpaqların azadlığı yolunda qurban verdi, yurdun bir gülünə, çiçəyinə ərməğan etdi... Kənd qəbristanlığında bir ziyarət yeri də artdı, bir şəhid məzarı qədər böyüdü, genişləndi vətən.

...Savaş sıldırım qayalar üzərindən keçən elə bir körpüdür ki, ordan yol yalnız irəliyə aparır. Qırx dörd günlük müharibə ilə tarixi ədaləti bərpa edən dövlətimiz yenə sülhün tərəfindədir. Qoy bir də analar

ağlamasın, atalar çiyinlərində oğul nəşi daşmasın, hər tərəfdən uşaq qığılıtsı himni eşidilsin, oğullar yenə də meydanlara cəngi sədaları altında rəqs etmək üçün atılsınlar...

DNT TESTİ İLƏ TANINAN ŞƏHİD ANAR NURULLAYEV

13

2020-ci il yaddaşlarda İkinci Qarabağ Müharibəsi və Azərbaycanın tarixi Qələbə ili kimi qaldı. Otuz ilə yaxın bir dövrü əhatə edən vaxt nəhayət ki, sona yetdi və xalqımız özünə məxsus olan torpaqları işğaldan azad etmək üçün cihad qaldı. Xalqın geniş səbrini daraldan hadisələrdən biri də Qarabağla birbaşa əlaqəsi olmayan Tovuz rayonu istiqamətində erməni işğalçı qüvvələrinin döyüşlərə başlaması idi. Bu döyüşlərdə Azərbaycan general-mayor Polad Həşimov başda olmaqla, 11 hərbiçimizi itirmişdir. Bu hadisələrdən sonra minlərlə insan müharibə tələbi ilə gecə saatlarında Bakı küçələrinə çıxaraq Şəhidlər Xiyabanına yürüş etmişdilər... Xalqımız tarixi birlik nümayiş etdirir, vətənpərvər gənclər isə hərbi komissarlıqlara müraciət edərək səfərbərliyə qoşulurdu... Nəhayət lazım olan həmin qisas günü yetişdi və Ölkə Başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyev müharibənin başlanması ilə bağlı öz tarixi əmrini verdi...

Müharibəni itkisiz təsəvvür etmək mümkün deyil, müharibə aparan dövlətlər həm iqtisadi, həm hərbi, həm də canlı insan itkisi ilə üz bəz qalır. Haqq davası başlanan gündən doğma torpaqlarımızı işğaldan azad etmək üçün özünü odun, alovun içində ataraq qəhrəmanlıqla döyüşən oğulların hər biri fəxr və qürur yerimizdir. Şəhid qanı ilə dəstəmaz alan torpaqlar məhz belə qeyrətli, mərd və igid oğulların sayəsində azadlığa qovuşmuşdur. Belə oğulların biri də Nurullayev Anar Siyavuş oğlu idi...

Anar 19 yanvar, 2001-ci ildə Sabirabad rayonunun Osmanlı kəndində dünyaya gəlmişdir. 2001-2018-ci illərdə əvvəlcə Osmanlı kənd ümumi orta, sonra isə Şıxsalahlı kənd tam orta məktəbində təhsil

almışdır. Uşaqlıqdan idmana və hərbi sahəyə marağı vardı, idmanın ağırlıq qaldırma növü ilə məşğul olurdu, niyyəti isə hərbi olmaq idi. Lakin Cümşüd Naxçıvanski adına hərbi liseyə sənəd qəbuluna gecikməsi üzündən arzusunu reallaşdırma bilmir. Sonradan Kompüter proqramlaşdırması “ kursu keçərək, “ Kampütür mühəndisi” ixtisasına yiyələnir. 2019-cu ilin qış çağırışında hərbi xidmətə yollanan Anar, Goranboy rayonunda yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə, Quru Qoşunlarında xidmət etmişdir. Komandanlıq onun cəsarətini, mərdliyini və verilən hərbi tapşırıqları vaxtında, həm də dəqiq yerinə yetirdiyini nəzərə alaraq ona “kiçik çavuş” rütbəsi vermişdi. O, 2020-ci ilin iyul ayında xidmət müddəti başa çatdıqdan sonra öz istəyi ilə orduda MAXE kimi xidmət etməyə başlayır...

...Döyüşlərə şir tək girir,

Yurdumun cəsur əsgəri...

Döyüşlərə sentyabrın 27-də Goranboy istiqamətindən sanitar kimi qatılan Anar Nurullayev, həmin rayonunun Gülüstan və Tərtər rayonunun Suqovuşan kəndləri uğrunda gedən ağır və şiddətli döyüşlərdə iştirak etmişdir. Döyüş meydanlarından yaralı əsgərlərin təxliyyəsi, onlara vaxtında tibbi yardım göstərilməsi işində zirəkliyi, igidliyi ilə fərqlənmişdir. 29 sentyabr günü ailəsi ilə telefon əlaqəsi saxlayaraq ruh yüksəkliyi ilə danışmış və “əlaqə saxlaya bilməsəm narahat olmayın” deyərək döyüşə girəcəklərini bildirmişdir...

Ürəyi qisas hissi, düşmənə nifrətlə dolu olan Anar, sonrakı döyüşlərdə döyüşçü kimi iştirak etmək, mənfur düşmənlə üzbəüz döyüşmək istəyini də reallaşdırır. Kəşfiyyat bölüyünün tərkibində, sentyabr ayının 30-da Ağdərə istiqamətində növbəti ağır döyüşlərə qatılan kiçik çavuş, elə həmin döyüşlərin birində ağır qəlpə yarası alaraq şəhidlik adında əbədiyyətə qovuşmuşdur. Lakin üç aya yaxın haqqında heç bir məlumat əldə edə bilməyən valideynləri onun əsir götürüldüyünü fikirləşir, ölümünə inanmaq istəmirdi. Sonradan neytral sahədən nəşi tapılan şəhidin kimliyi DNTtestii ilə müəyyən

edilərək ailəsinə təhvil verilmiş və 17 fevral 2021 ildə doğulub böyüdüyü Osmanlı kəndində torpağa tapşırılmışdır...

Ailədə iki qardaş olan gənclər həm də yaxın dost idilər. Qardaşı Evin, sinif yoldaşı Hüseyn Əkbərov da Anar haqqında ağızdolusu danışır, onun elə uşaq vaxtından mərd, vətənpərvər olduğunu söyləyirlər.” Qardaşım mənim çətin gündə üz tuta biləcəyim ünvan idi”-deyir Elvin...

Anası Bahar xanım, atası Siyavuş oğlu Anardan keçmiş zamanda danışmaq istəmir, onunla fəxr etdiklərini söyləyirlər. Vətən-anadır, Ana isə Vətən., hər ikisi müqəddəsdir, onların yolunda can vermək şərəfidir, Vətəni vətən edən isə onun dağ vüqarlı oğullarıdır... Bəli, artıq Azərbaycan qalib dövlətdir, elə müharibənin ilk günlərindən dövlətin düzgün siyasət apardığı və güclü hərbi potensiala malik olduğuna bütün dünya əmin idi. Xalqımız bir nəfər kimi Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşərək Ordumuzun gücü və hünəri sayəsində tarixi qələbəni labüd etdi...

ŞƏHİD MAYOR ŞAHLAR CƏFƏROV

14

Hərdən sözümə necə və nədən başlayacağımı bilmirəm. Bəzən axtardığım ünvan özü qarşıma çıxır, bəzən də xeyli axtarmalı oluram. Xəlfəli kəndində Şahların atası Fəzail kişi ilə elə yolun başlanğıcında rastlaşıram, sonra birbaşa ünvana gəlirik, Şahların doğulub böyüdüyü və bir az əvvələ qədər də yaşadığı evə...

Şəhid Şahlar Fəzail oğlu Cəfərov 5 iyul 1975-ci ildə dünyaya gəlib, uşaqlığını hamı kimi keçirib, iməkləyib, körpə ayaqları üstündə durub, ilk addımlarını atıb, valideynlərini sevindirib, yıxıla-dura böyüyüb. T.Nurullayev adına Xəlfəli kənd tam orta məktəbini bitirdikdən sonra tale onu Bakı Ali Hərbi Birləşmiş komandanlıq məktəbinə gətirib. 1993-cü ildə daxil olduğu bu məktəbi 1997-ci ildə

leytenant hərbi rütbəsi ilə bitirib. Təyinatla Mingəçevir “N” sayılı hərbi hissəyə göndərilən Şahlar beş il burda çalışıb və Kapitan rütbəsinə yüksəlib. Bundan sonra, 2002-ci ilədək hərbi vəzifəsini Tərtər rayonundakı “N” sayılı, daha sonra isə Gəncə şəhərində yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə yerinə yetirmişdir. Gəncədə altı il yarım vətənə xidmətdən sonra 2009-cu ildə Beyləqana gələn zabit bir il sonra Cəlilabad “N” sayılı hərbi hissədə Komandirin siyasi işlər üzrə müavini vəzifəsində bir il altı ay, daha sonra isə iki il müddətində Tovuzun ermənilərlə sərhəddində yerləşən Muncuqlu kəndindəki “N” sayılı hərbi hissədə Qərargah rəisi kimi kimi xidmət göstərmişdir. 2014-cü ildə iyirmi beş illik hərbi xidmətini nümunəvi başa vuran Şahlar Cəfərov ordudan tərxis olunmuş və yaşadığı Xəlfəli kəndinə qayıtmışdır...

Lakin daim qaynar və maraqlı hərbi həyatı yaşayan zabit sakit kənd həyatına uyğunlaşa bilmir, gənc yaşından bundan sonrakı ömrünü yalnız təqatüdcü kimi xatirələrlə yaşamaq ona dözülməz göründüyündən məktəblərin birində hərbi müəllim kimi çalışmaq üçün əlaqədar təşkilatlara müraciət etsə də, cəhdləri boşa çıxır. Bir qədər sonra isə böyük oğlu, 1999-cu il təvəllüdlü Seyfi də orta məktəbi bitirib ordu sıralarına çağırılır. 2019-cu ildən hərbi xidmətdən qayıdan Seyfi müharibə başlamazdan bir həftə öncə Beyləqanda hərbi təlim keçməyə çağırılır, bir qədər sonra isə isə atası Şahlar Cəfərov ehtiyatda olan zabit kimi orduya səfərbər olunur...

29 sentyabr 2020-ci ildən döyüşlərə qatılan zabit Füzuli və Hadrut istiqamətində gedən ağır döyüşlərdə Batalyon komandiri kimi iştirak etmişdir. Qırx dörd günlük Vətən müharibəsinin tarixini yazanlardan biri kimi Şahlar da düşmənə sonsuz nifrət, qəzəb hissi ilə döyüşür. Cəsur döyüşçü 14 oktyabr 2020-ci ildə Hadrutda gedən belə qanlı döyüşlərin birində qəhrəmanlıqla şəhid olmuşdur. 20 oktyabr 2020-ci ildə isə kənd qəbristanlığında torpağa tapşırılır. Allah rəhmət eləsin..

Orduda xidmət etdiyi müddətdə qüsursuz xidmətə görə 1 və 2-ci dərəcəli medallara və digər təltiflərə layiq görülən Şahlar Cəfərov, ölümündən sonra da Rüespublika Prezidentinin sərəncamı ilə “Vətən

uğrunda”, “Xocavəndin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

Şahlar Cəfərov sevib seçdiyi Dilbər xanım ilə ailə qurmuşdu, onların üç oğlu vardır. Sefyi hərbiçi olsa da, ortancıl oğlu Səməndər atasının arzusuna görə Bakı Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olmuşdur. Səməndər atasının keyfiyyətlərindən-mərdliyi, alicənablığı, ailəcanlı

olmasından, vətənpərvərliyindən danışaraq deyir ki, o, torpaqlarımızın işğal altında olması ilə heç vəchlə barışmırdı. Vətən müharibəsi başlayanda çox sevinirdi. Deyirdi ki, torpaqlarımızı mütləq azad edəcəyik, qələbə bizim olacaq.

Babanın öz adını verdiyi Fəzail altıncı sinifdə oxuyur. Bütün söhbətimiz boyu yaşlı gözlərini üzümə dikib sakitcə bizi dinləyən bu oğlan sualına baxışlarını yayındırmaqla cavab verdi... Bu dolu gözlərdən nələr oxunmurdu...

Şəhidin atası “Vətən sağ olsun”- deyir, beş oğlum var, amma Şahların yeri ayrı idi. Bir qarışqanı incitməzd, ədəbli-ərkanlı, qayğıkeş oğul idi... Vətən sağ olsun!

Həyat yoldaşı Dilbərin solğun bənizindən oxuyuram hər şeyi, orda Şahlarla günlərin bəxtəverliyinə Şahlarsız günlərin necə kölgə saldığını görürəm, amma o da nə danışsınsa, elə hey “Vətən sağ olsun!” deyərək sanki qəlbinin ağrılarını azaltmağa çalışırdı...

Müharibələr zorla başlayır, ağılla bitir deyirlər. Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyü uğrunda haqq davası da Ali Baş Komandanın düşünülmüş ağıllı siyasi gedişləri və qəbul etdiyi qərarları nəticəsində, Ordumuzun, cəsur əsgərlərimizin gücü, qüdrəti sayəsində zəfərlə başa çatdı. Kaş ki, qanla yuyulan torpaqlara bir də yağdı ayağı dəyməyəydi! Qələbənin mübarək, Azərbaycan!...

Ən gözəl şeiri sən yazdın, Ali Baş Komandanım,

Mübtədası, təyini, xəbəri öz yerində.

...Danışsın inamla, susursın iftixarla,

ətrafında ulu xalq dayanıbdı vüqarla..

Ta Qarabağda yazdı, Ali Baş Komandanım...

QƏHRƏMAN KİÇİK ÇAVUŞ

15

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda haqlı davaya gedən və onun sərhədlərini yenidən quran hər bir əsgər xüsusi hörmətə və diqqətə layiqdir. Müharibə həyatın tərs üzüdür, ölümlə olumun nəfəs-nəfəsə dayandığı məqamdır. Bu oğullar film kimi həyat yaşadılar və gələcək nəslə hər biri bir qəhrəmanlıq dastanı yazıb qoydular. Müharibənin dəhşətləri içərisində pozulmayan əhdlər, andlar yazıldı, qardaşlıq və dostluq bağları yarandı. Qardaş olmağın, əsil dostluğun görünməyən məqamları çıxdı ortaya, müharibə bir qurtum suyu, bir tikə çörəyi yarıya bölməyin həqiqətdə nə demək olduğunu göstərdi. Gətirdiyi fəlakətlərlə, dəhşətlərlə yanaşı müəllim də oldu 44 günlük müharibə...

Əkbərov Rahil Cənəhməd oğlu müharibənin başladığı gündən sonuna qədər davada olan, gülşən Qarabağın yağılardan azad edilməsində xüsusi cəsarət və igidlik göstərən oğullardandır. O, 1 mart 1991-ci ildə Ətcələr kəndində dünyaya gəlmiş, 1998-2009-cu illərdə Ətcələr kənd tam orta məktəbində təhsil almış, məktəbi bitirdiyi ilin yaz çağırışında da hərbi xidmətə getmişdi. Tovuz rayonunun Əlibəyli kəndində yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Quru Qoşunlarının əsgəri kimi vəzifəsini yerinə yetirərək 2011-ci ildə geri dönmüşdü. Gələndən sonra müxtəlif işlərdə çalışan Rahil 2015-ci ildə sevdiyi Sveta xanımla ailə həyatı quraraq həyat yollarını birləşdirmişdi.

Amma hərbi sahəyə olan marağı, Vətən məhəbbəti onu yenidən 2017-ci ildə Müşviq qəsəbəsindəki “N” saylı hərbi hissəyə gətirib çıxarır. Burada üç il xidmət edərək kiçik çavuş rütbəsi alır. Son vaxtlar erməni tərəfinin heç bir qayda-qanuna əməl etməyərək cəbhənin müxtəlif istiqamətlərindən yeni hücumlara başlaması, hətta dinc əhali içərisində qorxu və təxribat yaratmaq məqsədilə atəşə tutması onun da səbrini dara çəkirdi. Hücuma keçmək, mənfur düşməyə həddini göstərmək üçün Ali Baş Komandanın verdiyi əmr onun da ürəyindən oldu.

Müharibə başladığı 27 sentyabr günündən Rahil də manqa komandiri kimi vətənin haqq savaşına qoşulmuşdur. Həmin gün xidmət etdiyi hərbi hissə ilə birgə Goranboya gələn döyüşçü sonra Füzuli və Cəbrayıl rayonları, onların kənd və qəsəbələri uğrunda gedən şiddətli döyüşlərdə iştirak etmiş və Şuşaya qədər gedib çıxmışdı. Şuşada gedən ağır döyüşlərin də iştirakçısı olmuş, qismətinə bu dağlar gözəlinin azadlığına ürəkdən sevinmək də düşmüşdü Rahil Əkbərovun. Snayper atəşi ilə düşmənləri sərrast nişan alan kiçik çavuş müharibənin sonuna kimi orada olmuş, ağır döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində, döyüş meydanından yaralıların təxliyyə olunmasında xüsusi cəsarət və qəhrəmanlıq göstərmişdir. Qələbə xəbərini də elə cəbhədə almışdı Rahil Əkbərov...

...Qaldırdıq göylərə haqq səsimizi,

Yazdıq, qanla yazdıq tariximizi.

Dünyanın ən uca yerindən asdıq-

Asdıq Qarabağdan bayrağımızı!..

Müharibə bitdikdən sonra xidmət etdiyi ordu hissəsi ilə noyabr ayının 25-ə qədər Cəbrayıl rayonunda, sonra Hadrut qəsəbəsində yerləşmişdilər. Ərazidə yenidən diqqətlə yoxlama tədbirləri aparən hərbi qulluqçular dağılmış binalara, salamat qalmış evlərə baş

çəkirdi. Başını götürüb qaçan ermənilər yenə öz düşmən xislətini göstərirdi. Evləri, yolları minalayır, tərribat törətmək üçün ağıla gəlməyən yerlərdə belə gizlənib qalanlar olurdu. Rahil 25 noyabrda, axşam ailəsi ilə telefon əlaqəsi saxlayaraq sabah tezdən xidmət etdiyi hərbi hissənin Hadrutdan çıxacağını bildirmiş və tezliklə görüşəcəklərini söyləmişdi. Ailəsi üçün darıxmışdı, onlarla paylaşacaq ürək sözləri çox idi, müharibənin acılarından, qələbənin şirinliyindən söz açacaqdı. Bir də iki övladını bağrına basıb oxşayacaqdı...

26 noyabr gecə saatlarında ərazini yenidən yoxlamaq məqsədi ilə tapşırıq alan Rahil beş nəfərlə bir evə daxil olur. Hər zaman ehtiyat təbdiri görən hərbi qulluqçularımız, bu dəfə gözləmədikləri halda evin zirzəmisində gizlənən düşmən əsgərlərinin açdığı güllədən yayına bilmir. Müharibənin sonuna qədər sağ-salamat gəlib çıxan Rahil də digər iki yoldaşı ilə birgə şəhidlik zivəsinə icalır...

Rahilin qardaşı Fərid də 29 sentyabrdan müharibəyə səfərbər olmuş, piyada qoşunlarının tərkibində manqa komandiri kimi Füzuli, Cəbrayıl istiqamətində gedən ağır və çətin döyüşlərdə iştirak etmişdir. Müharibə başa çatdıqdan sonra ordunun ərzaq və digər təminatları üçün Şuşa şəhərində yerləşmişdilər, Rahilin şəhid olması səbəbi ilə o da dekabr ayında ordudan tərxis edilmişdir.

Əkbərov Rahil Cənəhməd oğlu yaşadığı kənddə torpağa tapşırılmış və ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, “Füzulinin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif olunmuşdur.

Rahilin azyaşlı övladlarının hələ nə müharibə haqqında anlayışı var, nə də ataları barədə bilgiləri. Onlar bu günümüzün qəhrəmanlıq tarixini yazanları kitablardan tanıyacaq, anasının söhbətlərindən öyrənəcəklər. Böyüyüb vətəndaşı olduqları ölkə ilə də, vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən qəhrəmanlarla və onlardan biri olan ataları Rahil ilə də fəxr edəcəklər.

NİZAMİKƏNDİN ŞƏHİD OĞLU

16

Bu dünyaya gələn hər kəs xoşbəxt olmaq arzusu ilə yaşayır. Fərqi yoxdur varlı ya kasıb ailənin övladıdır, hərənin bəlli qisməti və alın yazısı da olur. İnsan ömür boyu axtarışlarda ola bilər, axtardığını isə heç gözləmədiyi yerdə, ağına gəlməyən məqamda tapar... Bəzən də heç gözlədiyin qismət ömür boyu gəlib çıxmır, sən ona, o da sənə tərəf yol gəlir, amma bu yollar kəsişmir ki, kəsişmir...

Pənahov Bəhram Xıdır oğlu, 2 iyul 1987-ci ildə Şeyx Nizaminin adına olan Nizamikənd kəndində doğulub. M.Məmmədov adına Nizamikənd tam orta məktəbini bitirib, həqiqi hərbi xidmət yaşayıb özünü yetirincə Vətənə borcunu verməyə yollanıb. Əsgərlik illəri Qazax rayonunda yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə keçib, xidmətini layiqincə başa vuraraq 2007-ci ildə dönüb doğma kəndə. Elə müxtəlif işlərdə fəhlə kimi çalışmağa başlayıb, sonra Aynurə adlı xanım ilə ailə quraraq üzərinə daha bir məsuliyyət də götürüb. Dünyaya üç sappasağlam övlad gətiriblər, bir qız və iki oğlan.

Bəhram içində vətən, torpaq sevgisi böyüdən oğul olub, həmişə əsir Qarabağın dərdsini çəkib, o yurd yerlərinin azad olunacağı günü düşünüb. Heç vaxt o torpaqları görməyən, amma içində bir parça əsir vətən yaşadan oğullar kimi o da sevinib Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müharibə ilə bağlı əmrinə... Könüllü yazılaraq cəbhəyə yollanıb və gedəndə “Evə ya şəhid kimi ya da qazi olaraq qayıdacağam... Amma qələbə çalmaqdan rahatlıq düşməz bizə!”

Bəhram Pənahov 1 oktyabr günündən başlayaraq Ağcabədi rayonunda kiçik təlimlərdə iştirak etmiş, sonra Füzuli və Xocavənd istiqamətində gedən döyüşlərə qatılmışdır. Ağır və çətin sınaqlardan keçən əsgər elə 9 oktyabr günü Xocavənd uğrundakı qanlı döyüşlərin birində şəhidlik şərəfini dadmış və şəhadətə qovuşmuşdur...

Bu Odlar yurdumun gözü Qarabağ,

Cənnət ocağımın közü Qarabağ.

Xanın zəngüləsi, səsi Qarabağ...

Yarıldı düşmənin bağı, yarıldı,

Alındı Qarabağ, axır, alındı!..

Oktyabrın 20-də kənd qəbristanlığında dəfn olunub Bəhram Pənahov. Ölümündən sonra “Vətən uğrunda” , “Döyüşlərdə fərqləndiyinə görə” və “Xocavəndin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

Atası Xıdır kişi və onun həyat yoldaşı Bəsti ana birlikdə dörd övlad böyüdü təbiiyə etmişdilər. Bəhrəm ailənin yeganə oğlu idi, uşaqlıqdan vətənpərvər böyümüşdü, ailəcanlı, evcanlı, el-obaya, torpağına bağlı idi. Qayğıkeşdi, vicdanlıydı...

Həyat yoldaşı Aynurə deyir Bəhram bir az çılğın adam idi, tez özündən çıxırdı. Amma ailəsini, uşaqları çox sevirdi, ailəsi üçün ölümə də gedərdi... QIZI Zəhra o üçüncü sinifdə oxuyur, amma böyüyəndə həkim olmaq fikrindədir. ” Atanı necə xatırlayırsan?”- soruşuram, sualıma üzündə-gözündə təbəssüm ifadəsi ilə cavab verir:

-Atam yaxşı ata idi mənim, həmişə saçlarımı oxşayırdı, əzizləyirdi məni, hər dəfə də dizi üzərində oturub yanaqlarımdan öpür və “sən mənim gözəl qızımsan” deyirdi...

Uşaqlar evin barometridir deyib dahilərdən biri, mən Zəhranı dinlədikcə bu ailədə atmosferin təmiz, saf, havanın isə isti olması qənaətinə gəldim. İllər keçəcək, Zəhra da, qardaşları da böyüyəcək, ataların canı ilə qoruduğu Vətən onlar üçün həmişə and yeri olacaq. Sevgi elə ailədən başlanır, ailə də kiçik dövlətdir və ailəsini sevən hər kəs mütləq vətəndaşı olduğu Vətəninə də sevəcək və qoruyacaqdır, elə şəhid Bəhram Pənahov kimi

QARABAĞIN QAYDASIZ DÖYÜŞCÜSÜ

17

Cəsur xalqlar məhv olar, amma kölə olmaz,-deyiblər. Tarixin sınaqlarından çıxan Azərbaycan xalqı bu həqiqəti öz varlığı boyunca dönə-dönə sübuta yetirmişdir. Bədnam erməni qonşularından gördüyü haqsızlıq, yersiz ərazi iddialarını həyata keçirməkdən ötrü əsrlərcə azərbaycanlılara qarşı apardığı etnik təmizləmə siyasətinin və vəhşiliyinin qurbanı olsalar da ruhən özünü diri saxlamağı bacarmış, ilahi ədalətin bir gün qələbə çalacağına inamını itirməmişdir. Son otuz ildə xalqımızın yaşamalığı olduğu acı həqiqətlər, başına gətirilən müsibətlər, soydaşlarımızın öz tarixi torpaqları olan Qarabağdan qovularaq çıxarılması, qətlə yetirilməsi, işgəncələrə məruz qalması erməni millətçiliyinin əslində dərin psixoloji kökləri olduğunu da sübut etdi. Erməni paronoyası bu üzdənirəq millətin gözünü elə bağlamışdı ki, bir gün haqq-ədalət kürsüsündə cavab verməli olacağını da unutmuşdu...

Bütün hədləri aşan, qırmızı xətləri keçən erməni vandalları nəhayət xalqımızın dəmir iradəsi və Azərbaycanın rəşadətli ordusu ilə üz-üzə gəlməli oldular. Azğın düşmənin sərhəd tanımayan vəhşiliklərinə qarşı haqq savaşına qalxan xalqımız bir dəmir yumruq altında birləşdi. Xalqımız Ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin verdiyi əmrlə bir nəfər kimi ayağa qalxdı. Bu döyüşlərə yurdumuzun hər yerindən igid oğullar qoşuldu, onlardan biri də Sabirabadlı Əhmədov Bəhruz Səttar oğlu idi...

Bəhruz 27 iyin 1997-ci ildə Sabirabad rayonunun Balakənd kəndində dünyaya gəlmişdir. 2003-cü ildə H.Z.Tağıyev adına 6 nömrəli şəhər tam orta məktəbin birinci sinfinə getmiş və 9 illik ümumi icbari təhsilini başa vurduqdan sonra Sabirabad Peşə Liseyinə daxil olmuşdur. Burada o, traktorçu-çilingər peşəsinə yiyələnmişdir. Təhsilini başa vuraraq 2015-ci ildə həqiqi hərbi xidmətə yollanmışdır. Tovuz rayonundakı "N" sayılı hərbi hissədə xidmət edən Bəhruz özünün yüksək fərdi keyfiyyətləri, verilən bütün

tapşırıqları vaxtında və dəqiq yerinə yetirməklə komandanlığın hörmətini qazanmışdı. Erməni xislətinə daha yaxından bələd olduğca gənc əsgərin ürəyində bu naxələf düşmənlərə qarşı olan kin və nifrət hissi daha da artırdı. O da yağlı tapdağında olan yurd yerlərimizin azad olmasını arzulayır, müharibə olarsa cəbhəyə birinci gedənlərdən olacağını söyləyirdi.

Uşaqlıqdan idmana həvəsi vardı Bəhruzun, elə orta məktəb illərindən idmanın Qaydasız döyüş növü ilə məşğul olmuşdu. 2017-ci ildə ordu sıralarından tərxis olunduqdan sonra öz üzərində daha ciddi çalışmaqda bir sıra uğurlara da imza atmağı bacardı. O, müxtəlif çəki dərəcələri üzrə Respublika Çempionatı və Birinciliyində iştirak etmiş və diplomlarla mükafatlandırılmışdı. Bununla yanaşı Gürcüstan və Çeçenistanda keçirilən idman turnirlərində də Azərbaycanı uğurla təmsil edərək vətənə yüksək ödüllərlə qayıdan idmançıya ixtisaslaşdığı idman növü üzrə müəllimlik fəaliyyəti ilə məşğul olmağa da icazə verilir. O, yaşadığı Qobu qəsəbəsində idman zalı açaraq, həvəsi olan uşaq və gəncləri ətrafına toplayır və onlara bu qədim döyüş növünün sirlərini öyrətməyə başlayır. Bəhruz müəllimliklə yanaşı öz üzərində də ciddi çalışmaqda davam edir və 2019-cu ildə Bakıda keçirilən qaydasız döyüş növü üzrə Respublika birinciliyində birinci yeri tutaraq “qara kəmər” ustası adına layiq görülür.

Lakin xalqımızın 2020-ci il sentyabrın 27-də başlanan haqq davası Bəhruzun da arzularını yarımçıq qoydu. O, müharibənin ilk günündən hərbi forma geyinərək cəbhə bölgəsinə yola düşdü. Cəbrayıl və Qubadlı uğrunda gedən ağır döyüşlərdə iştirak edərək düşmənlərdən günahsız qətlə yetirilən insanların qisasını ala bildi. O, döyüş meydanında cəsarətlə döyüşərək düşmənin çoxlu sayda canlı qüvvəsinin və hərbi texnikasının məhv edilməsində iştirak etmişdir. Bəhruz yeri gələndə düşmənlə əlbəyaxa döyüşlərə atılmış, yaralı döyüş yoldaşlarının təxliyyə olunmasında, onlara vaxtında tibbi yardım göstərilməsində də xüsusi igidlik göstərmişdir.

...Azərbaycan əsgəri,

Cəbhənin köz yerində.

Düşmənlərin başına,

Od ələyir davada...

O, 20 oktyabr günü Qubadlı uğrunda gedən şiddətli döyüşlərin birində ağır yaralanaraq şəhidlik məqamına yüksəlmişdir. Doğulduğu Balakənd kəndində torpağa tapşırılan Əhmədov Bəhrüz Səttar oğlu ölümündən sonra ölkə Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamına əsasən “Vətən uğrunda”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Qubadlının azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir. Allah rəhmət eləsin...

44 Günlük müharibə kimi tarixə düşən döyüşlərdə Azərbaycanın əsrlərcə pozulmuş sərhədləri yenidən bərpa edildi, Ordumuzun gücü bütün dünyaya bəlli oldu, xalq, dövlət və ordu arasındakı birlik müharibənin ədalətli taleyini həll etdi. Azərbaycan bir daha sübut etdi ki, töküllən hər damla qandan neçə-neçə igid göyərə bilər və bir də onun sərhəddini pozmağa heç kəsin cəsarəti çatmaz...

QARAĞAĞIN ŞƏHİD MEMARI RAMİL AĞAYEV

18

Dünyada qiyməti ölçüyə-biçiyə sığışmayan məfhumlardan biri, bəlkə də birincisi vətəndir. Vətən təkcə müəyyən sərhədlərlə əhatələnən coğrafi bir məkan deyil, həm də uğrunda can qurban verilən müqəddəs torpaqdır. Diri ikən üzərində gəzdiyimiz, öləndən sonra isə qoynunda uyuduğumuz ana qucağı kimi isti, rahat bir yerdir vətən... Vətəni sevmək də, onu qorumaq da vicdan məsələsidir. Abbas Səhhətinin təbirincə desəm:

...Vətəni sevməyən insan olmaz,

Olsa da ol şəxs də vicdan olmaz.

Vətən əzəldən ana ilə tən tutulmuş, bu iki söz birləşərək böyük vətən sevgisinin müqəddəslik ifadəsinə çevrilmişdir. Ana Vətən dardadırsa onun övladı rahat ola bilməz, insan hər hansı bir itkiyə səbir edib dözə, yaşaya bilər, vətənsiz isə qətiyyətlən... Uzun illər vətən torpaqlarının işğal altında qalması, doğma yurd yerlərində düşmənlərin “at oynatması” xalqımızın bütün qeyrətli, vicdanlı oğullarının dözümlünü tükətməmiş, onlarda təcavüzkar dümənə qarşı nifrət formalaşdırmışdı. Xalqımız bir nəfər kimi ayağa qalxaraq müqəddəs torpaqlarını işğaldan azad etməyə, bu yolda lazım gələrsə canından keçməyə hazır idi. 27 Sentyabr 2020-ci ildə ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müharibə başlanması haqqında verdiyi əmr hər bir vətəndaşın ürəyindən oldu. Bir gündə neçə-neçə oğul səfərbərliyi gözləmədən könüllü olaraq cəbhəyə getmək üçün müraciət etdi. Heç vaxt Qarabağı görməyən, bir gülünü dərməyən, bir çiçəyini qoxlamayan gənclərin ana südü ilə canına, qanına hopan vətən məhəbbəti, onları doğma torpaqlar uğrunda cihad qaldırdı... Həmin oğullardan biri də Ağayev Ramil Ağarəhim oğlu idi...

Ramil 20 sentyabr 1994-cü ildə Sabirabad rayonunda dünyaya gəlmişdi. Ailənin yeganə övladı idi, dünyaya gəlişini çox gözləmişdilər onun, gözlərə, könüllərə sevinc bəxş edən bu körpə hamının sevimlisi idi. Hər tərəfdən məhəbbət və qayğı ilə dövrələnən uşaq ayla, günlə boy atıb böyüyürdü. 2000-ci ildə ilk dəfə məktəb kəndinə ayaq basanda ata-ananın sevincinin həddi-hüdudu olmamışdı... O, orta məktəbi yaxşı qiymətlərlə başa vurub, 2012-ci ildə Memarlıq və İnşaat Universitetinin Memarlıq fakültəsinə daxil olur. Özünün müsbət keyfiyyətləri ilə xarakterizə olunan Ramili oxuduğu təhsil ocağında da sevir, hörmət edirdilər. 2016-cı ildə ali təhsilini uğurla başa vuran gənc memar, vətən qarşısında borcunu vermək üçün həqiqi hərbi xidmətə yollanır...

Hərbi xidmətini Biləcəridəki “N” sayılı hərbi hissədə sürücü kimi keçirən Ramil, özünün nümunəvi davranışı, bacarığı ilə komandanlığın hörmətini qazanmışdı. Əsərgirliyini başa vurub geri dönərək Digah qəsəbə icra nümayəndəsinin müavini kimi işə başlayır. Ünsiyyətçilliyi, mehribanlığı onun əhali arasında hörmət və

nüfuzunu qaldırır. Hər bir vətəndaşın problemini özününkü hesab edən bu gənc memar, tezliklə vəzifə pilləsində də yüksələ bilir. Bu dəfə Abşeron Rayon İcra hakimiyyətində böyük məsləhətçi kimi işə qəbul edilir...

Torpaqlarımızın düşmən əlində olması, son vaxtlar isə erməni tərəfinin daha da həyasızlaşaraq sərhədyanı bölgələrin dinc azərbaycanlı əhalisini atəşə məruz qoyması, bu zaman günahsız insanların qətlə yetirilməsi onun da səbrini daşırır, düşməne olan kin və nifrət hissini daha da artırırdı. Hiss edirdi ki, Azərbaycanın ayağa qalxacağı, düşmənin layiqli cavabını verəcəyi gün uzaqda deyil...

Hər gün qulağımı bir səs oxşayır,

Könlümə yüz boya çəkən çağırır.

Ruhunu vətənin ruhuna qatan,

Canını bayrağa bükən çağırır...

İkinci Qarabağ müharibəsi başlanarkən Ramil Yasamal Rayon hərbi komissarlığı tərəfindən səfərbərliyə çağırılır və canı qədər sevdiyi vətənin müdafiəsinə qalxır. O, ailənin yeganə övladı olmasına baxmayaraq elə birinci gündən döyüslərə qatılır. Döyüslərə Füzuli istiqamətindən başlayan Ramil Ağayev, döyüslərdə düşmənin qurduğu istehkamların yarılmasında, canlı qüvvəsinin məhv edilməsində, yaralı yoldaşlarının döyüş meydanından çıxarılmasında xüsusi igidlik və qəhrəmanlıq göstərmişdir. Lakin 13 oktyabr 2020-ci ildə Hadrut uğrunda gedən ağır və şiddətli döyüslərdə ağır yaralanaraq şəhidlik məqamına yüksəlmiş və qanı ilə tarix yazan oğullar sırasına qoşulmuşdur. Sevdiyi vətənin ərəzi bütövlüyü uğrunda şəhid olan Ağayev Ramil Ağarəhim oğlu Sabirabad rayonunda torpağa tapşırılmışdır. Ölümündən sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə “Vətən uğrunda”, “Xocavəndin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir. Ailəli idi, bir az yaşlı qızı var...

Tale elə gətirib ki, mən Ağarəhim müəllimlə uzun illər Sabirabad rayon İcra Hakimiyyətində çiyin-çiyinə işləmişəm. Zəhmətkeşliyi, işgüzarlığı ilə bütün kollektivin hörmətini qazanan Ağarəhim Ağayev, oğlu Ramili də vətənpərvər, zəhmətkeş, qayğıkeş böyütmüşdü. Təkcə valideynləri deyil, təhsil aldığı Universitetin kollektivi də Ramilin şəxsi keyfiyyətlərindən, yüksək mədəniyyəti və vətənpərvərliyindən, ailəcanlı olmasından yana-yana söz açır. Amma 44 günlük müqəddəs müharibədə xalqımızın qazandığı tarixi qələbəni düşünərək təsəlli tapır və onunla qürur duyurlar. Vətən sağ olsun...

QƏLƏBƏ BAYRAMINDA PAYI OLAN BAYRAM

19

Həyat gözləmədiyiniz yerdə ağılına gəlməyən hadisələri başınıza gətirə bilərsiniz. Bir də var İlahi qismət, tale yazısı. İnsan dünyaya ağlaya-ağlaya gəlir, bəlkə elə sonunu əvvəl başdan görüb bildiyindədir bu!?. Elə bizim bilmədiyimiz ilk zərbəni də həmin vaxt alır-doğma evi olan ana bətnindən ona tanış olmayan dünyaya atılanda... Bundan sonra gəlir həyatın özündən aldığı zərbələr, indi döz, dözə bilərsiniz...

Musayev Bayram Mehman oğlu, əvvəlcə anasının yoxluğu ilə imtahan edilən şəhid...20 martda Qasımbəyli kəndində danyaya gəlmişdi, 2001-ci ildə. Uşaqkən daddığı acı bütün ömrünə bəs olardı, əlbəttə atasının ikinci həyat yoldaşı Təravət xanım onu yeddi yaşından qayğı, sevgi və məhəbbətlə əhatə etməsəydi...

Orta məktəbi H.Ənnağıyev adına kənd tam orta məktəbində oxuyub, sonra da həqiqi hərbi xidmətin vaxtı çatıb və Bayram 2019-cu ilin iyun ayında xidmətə yollanıb. Hərbi xidmət dövrü Ağdam şəhərindəki “N” sayılı hərbi hissədə keçib... Elə müharibə başlayanda da hərbi hissədən birbaşa cəbhəyə gediblər. Cəbrayıl uğrunda döyüşlərdə fəal iştirak edən Bayram 7 oktyabarda elə həmin ağır döyüşlərin birində də şəhidlik haqqını qazanıb...

Yaxına, uzağa mərmilər düşür,

Ölüm bu meydanda marığa durub.

Güllə yağış kimi tökürüb yerə,

Neçə cavan ömrü yarıda qoyur...

Mən şəhidin adını tutub evinə gedəndə atası Mehman işdə idi, elə telefonla əlaqə saxladım, oğlundan danışdı, onun itkisinə yandı, amma “Vətən sağ olsun..” dedi, vətən bizim hamımızdan irəlidir, ona canımız qurban...

Təravət xanım deyir ki:

-Yeddi yaşından mən böyütmüşəm Bayramı, çox mehriban uşaq idi, böyük ürəyi vardı, mənə anası kimi qəbul edə bilmişdi. Hörmətimi saxlayır, bir fikri olanda bölüşürdü. Böyüklər kimi düşünür, sərbəst düzgün qərar verməyi bacarırdı. Son dəfə müharibə başlamazdan qabaq danışmışdıq...

Musayev Bayram Mehman oğlu ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilmişdir. O, Yuxarı Axtaçı kənd qəbristanlığında dəfn olunub, subay idi, üç bacısı vardı, toyunda oynamaq onlara qismət olmasa da, şəhid bacısı kimi şərəfli bir adı daşımaq qismət oldu onlara... Bir qardaşı isə hələ uşaqdır, böyüyəndə o da fəxr edəcək Bayramla... Qısa bir ömür yaşadı Bayram, amma ad qoyub getdi, qələbəni bizə yaşadan Azərbaycan Ordusunun digər şəhid əsgərləri kimi...

QƏLƏBƏ RÜTBƏLİ TOĞRUL

20

Elə bilirsiniz asandır şəhid valideyni ilə üz-üzə əyləşmək, göz nuru, ürək parası olan balası haqqənda söz soruşmaq?.. Elə çətinidir ki...

Çiyində ağır yük apararsan, daş daşıyarsan, yorulmazsan, amma bir şəhid anasının, şəhid atasının baxışlarından süzülən ağrıya gücün yetməz. Təsəllin də kara gəlməsə onda bitmişən demək... Amma hamımızın söykəndiyimiz bir məqam var ki. o da Vətəndir, torpaqdır, bax onda bir az özünə də, sözünə də güvəncli olursan...

Məmmədzadə Toğrul Pərviz oğlunun atası ilə üzbəüz əyləşmişəm. Qaratəpə kəndi Birinci Qarabağ döyüşlərində qəhrəmanlıqla şəhid olan Milli Qəhrəman Əhmədov Mübariz Əlizadə oğlu kimi igid yetişdirən kənddir, Toğrul da elə bu kəndin balası idi. O qədər eşitmişdi ki, belə oğulların haqında, özü də vətən sevgisiylə böyümüş, həmin hisslər qanına hopmuşdu onun...

Pərviz sözü üzə deyən adama oxşayır, düzdür, əvvəllər onu tanımamışam, amma danışdıqca bu qənaətə gəlirəm, adam hər şeyin dəyərini olduğu kimi verir, ağa ağ, qaraya da qara deməyi bacarır... Həyat yoldaşı, Pərvizi bu dünyaya bəxş edən ana Ruhəngiz xanım dörd yaşından sonra keçirdiyi xəstəlik nəticəsində eşitmə və nitq qabiliyyətini itirsə də baxışından, dodaqlarının tərپənişindən başa düşür hər şeyi. Qonşu olublar, elə gözləri tutub, özləri seçib bir-birini, qurduqları ailə də uzunömürlü olub. Zərif və həssas qadın ərinin qəlbində bircə sətir belə boşluq buraxmayıb... Eşq olsun sənə, Azərbaycan qadını!

Ailəyə uç gözəl qız baladan sonra bir oğul sevinci də yaşamaq qismət olub, 2001-ci ilin oktyabr ayının 1-də dünyaya gəlib Toğrul. Qaratəpə kənd tam orta məktəbini bitirərək Orta ixtisas kollecinə daxil olub, mədəniyyət işçisi olacaqdı əgər yaşasaydı... Amma 2019-cu ildə həqiqi hərbi xidmətə çağırılaraq vətən qarşısında ilk borcunu verməyə yollanıb, Goranboy rayonu, Ballıqaya deyilən ərazidə yerləşən “N” saylı hərbi hissədə üç ay xidmət etdikdən sonra Ağdamdakı “N” saylı hərbi hissəyə köçürülmüşdür.

Müharibə başlayanda elə xidmət etdiyi hərbi hissədən cəbhəyə gedib və Tərtər rayonunun Suqovuşan və Talış kəndləri uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak etmişdir. Elə ağır döyüşlərin birində də şəhidlik

məqamına yüksəlmişdir... 18 oktyabr 2020-ci ildə doğma kəndi olan Qaratəpə kənd qəbristanlığında dəfn olunmuşdur. Məmmədzadə Toğrul Pərviz oğlu ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilmişdir.

Can verdiyin bu Vətən,

canımızda can yeri.

Tökülən hər damla qan,

millətin iman yeri.

Üçrəngli bayrağımız,

zəfər, hünər, şan yeri...

bizimkidir qələbə...

Mənim şəhid qardaşım!..(Ş.Ş)

Atası Pərviz özü də Birinci Qarabağ müharibəsi iştirakçısıdır və Ağdamda döyüşdüyü vaxtları yaxşı xatırlayır:

-Toğrul əvvəldən fərqli uşaq idi, həm elmə, həm dinimizə, həm də hərbi sahəyə bağlı idi. Qarabağın işğalı ilə barışa bilmir, bunun üçün başlanan müharibəni də haqq savaşı hesab edirdi. Müqəddəs kitabımız Quranı oxumağı öyrənmişdi, hərbcı olmaq idi arzusu, gələcək həyatını hərbsiz təsəvvür etmirdi.. Həmişə deyirdi ki, xidmət bitəndən sonra elə qalıb burada da işləmək istəyirəm. Amma qismət olmadı... Sonra dərindən köks ötürüb”Vətən yaşasın..” deyir.

Bayaqdan söhbətimizi diqqətlə və susqunluqla dinləyən Ruhəngiz xanım qəfildən kövrəlir, tez də əli ilə üzünü örtüb göz yaşlarını gizləməyə çalışır. Karantin qadağasını, pandemi qorxusunu unudub qolumu boynuna salıram, o da lal dinməz başını çiynimə qoyur...

Son danışıqları da elə Toğrulun sonuncu döyüşündən bir gün qabaq olub, yüksək əhval-ruhiyyədə, qələbəyə inamlı idi Toğrul, o bildirdi ki, Azərbaycan mütləq qalibdir! Bu döyüşlərdə yüksək həmrəylik nümayiş etdirən, bir olan xalqımız Qarabağı əsarətdə qoya bilməz. Səbirin də həddi vardı, müharibə isə o həddin tükəndiyinin sübutu idi...

El bir oldu və tarixi qələbə marşını yazdı. Azərbaycan döyüşkən xalq olduğunu, apardığı savaşı da haqq naminə aparıldığını sübut etdi. Xalqımız Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında, müzəffər Ordumuzun rəşadətli xidməti sayəsində vətən tarixini yenidən yazmağa müvəffəq oldu. Hər bir əsgər bir ordu kimi yeridi düşmənin üzərinə və qələbə çaldı... Toğrul o günədək sıravı əsgər idi, amma indi onun özü də, rütbəsi də Qələbənin özüdür!.

SABİRABADIN İLK ŞƏHİDİ FƏRİD NAĞIYEV

21

“Müharibə uşaqları” deyilən bir termin vardır, qismətində bu dövrün acı xatirələri düşən indiki gənclər həmin uşaqlardandır. Demək olar ki, hər kəsin ürəyindən keçən bir fikir də var, “Qarabağı heç vaxt görməyən bu cavanlarda o torpaqlara məhəbbət necə yaranıb”?! Cavab əslində sadədir, qanla, genlə ötürülüb, buta kimi verilibdir, tanrıya olan sevgi kimi müqəddəsdir axı döğmə el-obaya sevgi də... O sevgi ruhən ötürülür, elə uzaqdan uzağa canın alışı, illah da yağdı əlinə keçə, zülm gör, zillət çəkə başı... Ta bu eşqin qabağında dayanmaqımı olar!.. Yeddi başlı əjdaha da gələ, qarşıma səni saxlaya bilməz ki!...

Şəhid Nağıyev Fərid Poladxan oğlu... Fərid, yəni “fərd”, “tək”, “yeganə...” Fərid 28 avqust 1999-cu ildə Zəngənə kəndində dünyaya gəlib, burda böyüyüb, o da tay-tuşlarına qoşulub Kürə çimməyə də gedib bəlkə, axşam düşənəcən küçədə oynamaqdan da doymayıb, anası çağıranda könülsüz gəlib evə, yeməyinin vaxtı keçən vaxt DA olub, dərindən iki aldığı vaxt da... Müəllim danlağı da görüb, ata-

ana tərifi də eşidib. Günlər, aylar ötüb, Fərid də böyüyüb qədd-qamətli bir oğul olub, amma ...Uşaqlıq həmişə qalır, o heç bir yərə getmir, indi xatirələrə dalanda odur ki, ilk olaraq bax ordan-o xəbərsiz keçən illərdən tüstülənirsən...

Y.Ağayev adına Zəngənə kənd tam orta məktəbini bitirib, 2017-ci ildə də gedib canı qədər sevdiyi Vətənə borcunu verməyə. Goranboy rayonunda, onun Ballı qaya deyilən ərazisində, sonra da Tərtər rayonundakı “N” sayılı hərbi hissədə kəşfiyyatçı kimi xidmət göstərib. O borcundan alnıaçıq çıxıb Fərid, “Tərifnamə” də alıb və 2019-cu ildə ordu sıralarından tərxis olunaraq doğmalarının yanına qayıdıb. Amma cəmi bir ay sonra yenidən geri dönərək hərbi hissədə indi də MAXE kimi xidmətə başlayıb...

Üzüyola, böyük-kiçik yeri bilən Fərid Vətən müharibəsinə Tap-Qaraqoyunlu kəndi tərəfdən qoşulub, özü də 26 sentyabr günündən. Döyüş yolu çox qısa olub, elə Talış kəndi istiqamətindəki ilk döyüş tapşırığını yerinə yetirərkən şəhidliyə qovuşub. Düşmən istehkamlarının yarılma əməliyyatlarında cərasətlə iştirak edib, düşmənlə olan kin və nifrətini də gülləyə çevirib düşmənin üstünə yağdırıb...

Məzarına baş əyən

qərənfillər utanır.

İndi daha uzaqdı

Tanış durna qatarı...

Ruhunu əzizləyir

Həzin bir layla səsi.

Yarana məlhəm qoyur

Isti ana nəfəsi,

Mənim şəhid qardaşım...(Ş.Ş)

Ailədə beş uşaq idilər, Fərid evli idi, sevib seçdiyi qızla ailə qurmuşdu, həsrətlə övlad yolu gözləyirdilər, dünyaya gələcək ilk körpəsi onu şəkillərdən tanıyacaq indi...

Anası Tənzilə xanım oğlunun fərqli cəhətlərindən ürəklə söz açır, deyir ki:

-Fərid çox fədakar idi, vətənpərvər idi, zəhmətkeş idi, qazancını evə verər, ailəni özündən üstün tutardı. Hərbi paltarını ezamiyyətə gələndə də əynindən çıxarmır, bunu özünün kişi paltarı adlandırırdı...

Mühabibə başlamazdan öncə “gizir” rütbəsi alan şəhid Fərid, ölümündən də sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif olunmuşdur.

Şəhidlər Vətəni yaşatmaq üçün şəhid oldular, qanlarını torpağa qarışdırıb Vətən etdilər, özləri də ürəklərdə Vətən kimi ucaldılar!..

İndi Zəngənə kənd qəbristanlığına getsəniz Fərid orda qarşılacaq sizi... Orda da vətənə dayaqdı, yenə keşikdə ayıq-sayıqdı Fərid... Şəhidi olan torpaq isə heç vaxt basılmaz!..

ŞƏHİD ELXAN MURADOV

22

Əhmədabad Axısxa türklərinin kompakt yaşadığı kəndlərdəndir. Rayonla arası on iki km olar, bu gün gəldiyim ilk ünvanıdır bu. Bu evdə şəhid Muradov Elxan Murad oğlu dünyaya gəlib. Bu evdə ilk addımlarını atıb, bu həyətdə oynayıb..yüyürüb, yıxılıb, d izləri bu torpağa dəyərək qanayıb, al qanı torpağa qarışanda könündən qeyri-adi hisslər keçib və ilk dəfə torpağın vətən olmasını onda görüb Elxan...

Amma indi o yoxdur, həyətə girib elə onu çağırmaq istəsəm də səsim boğazımda qalır. Geniş həyətin o başından yaşlı qadın mənə tərəf gəlir, amma ondan qabaq iki qara köpək çatıb ayyaqlarımı qoxulayır, başını qaldırıb qərribə baxışlarla üzümə baxır. Dilsiz baxışlarından mehribanlıq dolu həsrət süzülür. Düşünürəm bəlkə də Elxan üçün darıxır, yəqin sağ olanda çox əzizləyib onu, indi də hər gələndən Elxanı soruşur...

Muradov Elxan Murad oğlu- 15 may 2001-ci ildə doğulub, orta məktəbi də bu kənddə bitirib. Güləruz, mehriban oğlan olub, müəllimləri də, şagird yoldaşları da onu çox istəyiblər. Vaxtı çatanda qanuni hərbi xidmətə yollanıb, ilk altı aylıq xidmət müddətini Goranboyda, qalan bir ilini isə Ağdamda yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə qulluq edib. Vətən müharibəsi başlayanda elə hərbi hissədə onunla birgə xidmət edən əsgər yoldaşları ilə bərabər vətən qarşısında borcunu döyüş meydanında ödəməyə başlamışdır.

Elxangil ailədə dörd uşaq olublar, iki bacı və iki qardaş. Bacıları ailə həyatı qurmuş, o biri qardaşı isə hazırda Türkiyənin Uşak şəhərində ali təhsil alır. Anası Kifayət xanımın mavi-ala gözlərində ümid qığılcımları parıldayır, tez-tez kövrələn, narahatlıqla ətrafına boylanaraq sanki oğunu axtaran ananın əlacsızlığı bağrımı yandırır yaxır. Gənc və gözəl türk qızının solğun yanaqlarını isladır isti göz yaşları, narahat baxışları ətrafı dolanıb gözlərimə sancılır:

-“Bizə göstərmədilər ki, balamı..., mən onun ölümünə inanmıram..., o sağdır, gələcək bir gün..” –deyir.

Elə inamla deyir ki, mənə də sirayət edir və mən də bəzən möcüzələr baş verdiyinə inanıram... Kaş ki...

Bibisi Fatimə xanım Elxanın haqqında yana-yana danışır, deyir:

-“ Hərbiyə o qədər həvəsli idi ki, əsgər getməzdən üç gün qabaq hərbi paltar geyib gəlmişdi evə. Şəhidliyi uca məqam hesab edirdi və mən də şəhid olacağam deyirdi...

-“Bu yanvarda gələcəkdi balam”- deyir Kifayət xanım, “gözüm yolda qalıb...”

Elxanın atası Murad oğlu ilə sonuncu dəfə müharibə başlamazdan bir neçə gün qabaq əlaqə saxlaya bilib, deyir, “Ruh yüksəkliyi ilə danışırdı, Vətənə xidmət etməsindən qürur duyurdu..”

..Havalar barıt qoxulu,

Yollar hələ də qorxulu.

Yarımçıq qalan nağılı,

Bitirməyə gümanım var!..(Ş.Ş)

Elxan 08 oktyabr 2020 ildə Füzuli uğrunda gedən qanlı döyüşlərin birində şəhadətə yetişib və Əhmədabad kənd qəbristanlığında dəfn edilmişdir. Ölümündən sonra isə “Vətən uğrunda “ medalı ilə təltif olunmuşdur.

...Müharibə dəhşətlər yaradır, o elə bir dəyirmandır ki, orda canlar üyünür... Qandır, fəlakətdir müharibə, amma Azərbaycan dövlətinin, onun Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin son çıxış yolu özü istəməsə də bu müharibədən keçməli oldu. İgid və cəsur Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları Vətənin çətin günündə bir nəfər kimi haqq davasına qoşuldu və düşməyə qalib gələrək adlarını tarixə yazdılar. Dəmir yumruq kimi birləşən xalqımızın hər bir nəfərinin bu zəfərdə öz payı vardır...Elə damarlarında təmiz türk qanı axan Elxan Muradovun da..

ŞƏHİD HÜQUQŞÜNAS ANAR SÜLEYMANOV

23

Böyük türk dünyasının lideri Mustafa Kamal Atatürk deyib ki, millətin həyatı təhlükəyə məruz qalmayıbsa, müharibə etmək

cinayətdir. Azərbaycan xalqının timasalında da bu deyim öz təsdiqini tapır. Əsrlərcə xalqımız nankor erməni qonşularımızın əli ilə zorakılığa, torpaqlarımız isə işğala məruz qalmış, itirə-itirə gəldiyimiz torpaqların bir qarışını isə geri qaytarmaq mümkünsüz olmamışdı. Bu az imiş kim xalqımıza layiq olmadığı məğlubiyyəti də zorla unutdurmağa çalışmışlar. Amma son otuz ildə başına gətirilən fəlakətlərdən, qanla yazılan və düşmənlərin sərhədlərini zorla dəyişdirilməyə çalışdıqları hadisələrdən xüsusi dərs alan Azərbaycan xalqı, bir millət olaraq indiyədək başına gətirilən haqsızlıqları öz yaddaşına həmişəlik möhürlədi və unutmadı...

Azərbaycan xalqının belə bir məsəli var, ordum varsa, yurdum var. Ulu öndər Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu ordu quruculuğu, ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin həyata keçirdiyi düşünülmüş və davamlı siyasət nəticəsində daha da inkişaf etdirilərək dövlətin dayağına və xalqın güvənc yerinə çevrilmişdir. Azərbaycan Ordusu regionun ən güclü və modern ordusu olmaqla, həm də ən inkişaf etmiş ölkələrin ordusunun ön sıralarında yer alır. Ordu sıralarında vətənpərvər, sağlam düşüncəli, mənən zəngin, torpağını sevən, müasir silahlar və texnikadan məharətlə istifadə etməyi bacaran hərbiçilər qulluq edir ki, bu da qələbənin əsas şərtlərindəndir...

Xalqımızın zorən qatıldığı müqəddəs müharibədə Azərbaycan ordusu, onun hərbi qulluqçuları öz qabiliyyətini və üstünlüyünü dünyaya sübut etdi. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin səfərbərliklə bağlı verdiyi əmrlə vətənpərvər oğullar doğma yurdun müdafiəsi uğrunda bir nəfər kimi ayağa qalxdı.. Həmin oğullardan biri də Bahadurov Anar Süleyman oğlu idi...

Anar Bahadurov 26 iyun 1992-ci ildə Sabirabad rayonunda dünyaya gəlmişdi. Uşaqlıqdan öz fərqli dünyası olan bu oğlan, 1998-ci ildə N.Gəncəvi adına 5 sayılı orta məktəbin birinci sinfinə getmiş və 7-ci sinfədək bu məktəbdə təhsil almışdır. Elmə, xüsusilə də humanitar fənlərə olan həvəsi onu şagird yoldaşlarının və müəllimlərin sevimlisinə çevirmişdi. 7-ci sinfi bitirəndən sonra imtahan verərək

Əlibayramlı (indiki Şirvan)şəhər Özəl Türk Liseyinə qəbul olunur. Yüksək göstəricilərlə bu təhsil ocağını da başa vuran Anar, 2009-cu ildə Ali məktəblərə qəbul imtahanlarından 645 bal toplayaraq Azərbaycan Dövlət universitetinin Hüquq fakültəsinə, 2013-cü ildə isə ali təhsilini başa vuraraq maqistraturaya daxil olur. Lakin təhsilini donduraraq vətən borcunu verməkdən ötrü həqiqi hərbi xidmətə yollanır.

Hərbi borcunu Tovuz rayonundakı “N” sayılı hərbi hissədə yerinə yetirib geri döən Anar, 2014-2016-cı illərdə Almanıyanın Köln şəhərində maqistratura təhsili alır. O, bir neçə xarici dili də öyrənməyə nail olmuş, ingilis dilindən isə “İelts” proqramı üzrə sertifikat almışdı. Gələcəyin hüquq müdafiəçisi hərətəfli bilik və bacarığa yiyəlir, müasir Azərbaycanın gələcəyini daha gözəl, daha yüksək inkişaf səviyyəsində görür və bunun üçün özü də əlindən gələni edirdi. Lakin son illərdə sərhədyanı ərazilərimizdə baş verənlər, düşmənlərin bütün beynəlxalq razılaşmaları

pozaraq dinc əhalini də hədəf seçməsi, daimi yeni ərazi iddiaları onun da gənc ürəyi düşməinə qarşı qəzəb və nifrət hissi ilə dolurdu...

2020-ci il 27 sentyabr günü xalqımızın qaqlı savaşı başlanarkən Anar da vətən qarşısında borcunu vermək, mənfur düşmənləri müqəddəs torpaqlarımız olan Qarabğadan qovub çıxarmaq üçün əyninə hərbi forma geyinərək cəbhəyə yollanır. Anar Bahadurov Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı rayonları və kəndləri uğrunda gedən şiddətli döyüşlərdə iştirak etmişdir. Döyüş meydanlarıda düşmənin yüzlərlə canlı qüvvəsinin və hərbi texnikasının məhv edilməsində xüsusi çeviklik və qəhrəmanlıq göstərmişdir. O, öz həyatını təhlükəyə ataraq yaralı yoldaşlarının döyüş meydanından təxliyyə olunmasını təmin etmişdir. Noyabr ayının 8-də Qubadlı-Şuşa istiqamətində həlledici ağır döyüşlər isə Anarın sonuncu döyüşü olmuş, o, qələbənin bircə addımlığında ağır yaralanaraq ən uca məqam olan müqəddəs şəhidlik mərətbəsinə yüksəlmişdir...

...Göstər yaralarımı, dünya görüb inansın,

Udduq haqq savaşımı, ver sadağa, gəlmişik...

Bahadurov Anar Süleyman oğlu Sabirabad rayonunda şəhidlər xiyabanında dəfn edilmiş, ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Qubadlının azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir...

Şəhidlər canlarından keçərək vətənin sərhədlərini qanları bahasına bərpa etdilər. Zülmət gecəyə işıq şəhid yaralarından düşər, zülm zəncirləri onların əlləri ilə qırılar, əbədiyyətə yol onların saldıği izlərdən keçər...Allah, vətən və millət yolunda canına qıyan insanların fəth etdiyi ən uca aləmdir şəhidlik... Hər gün tarixə yazılmaz, tarixə yazılan hər gün də yadda qalmaz. Günləri unudulmaz edən qəhrəman şəhidlərimizdir, payına düşən ömür payını vətəninə qurban verən şəhidlər...

ŞƏHİD KÖNÜLLÜ KİÇİK ÇAVUŞ AQŞİN AĞAYEV

24

Ermənistanın 20-ci əsrin sonlarında Azərbaycan dövlətinə qarşı işğalçılıq zəminində apardığı elan olunmamış müharibə nəticəsində 20 faizədək torpaqlarımız ələ keçirilmiş, minlərlə evlər və obyektlər dağıdılmış, əkin və meşə sahələri terrora məruz qalmış, azərbaycanlı əhali, uşaqlar da daxil olmaqla zorla əsrlərlə yaşadığı doğma Qarabağdan qovulub çıxarılmışdır. İnsanlara ağır, insanlığa sığışmayan işgəncələr verilərək sağlamlıqdan və həyatdan məhrum edilmişdir. Amma Azərbaycan xalqı üzləşdiyi erməni vəhşiliyini heç vaxt unutmadı, səbirlə dözdü, qisas hissi ilə bir gün zorla qovulduqları yurd yerlərinə qayıdacaqları günü gözlədi... Atalar deyib ki, buynuzsuz qoçun qisası buynuzlu qoçda qalmaz... Yalnız azərbaycanlı olduğu üçün təbəssümü, xoşbəxtliyi bir gecədə qətl edilən insanların da gözlədiyi qisas günü gəlməli idi və gəldi də. Amma biz bunu öz ata-babalarımızın miras qoyduğu yol ilə, kişi kimi, türkə yaraşan qaydada etdik...

Xalqımız 27 sentyabr 2020-ci ildə ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müharibənin başlanması haqqında əmrinə öz birliyi, dövlətə və dövlətçiliyə sədaqəti ilə cavab verdi. Mütəşəkkil ordu, dövlət və xalqın birliyi isə 44 günlük haqq savaşının taleyini həll etdi. Azərbaycanın hər yerindən “atağızlı” oğlanlar ayağa qalxdı, qələbə, zəfər naminə səfərbər oldular. Həmin oğullardan biri də Sabirabad rayonunun Ulacalı kəndindən olan Ağayev Aqşin Şirvan oğlu idi...

...Ordum yenilməz, mətin,

Dünya görsün qüdrətin.

Qana qandı niyyətım,

Qarabağa gedirəm!..

Aqşin 1 iyun 1993-cü ildə Ulacalı kəndində dünyaya gəlmişdi. 1999-2010-cu illərdə B. Ağayev adına Ulacalı kənd tam orta məktəndə təhsil almışdır. Məktəbi orta qiymətlərlə oxusa da, vətənpərvərliyi, fərdi bacarığı, hərbi sahəyə marağı ilə seçilirdi. O, 2011-ci ildə vətən borcunu yerinə yetirmək üçün hərbi xidmətə yollanmış və Gəncədə yerləşən Piyada qoşunlarına məxsus “N” saylı hərbi hissədə xidmət etmişdir. Elə ilk günlərdən ciddiliyi, düşdüyü şəraitdən baş çıxarması, verilən tapşırıqları vaxtında və dəqiq yerinə yetirməsi ilə komandanlığın diqqətini çəkdiyinə görə “kiçik çavuş” rütbəsi verilməklə “manqa komandiri” təyin edilmişdir. 2013-cü ilin yanvar ayında hərbi xidmət müddətini uğurla başa vuraraq evə qayıtmışdır. Müxtəlif işlərdə çalışmaqla ailəsinə maddi dəstək olan bu gənc, müharibə xəbərini həssaslıqla qarşılamış və hərbi komissarlığa müraciət edərək könüllü surətdə cəbhəyə yollanmışdır...

2020-ci ilin 9 oktyabrından Xüsusi Təyinatlı Qoşunların “Həmlə” qrupunda kəşfiyyatçı kimi döyüşlərə qatılmış Aqşin Ağayevin döyüş yolu Füzuli, Cəbrayıl, Xocavənd rayonlarının ərazilərindən keçmişdir. O, döyüşlərdə manqa komandiri kimi bir sıra ağır və

şiddətli döyüşlərin iştirakçısı olmuş, rayon, kənd və qəsəbələrin işğaldan azad edilməsində igidlik göstərmişdir. Döyüş meydanlarından yaralı yoldaşlarının çıxarılmasında, düşmənin canlı qüvvə və hərbi texnika sarıdan itkilər verməsində Aqşinin xüsusi xidmətləri vardır. Xocavənd uğrunda gedən

çətin və qətiyyətli döyüşlərdən sonra yenidən Füzuliyə qayıdan ordu hissələrinin tərkibində döyüşü davam etdirən Aqşin, 27 oktyabr 2020-ci il, növbəti kəşfiyyat tapşırığından geri dönərkən sevdiyi vətəni yolunda borcunu qanı və canı ilə ödəməli olmuş və müqəddəs şəhidlik zirvəsinə ucalmışdır...

Doğulub böyüdüüyü doğma kəndində torpağa tapşırılan şəhid Aqşin Ağayev, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, və “Füzulinin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir. Aqşin ailəli idi və Zümrüd adlı azyaşlı qızı var. Ailənin yeganə oğul övladı olan Aqşinlə valideynləri fəxr edir və qürur hissi keçirirlər. Vətən uğrunda qurban gedən bütün şəhid övladlarını öz balası hesab edən ana, “ Mən oğlum üçün acıyıram, göz yaşını tökürəm, amma bilirəm ki, Vətən malik olduğumuz hər şeydən bir addım öndədir və bu hisslərlə rahatlıq tapıram..”-deyir...

Aqşin körpə qızı Zümrüdü çox sevirdi, onun azad və qalib ölkə vətəndaşı olmasından qürur duyardı... Məqamın mübarək olsun, şəhidim... İndi sənin övladının sənənlə fəxr etməyə haqqı var, çünki sən, tarixi qələbə marşını yazan igidlərdən birisən!..

ŞƏHİD LEYTENANT MƏTLƏB CƏFƏROV

25

Böyük fəth Napoleon Banopart deyirdi ki, özünü müdafiə edən xalq məğlub edilməzdir. Birinci Qarabağ savaşından keçən 30 ilə yaxın müddət həm də o bərəkətli torpaqlarımızın düşmən işğalı altında olması ilə yadda qaldı. Amma o insan qalib olur ki, o, öz

məğlubiyyətini qəbul edir. Bu fikri digər məsələlərdə də tətbiq etmək olar və necə ki, bizim ikinci Qarabağ müharibəsindən zəfərlə çıxan ölkəmiz etdi...

Müharibə başlayanda Ali Baş Komandanın bir çağırışına minlərlə oğul hay verdi. Onlardan biri də ehtiyatda olan zabit Cəfərov Mətləb Məhəmməd oğlu idi...Mətləb 19 noyabr 1977-ci ildə Nərimankənd kəndində anadan olmuşdur. Orta təhsilini 1984-1995-ci illərdə alan Mətləb, doqquzuncu sinfədək elə doğulduğu M.Şahmurov adına Nərimankənd kənd kənd tam orta məktəbində, 10 və 11-ci siniflərdə isə Bakıda kimya-biologiya təmayüllü məktəbdə oxumuşdur. Orta məktəbi bitirdiyi 1995-ci ildə də Gəncə Kənd Təsərrüfatı Akademiyasına daxil olmuş və zootexnik ixtisası üzrə 1999-cu ildə oranı bitirmişdir. Müxtəlif işlərdə işləyən Mətləb 2003-cü ildə ailə qurmuş və bundan sonra Qazaxıstan, Rusiya və Ukraynanın şəhərlərində uyğun işlərdə çalışaraq ailəsini saxlamışdır. 2016-cı ildən isə Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzində işləyirdi, vəzifəsinin öhdəsindən bacarıqla gələn Mətləb az bir zaman içərisində kollektivin böyük hörmətini qazanmışdı. Otuz ildə xalqımızın başına gələnələr, iyirmi faizədək torpaqlarımızın işğal altında olması ona dinclik vermirdi.

İkinci Qarabağ müharibəsinin başlanması xəbərini o da razılıqla qarşıladı, düşməyə həddini göstərmək üçün Vətənin çağırışına qoşularaq 16 oktyabr 2020-ci ildə ümumi səfərbərliyə uyğun cəbhəyə yollandı. Onun döyüş yolu Ağcabədi, Zəhgilan və Qubadlıdan keçərək elə Qubadlı uğrunda gedən qanlı döyüşlərdə də sona çatmışdır. 2 noyabr 2020-ci ildə döyüş zamanı sağ ayağından və bədənin müxtəlif nahiyələrindən çoxlu sayda ağır qəlpə yaraları alan baş leytenant Mətləb Cəfərov Ağcabədi Mərkəzi Xəstəxanasında yaradılan qospitala gətirilərək lazımı tibbi yardım göstərsə də onu koma vəziyyətindən çıxarmaq mümkün olmamış və o, 20 noyabr 2020-ci ildə şəhidlik məqamına yüksəlmişdir. Ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilmişdir.

Üçrəngli bayrağımın,

Əksi düşüb üzünə.

Yenə səsləşə Vətən,

Ellər gələr səsinə...

Mən şəhidin anası və yoldaşı ilə söhbət edərkən bu qadınların dərd önündə necə mərdanə dayandıqlarının şahidi oldum. Hər iki ana “Vətən sağ olsun!”-deyə qələbənin məhz şəhidlərin qanı bahasına qazanılmasını da qeyd edir və bunun üçün daxili qürur hissi keçirirlər. Anası Nərgiz xanım deyir ki, mənim beş oğlum var, bir oğlum da hərbiçidir, müharibə günlərində o da cəbhədə olan döyüşçülərin silah-sursatla təmin edilməsi istiqamətində Vətən qarşısında borcunu yerinə yeirirdi. Lazım gəlsə qalan oğlanlarım da gedəcəkdi cəbhəyə, təki Vətən yaşasın!

Bir Azərbaycan anasının-Burla xatun qeyrətli, Həcər hünərli qadının dilindən yalnız bu sözləri eşitmək olardı.

Mətləb ailəli idi, iki oğlu var, həyat yoldaşı Vüsalə xanım ondan elə sevgi ilə, elə həsrətlə söz açır ki...

-“Mətləb mələk kimi insan idi, o sanki heç yer adamı deyildi. Dünyanın xıltı, çirkinlikləri onun xarakterini dəyişə bilməmişdi. Ayaq basdığı yeri belə incitmək istəməzdi...O, bizi uşaq kimi əzizləyir, sonsuz qayğı göstərirdi. Ailəsi üçün çox şeydən keçərdi, Vətəni isə bizim hamımızdan çox sevdiyindəndir ki, Mətləb onun üçün canından keçdi... Onunla hər birimiz fəxr edirik, övladlarımızı da özü kimi vətənpərvər böyüdüdü...Gözəl yoldaş, fədakar ata idi!..”

Nərimankənd qəbristanlığında uyuyur indi şəhid Mətləb Cəfərov, ruhu isə sevgili Vətənin göylərində yenə keşikdədir. Rahat yat, sizin qisasınız alındı, qanınız yerdə qalmadı...

...Qələbə şərəflidir, şirin hissdır, Azərbaycan xalqının minlərlə insanın həyatı bahasına əldə etdiyi bu qələbənin isə qiyməti yoxdur.

Bu gün Qarabağ Azərbaycan, hər bir vətəndaşımız isə Qarabağlıdır. Qələbə güclülərə məxsusdur, bizim dövlətimiz isə həm güclüdür, həm də qüdrətli...Azərbaycan Ordusu dünyanın əlli ən inkişaf etmiş ordularının ön sıralarında dayanır. Azərbaycan əsgəri nümunə çəkilir, onun qəhrəmanlığı qarşısında bütün dünya heyrət içərisindədir...Qələbən daimi olsun, mənim əzəmətli xalqım!...

ŞƏHİD MÜƏLLİM ELXAN RZAYEV

26

Özünümüdafinə hər bir canlıya xas xüsusiyyətlərdəndir. Dünya binə olandan güclü ilə gücsüz, xeyirlə şər qovğadadır. Əslində böyük fəlakətlər, dağıntılar, ölümlərlə nəticələnən müharibələrdən insanlar da, təbiət də, ölkələr də həmişə ziyan çəkir. Bəşəriyyətin xilas yolu sülhdən keçsə də, bəzən müharibə qaçılmaz olur. Qarşıdurmalar zamanı qalib tərəf olmaqdan ötrü istər insan qrupları, istərsə də cəmiyyət zamanla müxtəlif vasitələr düşünmüşdür. Dövlət səviyyəsində isə bu ordu quruculuğudur ki, Azərbaycan dövləti də öz müstəqilliyini əldə etdikdən sonra güclü və nizamlı ordu yaradılmasına başlamış və hazırda ordumuz dünyanın əlli ən inkişaf etmiş ordusunun ön sıralarında yer alır. Birinci Qarabağ müharibəsi məğlubiyyətini yaşayan xalqımız torpaq itkiləri ilə heç vaxt barışmamış, lazım olduğu andaca döyüslərə atılaraq doğma yurd yerlərini düşməndən azad etməyə hazır olmuşdur. Hər millət taleyi üçün öz qılıncına güvənməlidir,-söyləyirdi Otto fon Bismark...

Ali Baş Komandan İlham Əliyevin bir əmri ilə azadlıq savaşıma qalxan oğullarımız, damarında döyüşkən türk qanı axdığını haqq davamızda bir daha sübut etdi. Onlardan biri də Rzayev Elxan Ariz oğlu idi. O, 1994-cü il, aprelin 15-də Sabirabad rayonunun Qəzli kəndində dünyaya gəlmişdi. Orta təhsilini 2000-2011-ci illərdə B.Rəhimov adına Qəzli kənd tam orta məktəbində alan Elxan, orta məktəbi bitirərək Bakı Dövlət Kompüter Kollecinə daxil olur. 2012-ci ildə həqiqi hərbi xidmətə çağırılanda təhsilini yarımçıq qoyaraq orduya gedir. Hərbi xidmətini Quru Qoşunlarının Tovuz rayonunda

yerləşən “N” sayılı hərbi hissəsində rabitəçi kimi yerinə yetirir, daim nizam-intizamı, səriştəsi ilə seçilən əsgər, 2014-cü ildə ordudan tərxis olunaraq Kollecədə təhsilini davam etdirməyə başlayır. 2016-cı ildə oranı müvəffəqiyyətlə başa vurur və 2017-ci ildən setibarən Qəzli kənd orta məktəbində müəllim kimi əmək fəaliyyətinə başlayır. Lakin vətənpərvər gənc aldığı biliklə kifayətlənmir, daim təhsilini artırmaq barədə düşünürdü. Bunun üçün o, 2019-cu il Ali məktəblərə qəbul imtahanlarında uğurla iştirak edərək Qazax Dövlət Universitetinə qəbul olunsada, Universitetin qiyabi şöbəsi olmadığından təhsildən imtina edirdi. 2020-ci ildə keçirilən qəbul imtahanlarında yenidən bəxtini sınayaraq Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olunur. Lakin bu dəfə də İkinci Qarabağ savaşıнын başlanması onun yolunu Universitet auditoriyasından deyil, cəbhədən salır...

29 sentyabr 2020-ci ildə müharibəyə yollanan Elxan Rzayev, Ağcabədi rayonunda hərbi təlimlər keçərək döyüşlərə qatılır. İlk dəfə Cəbrayıl uğrunda gedən şiddətli döyüşlər zamanı yaralanan Elxan, tibbi yardım göstərildikdən sonra döyüşə yenidən davam edir. 13 oktyabr günü, növbəti ağır döyüşə girməmişdən öncə valideynləri ilə görüşərək onlara Ordumuzun gücündən, hərbi qulluqçuların yüksək döyüş bacarıqlarından, döyüşlərdə göstərdikləri igidliklərdən həvəslə söz açır və müharibənin çox tez bir zamanda Azərbaycan ordusunun qələbəsi ilə bitəcəyini, özünün isə geriye qalib kimi dönəcəyini inamla bildirir...

Ağır istehkamları,

Yarıb keçir Ordumuz.

Düşməni biçib yerə,

Sərib keçir Ordumuz...

Azərbaycanı canı bilən, üçrəngli Bayrağını isə həmişə uca tutan Elxan, komandanlığın bütün əmr və tapşırıqlarını həmişə həvəslə

yerinə yetirir, vətənə xidmətdən qürur duyurdu. Oktyabr ayının 14-də Qudadlı istiqamətində gedən ağır və çətin döyüşlərə girən Elxan, düşmənin canlı qüvəsinin və hərbi texnikasının məhv edilməsində iştirak etmişdi. Qubadlının Çardaxlı kəndində gedən ağır döyüşlər isə təəssüf ki, onun üçün sonuncu olmuş, bu döyüşdə Elxan ağır yaralanaraq şəhidlik məqamına ucalmışdır. Qəzli kənd qəbristanlığında dəfn olunmuş şəhidin məzarı indi kənd camaatının, işlədiyi kollektivin və sevimli şagirdlərinin and yeridir. Ölümündən sonra igid döyüşçü Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamına əsasən “Vətən uğrunda”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Qubadlının azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir... ...Ariz oğlundan danışdıqca kövrəlir, amma göz yaşlarını gizləməyə çalışır. Gözü hər tərəfdə yeganə oğlunu axtaran ata onun vətənpərvərliyindən, alicənablığından, geniş dünyagörüşlü olmasından həsrətlə söz açır: “Oğlumu bizim üçün heç kim əvəz edə bilməz, biz onunla fəxr edirik, başımızı uca elədi, vətən sevgisi bütün sevgilərdən ucadır, oğlum da Vətən yolunda canından keçdi. Şəhidlər Azərbaycan durduqca yaşayacaqlar. Vətən sağ olsun!”-deyir. Elxan Rzayev bu kəndin İkinci Qarabağ savaşında qanı ilə tarix yazan yeganə şəhididir. Nişanlı idi, pandemiya bitəndən sonra toyu olavaqdı. Bir sevgi yolu beləcə başlamadan bitdi, neçə-neçə arzu yarımqıç qaldı, amma bir təsəllimiz var, o da otuz ilə yaxın işğal altında olan qədim torpaqlarımızın azadlığı, vətənimizin ərazi bütövlüyünün bərpa olunmasıdır. Şəhidlər Allaha ismarlanan duadır, onlar ruha çevrilərək Vətən göylərində yenə də bu yurdun keşiyindədirlər...

ŞƏHİD PULEMYOTÇU BƏXTİYAR MAYILOV

27

Sabirabad rayonunun Surra kəndindən İkinci Qarabağ savaşında iştirak edərək qəhrəmanlıqla şəhid olmuş daha bir cəsur döyüşçümüzün haqqında danışmaq istəyirəm sizə. Ürəyi Vətənə məhəbbətlə dolu, otuz ilə yaxın düşmən çəkməsi altında inləyən, əzilən doğma torpaqlarımızın, qədim yurd yerlərimizin xiffətini

çəkən, işğalı heç cür qəbul etməyən Mayılov Bəxtiyar İxtiyar oğlundan...

Bəxtiyar 13 aprel 1995-ci ildə dünyaya gəlmiş, orta təhsilini də Ş.Babayev adına Surra kənd tam orta məktəbində almışdı. 2013-cü ilin yaz çağırışında həqiqi hərbi xidmətə yollanmış və əsgərliyini 2014-cü ilin oktyabr ayına qədər Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Piyada Qoşunlarına məxsus Ağdam rayonunun Quzanlı kəndindəki “N” sayılı hərbi hissəsində keçirmişdi. Pulemyotçu idi, iri çaplı silahlardan sərrast atəş açmağı öyrənmişdi. Hərbi xidmət müddətini uğurla başa vurub kəndə qayıdan Bəxtiyar əvvəlcə kənd təsərrüfatı və heyvandarlıqla məşğul olur, sonra Bakı şəhərində tikinti sahəsində çalışmağa başlayır. Doğma torpaqlarımızın otuz ilə yaxın yağı tapdağında qalması, son zamanlar isə sərhədyanı ərazilərdə baş verən toqquşmalar, düşmənin dinc əhalini hədəf seçməsi onu da hiddətləndirir, qəzəb hissini coşdururdu. Getdikcə müharibənin labüdlüyünü hiss edir, özünü ruhən müharibəyə hazırlayırdı . Müharibə başlasa döyüşə ilk gedənlərdən olacaqdı...

Bəxtiyar Ali Baş Komnadanın 27 sentyabr 2020-ci il müharibəyə başlamaq haqqında əmrini eşidən kimi kəndə dönərək Hərbi Komissarlıqda qeydiyyatdan keçir və 29 sentyabr günü səhər tezdən cəbhə zonasına yola düşür. Ağcabədidəki hərbi hissədə qısa müddətli təlim keçərək oktyabr ayının 3-dən Cəbrayıl uğrunda gedən şiddətli döyüşlərə qatılır. Bəxtiyarın sonrakı döyüş yolu Füzuli və Zəngilan rayonlarından keçir, kənd və qəsəbələrin işğaldan azad olunmasında iştirak edərək döyüşlərdə xüsusi cəsarət və igidlik göstərir.

Oktyabr ayının 20-də Qubadlı rayonunun Muradxanlı kəndi istiqamətində döyüş tapşırığını yerinə yetirmək üçün yola çıxan bir qrup hərbi qulluqçu erməni hərbi dəstələri tərəfindən güclü atəşə məruz qalır... Erməni hərbiçilərinin əlində olan Muradxanlı yüksəkliyi vacib mövqe idi və komandanlıqdan verilən xüsusi tapşırığa əsasən Bəxtiyar da olmaqla bir dəstə zabit və əsgər həmin yüksəkliyi düşməndən geri almaq üçün piyada yola davam edir. Səngərin yaxınlığında ermənilərin qurduğu pusquya düşərək qeyri-

bərabər döyüşə girməli olan döyüşçülərimiz son gülləyə qədər vuruşaraq düşməni geri oturmaq və yüksəkliyi ala bilər. Amma bu döyüş Bəxtiyarın son döyüşü olur, o, ağır qəlpə yarası alaraq 22 oktyabr 2020-ci ildə şəhidlik məqamına ucalır.

Azərbaycan dövlətinin apardığı haqlı müharibədə torpaqlarımızın işğaldan azad olunması, ərazi bütövlüyünün bərpası yolunda şəhid olan Mayilov Bəxtiyar İxtiyar oğlu doğulduğu Surra kəndində dəfn edilmişdir. Cəsur döyüşçü ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, Qubadlının azad olunmasına görə”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə” medalları ilə təltif olunmuşdur.

Atası İxtiyar oğlundan fəxrlə danışır, onun da ətrini indi azadlığa çıxarılan vətən torpaqlarından alan ata, “Vətən sağ olsun”-deyir və oğulları bu vətənin sərhəd dirəkləri adlandırır. 44 günlük

müharibə Azərbaycanın pozulmuş sərhədlərinin bərpası ilə başa çatdı, xalqımızın birliyinin təntənəsinə çevrildi və bir də düşmənlərə indiyədək almadığı dərsi verdi.

ŞƏHİDLİYİN SİYASƏT NADİROV MƏQAMI

28

Böyük Şəhriyarın adını daşıyan kəndin lap ucqar tərəfinə gedib çıxdım bu gənc döyüşçünün sorağıyla. Bir az da təzə torpaq tökülmüş dolanbac yollardan keçib ünvana çatıram. Qarşıma gənc bir qız çıxaraq şəhidin bacısı olduğunu bildirir və məni evə dəvət edir.

-“Anam indi gələcək, siz əyləşin”-deyə mənə yer göstərir və özü də gəlib üzbəüz əyləşir. Gözlərini nıgaranlıqla üzümdə gəzdirir, bilirəm kimliyimi, məqsədimi öyrənmək istəyir, tələsmədən tanışlıq verirəm, sevinir... Bir azdan Siyasətin anası Məmləkət xanım da əlində “şəkər ölçən” cihaz olan tibb bacısı ilə içəri daxil olur. Xoş gəldin edib oturur, amma əvvəlcə qanda olan şəkərin miqdarını bilmək üçün barmağımı tibb bacısına uzadır...

Nadirov Siyasət Kamil oğlu-18 fevral 2001-ci ildə anadan olub, elə orta təhsilini də bu kəndin M.Məlikov adına tam orta məktəbində alıb. 1919-cu ildə, elə məktəbi bitirən ildə də həqiqi hərbi xidmətə çağırılıb. Ailədə doqquz övlad böyüdüb Məmləkət ana, altı qız və üç oğlan, üstəlik nəvədən də payı var.” Barmağın hansını kəssən qan çıxar”- deyir bu ağbirçək qadın... Soruşmaq istəyirəm ki, Siyasət necə uşaq idi, bax bu doqquz övladından onun fərqi nədə idi, ana qəlbi sanki bunu duymuş kimi sözə başlayır:

-Siyasət uşaqlıqdan vətənsəvər idi, həyətdə uşaq oyunlarını da bu ruhda qururdu. Əlindən yanıqlı idim, hardan olsa taxta parçaları tapır, kəsib doğrayır və özünə tufəng düzəldirdi. Dava səhnələri quraşdırır, özü də Azərbaycan əsgəri olurdu həmişə. Deyirdi Qarabağda döyüşə hazırlaşırım, torpaqlarımızın işğal altında olması onun körpə ürəyini narahat edirdi...

..Sən dünyaya baxan gözüm,

Dilimdə ən dadlı sözüm.

Şirin nəğməm, odum, közüm,

Vətən, mənim könlümdəsən...

Əsgəri borcunu Tərtər rayonunda yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə verməyə başlayıb, burada snayperçi kimi yetişib. Oktyabrın 1-də tərxis olunmalı idi, amma 27 sentyabrda Vətən Müharibəsi başladığından elə birbaşa döyüşlərə qatılıb və Ağdərə-Talış istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhidlik məqamına qalxıb. 16 oktyabrda yaralansa da uzun müddət dəqiq məlumat əldə etmək mümkün olmayıb. O, 21.11.2020-ci ildə şəhidlik şərbətini içərək əbədiyyətə qovuşmuşdur... Əvvəl itkin hesab olunan şəhidin nəşi anasının dediyinə görə ondan götürülən qan analizinin nəticəsinə əsasən müəyyənləşdirilmişdir. Siyasət Nadirov Şəhriyar kənd qəbristanlığında dəfn olunmuş və ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilmişdir.

BACISI Mehribandan eşitdiklərim:

-“O, çox dürüst, haqq-ədalətin tərəfdarı, evcanlı, dostcanlı, ağıllı idi. Məndən kiçik idi deyə onu qorumağa çalışırdıq, amma bir çətinliyə düşəndə məsləhət yerimiz elə Siyasət olurdu...”

Həyat çox mürəkkəbdir, yolları isə müxtəlif. Bəzən uzun olan bir ömür sahibi heç bir xeyirxah işlə yadda qalmır, bəzən etdiyən xırda yaxşılıqlardan az bir qism xəbərdar olur. Bir qısa ömür yaşadı bu cavan oğlan, kamı gözündə, arzuları qəlbində qaldı, amma Vətənin bütöliyü uğrunda bir azca da olsa tərəddüd etmədi. Canını, qanını verdi, gözünü qırpmadan şirin canına qıydı, qıydı ki, sevgili Azərbaycan bir daha yağı əllərə keçməsin!.. Əmin ol, rahat yat, şəhid əsgər, indi Azərbaycan azaddır, qanınızı yerdə qoymayan qalib Ordumuz torpaqlarımızın bir daha yağı əlinə keçməsinə imkan verməz!...

ŞƏHİD SABİR

29

Hər yer doğma olmur adama, boş yerə “ölməyə Vətən yaxşı “ deyə bayatı çəkməyib ki, ulularımız, qanla suvarılır torpaq, canlar əkilir ona və günlərin bir günü quru torpaq dönüb olur Vətən! Doğmalaşırsan, bir parçana çevrilir sənin, o ağrıda sən də ağrıyarsan, kimsə əl uzadanda əlini kəsməyə hazır olur adam... Bəs necə, axı o Vətəndi!..

Elə İkinci Qarabağ savaşında mərdliklə döyüşüb şəhid olan İsmayılov Sabir Ədalət oğlu kimi... O, 1998-ci il oktyabr ayının 16-da Sabirabad şəhərində dünyaya gəlmişdi, dörd bacının yeganə qardaşı, evin tək oğlu idi. M.Ə.Sabir adına 1 saylı şəhər tam orta məktəbi bitirib 2017-ci ildə sevdiyi vətəninə əsgəri borcunu yerinə yetirməyə yollanmışdı. Xidmətini Tərtər rayonunun “N”saylı hərbi hissəsində yerinə yetirirdi. Elə ilk günlərdən özünü göstərə bilmişdi, xidmətdə olduğu beşinci ayda əsgər məntəqəsində keşikdə olarkən

sərhəddi keçməyə cəhd edən erməni maşını vurmuş və bu igidliyinə görə də xidmət etdiyi hərbi hissə tərəfindən saat və əsgər kəməri ilə mükafatlandırılmışdı...

2018-ci ilin yayında əsgəri xidmətini başa vurub evə qayıdan Sabir bir müddət sonra hərbidə xidmət etmək qərarına gəlir. Doğma Qarabağın əsirlikdə qalması fikri başqa gənclərimiz kimi onu da rahat buraxmırdı. Bu həm də ata babasının əslən Zəngilandan olması ilə, yəni kökdən gələn doğmalılıqla bağlı idi, necə deyərlər, torpaq çəkirdi!..

27 sentyabr 2020-ci ildə Vətən savaşı başlanan gün Hərbi Komissarlıqdan çağırış vərəqəsi gələndə Sabirin sevincinin həddi-hüdudu yox idi. General Polad Həşimovun şəhid olması hamı kimi onun da qəlbini düşməyə sonsuz nifrət hissi ilə doldurmuşdu, cəbhəyə getmək, düşməndən torpaqlarımızı azad etmək onun arzusu idi və bu arzu gerçəkləşirdi...

Anası Təranə xanım söyləyir ki, uçağa qanadı yox idi bircə, bizim hamımızla halallaşmış yola düşdü. Dedi ki, düşmənlərdən qisasımı alacağam və geri ya qazi kimi ya da şəhid olub qayıdacağam...

Demə ocağının bir dənəsiyəm,

Mən zəfər nəğməsi, haqqın səsiyəm.

Geri qalib kimi bil, dönəsiyəm,

Kövrələ-kövrələ baxma oğluna-

Arxamca bir ovuc su səp, ay ana! (Ş.Ş)

Döyüslərə Qubadlı istiqamətindən başlayan əsgərimiz minomyotçu kimi xidmət göstərmiş. Qorxu-hürkü bilmədən girib döyüslərə, Qubadlı uğrunda gedən ağır döyüşlərin birində (08 oktyabr 2020-ci

ildə) vətənə borcunu yerinə yetirərkən ağır yaralanaraq şəhidlik məqamına

yüksəlmişdir... Hərbi qulluqçu İsmayılov Sabir Ədalət oğlu “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif olunmuşdur(ölümündən sonra).

Ailə üzvləri ilə baş-başayam... Adını daşdığı babası Sabir, nənəsi Rəna xanım, bacısı Sürəyya onun haqqında keçmiş zamanda danışmaq istəmir. Sabir yaxşı oğlan idi-deyir babası, bu məhəllədə hamı onu sevirdi. Gülərüz, mehriban idi, evimizin ab-havası onunla təzələnirdi və elə indi də elədir... Biz onun yoxluğuna inanmırıq, axı şəhidlər ölmür...

Nənəsi Rəna xanım isə elə ilk dəfə məni görəndə bir qoşa dəftər vərəqini gətirib:

-“Bunu özüm yazmışam, onun üçün, Sabirim üçün...”-deyib göz yaşlarına sahib çıxma bilmədi.., “Baxın, imkan olsa bunu da verərsiniz yazınızın içində”.

...Sən bu evin tək oğlu,

Arxa, dayağı idin.

Amma Qarabağıma,

Dayaq durmaq istədin..

Dedin: Vətən dardadır

Tükəndi zaman, səbir-

Elimin igid oğlu,

Şəhid övladı Sabir...

Bir evin işığını

Söndürdü mənfur düşmən.

Bir elin azadlığı

Yarandı bu zülmətdən.

Azad oldu Qarabağ,

Dalğalandı bayraqlar

Eldə, obada bir-bir.

Elin qəhrəman oğlu

Vətən şəhidi Sabir...(Rəna nənəsi)

Torpaqlarımızın əsirliyinə dözə bilməyən, müharibəyə uzaqdan tamaşa etməyi özünə yaraşdırmayan Sabir indi Şəhidlər Xiyabanında bir parça vətənə çevrilib özü də. İndi həmin məzar hamı üçün, elə yeni nəsil gənclər üçün də ziyarətghdır. Rahat yat, əsgərim, qanın yerdə qalmadı, sənin yarımçıq qalan arzunu mərd Azərbaycan Ordusunun əsgərləri sona çatdırdılar. İndi Qarabağ Azərbaycandır!

ŞƏHİDLİK MƏKTƏBİNİN QÜDRƏTİ

30

Hindistanın azadlıq hərəkatının lideri, Hindistanda rəsmi şəkildə “ xalqın atası” elan edilən filosof Mahatma Qandi İmam Hüseynin həyatını öyrəndikdən sonra belə demişdir: Mən Hüseyndən (ə) zülmə məruz qalaraq qələbəyə nail olmağı öyrəndim.”

İkinci Qarabağ müharibəsi şəhidlərindən yazmağa başlayandan bu fikir düşüncəmi sarmışdı. Şəhidlərimiz də elə Hüseyn yolunu

getdilər. Uzun illə tarixi ərazilərimizi- cənnət Qarabağımızı işğal edən düşmən özünü qalib hesab edirdi. Bərəkətli torpaqlarımızla vandalcasına davranan düşmən utanmadan gah yurd yerlərimizdən video-çarxlar çəkib paylaşır, gah Cıdır düzündə kef məclisi düzəldir, ev-eşikləri talan edir, ekoloji terror törədərək meşələri talayır, yandırır, ağacları kəsib, doğrayaraq ermənistana daşıyır və bütün bunlardan vəhşicəsinə zövq alırdı. Amma nə edirlər etsinlər, atalar demiş, haqq nazilər, üzülməz...

Əlbəttə səbrin də bir səbir həddi var, axır ki, xalqımızın səbri dolub daşdı, tükəndi. Ali Baş Komandan əmr verdi, Vətən müharibəsi, haqq savaşı başladı, hamı bir nəfər kimi ayağa qalxaraq, Prezidentimizin ətrafında sıx birləşdi.

Hüseyn(ə) ilk şəhidlik məktəbinin banisi idisə, Azərbaycanın haqq işi uğrunda döyüşən cəsur əsgərlərimiz də bu məktəbin yetirmələri oldular. Belə oğullardan idi Həsənov Qüdrət Səfər oğlu 1995-ci il, sentyabr ayının 5-də Qardaşkənd kəndində dünyaya gəlmişdi. Doqquzillik təhsilini də P.Əhmədov adına Nəsimikənd tam orta məktəbində almışdı. Bütün uşaqlar kimi o da qışda yağan qara sevinib, yazda sapsarı, zərif iydə çiçəklərinin ətrini alıb. Qızılgüllərdən dəstə bağlayaraq müəlliminə aparıb. Yaşı artdıqca düşüncələri cilalanıb, vətəninimizin 20 faizinin düşmən tapdağında qalması gənc ürəyində qübar bağlayıb.

Gənc Qüdrət Bakı İdarəetmə və Texnologiya kollecinə qəbul olunaraq təhsilini davam etdirmişdi. 2014-cü ilin yayında həqiqi hərbi xidmətə çağırılmış və əsgərliyinə Naxçıvanda "N" saylı hərbi hissədə sürücü kimi başlamışdır Qüdrət Həsənov. Vətənə bağlı, həyatsevər və ünsiyyətçil oğlan idi. Yoldaşları da, komandirləri də ondan razı idilər...

2016-cı ildə vətən borcunu yerinə yetirib evinə dönən Qüdrət kənddə çox qala bilmir və şəhərə qayıtmaq istədiyini bildirir. Atasının istəyinə qarşı çıxmaq istəmir və Qüdrət Bakıya gələrək şirkətlərin birində mühafizəçi kimi işə düzəlir. Bir qədər işləyəndən sonra elə

həmin şirkətin daxilində sürücü kimi işinə davam edir. Qüdrətin Bakıya can atmasının əsl səbəbi sonradan bəlli olur, heç demə o, Aynurə adlı bir qıza bir könüldən min könlə aşiq olubmuş. Sevgisi qarşılıqlı olan gəncin 2019-cu ildə toyu olur və bir ailənin təməli qoyulur.

Amma ermənilərin həyasızlığı, sərhəd rayonlarda hər gün törədilən qanlı cinayətlər, günahsız və dinc əhalinin atəşə tütülməsi və tökülən nahaq qanlar Qüdrətin də gündüzünü gecə kimi qaraltmışdı. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin qismən səfərbərlik haqqında əmrini eşidən kimi Qüdrət Həsənov da cəbhəyə getmək üçün Hərbi Komissarlığa müraciət edir və 29 sentyabr 2020-ci ildə valideynlərinin xeyir-duasını alaraq cəbhəyə yola düşür.

Xeyir-dua ver, ana,

Yetişdi qisas anı.

Tökməyə düşmən qanın,

Qarabağa gedirəm...

O, Ağcabədi rayonundakı hərbi hissədə bir neçə gün təlim keçəndən dərhal sonra döyüşlərə qatılmış və Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı uğrunda gedən ağır döyüşlərdə iştirak etmişdir. 29 oktyabrda Qubadlı uğrunda gedən ağır döyüşlərin birində şəhidlik məqamına yüksəlsə də itkin kimi qeydə alınmış və yalnız 29 noyabrda ailəsinə təhvil verilmişdir...

Qüdrət Səfər oğlu Həsənov Nəsimikənd qəbristanlığında, babası Bədəl kişi ilə yanaşı torpağa tapşırılmış və ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, “Zəngilanın azad olunmasına görə”, “Qubadlının azad olunmasına görə” medalları ilə təltif olunmuşdur.

Mən bu adın ünvanına uzun və narahat yollarla gedib çıxdım, Qüdrətin bir vaxt yaşadığı ata yurduna dönən yolun kənarında, iri

dəmir çərçivədə xoşbəxtəsinə gülümsəyən şəkli qarşıladı bizi və evin yerini də özü nişan verdi. Qapıda isə atası gözləyirdi. Salamlaşaraq həyəət keçirəm, İlahi, bir zaman xoş günlərin şahidi olan geniş, səliqəli həyəət-baca, İkimərtəbəli ev indi necə də kədərli görünür... Mən ailəni mirvaridən düzölmüş bir boyunbağı kimi təsəvvür edirəm, bir nəfərin yoxluğu o mirvarilərin sapından qırılıb düşməsinə bənzəyir. Onu bir daha əvvəlki tək düzmək olmur...

O gün Qüdrətin nənəsi və valideynləri ilə xeyli söhbət etdim. Nənələr üçün nəvələrin yeri bir başqadır. Qüdrətin yoxluğundan sonra Gülcəhan nənə də ömrün qışını yaşayır, kədərinə, qəminə sığıman nənə nəvəsindən danışmaqdan doymur. Deyir, babası ilə bir-birinə çox bağlı idilər, mən də ki, elə bilirdim onu dünyaya özüm gətirmişəm. O da məni elə ana kimi sevirdi, sirrini-sovunu mənə deyirdi həmişə. Nəvələrimin arasında Qüdrətin yeri başqaydı.

Anası Şamama xanım, atası Səfər oğlu ilə qürur duyur, yarımçıq arzularına heyflənir, amma hamımız Vətənə qurban olaq, Vətən sağ olsun!, deyərək başlarını dik tuturlar...

ŞƏHİDLİYİN AĞASI AĞA HÜSEYNOV

31

Azərbaycan xalqı bineyi-qədimdən sülhsevərdir, lakin doğma yurdlarına iddialı olan işğalçılara qarşı da barışmaz olub. 27 sentyabr 2020-ci ildə başlanan Vətən müharibəsi də bizi torpaqlarımızı işğaldan azad etmək uğrunda mübarizəyə səfərbər etdi.

Hüseynli Ağa Aydın oğlu 7 sentyabr 2001-ci ildə Moranlı kəndində dünyaya gəlib. İki qız övladından sonra düşmən çəpəri olacaq oğlu doğulub Səadət xanımın. Ana qəlbinin hərərəti, nuru ilə boy atan oğul da ayla, illə deyil, günlə boy atıb böyüyüb. Ana yurduna elə bir məhəbbətlə böyüdü ki, vətənə layiq oğul olsun. Ağa hələ məktəb illərində idmanın Cüdo növü ilə məşğul olub, uğurlara imza da atıb, müxtəlif təltiflərə layiq görülüb. Ş.Hüseynov adına Moranlı kənd tam

orta məktəbini bitirən Ağa 2019-cu ildə həqiqi hərbi xidmətə yollanıb. Əsgərliyini Qusar rayonunda yerləşən “N” saylı hərbi hissədə çəkirdi, kəşfiyyatçı-snayper idi, düşməni gözündən nişan almaq üçün yiyələnirdi bu hərbi sənətə... İdmançı olması burda da karına gəlirdi.

...Sərhəddə möhkəmdi, ayıq-sayıqdı, Vətənin poladtək mətin əsgəri... Mühəribə başlayan gündən elə birbaşa xidmət etdiyi hərbi hissədən döyüslərə qatılan Ağa, Tərtər, Füzuli, Cəbrayıl istiqamətində döyüşüb. Gülləsi boşa getməyib, düşməni elə gözündən, ürəyindən nişan almağı bacarıb. Amma özü də düşmən gülləsinə tuş gəlib və Füzuli uğrunda gedən ağır döyüslərin birində şəhid olub. 8 oktyabr 2020-ci ildə doğulub böyüdüyü kənddə də dəfn olunub. Ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilib...

Anası Səadət xanım yeganə oğlunu itirdiyi üçün kədərlidir, uşaqlıqdan onu böyütmək üçün çəkdiyi əziyyətlərdən danışır, xatırlayır və göz yaşlarını saxlaya bilmir: “Onu doqquz ay idi ki, görmürdük, ümidlə xidmət vaxtının bitməsini gözləyirdik...” Amma həm də qürurludur ana. Çünki oğlu Vətənin azadlığı uğrunda şəhid olmuşdur. Şəhidlər isə əbədi yaşayırlar... İndi Ağa cismən aramızda yoxdur, qısa ömründən kəsik-kəsik xatirə lentləri qalır, lakin onun arzuları yaşayır. Onun adı Azərbaycanın tarixi qələbəsini qanı ilə yazan oğullarımızdan biri kimi gələcək nəsillər tərəfindən həmişə xatırlanacaq!

SƏNGƏRDƏ BƏRKİYƏN ZABİT

32

Ölkəmizin qəhrəmanlıq səhifəsi olan İkinci Qarabağ savaşının ağrı-acıları Sabirabaddan da yan keçmədi. Mühəribənin ilk günündən vətənin harayına hay verən igid oğlanlardan qazi də oldu, şəhid də. Cəbhəyə oğul göndərən hər valideyn ondan geri qalib kimi qayıtmasını arzulayır, necə olursa olsun düşməne bir addım da irəli atmağa imkan verməməyi tövsiyyə edirdi. Otuz ilə yaxın ayrılıq

torpaq sevgisini, vətən məhəbbətini nəinki azaltmamış, o yerlərə bir dəfə də ayağı dəyməyən yeni nəsil gənclərdə vətənpərvərlik duyğusunu daha da coşdurmuşdu. Doğma el-obalarından zorla qovulan, qətlə yetirilən, olmanın işgəncə və zümlərə məruz qalan yurddaşlarımızın çəkdikləri onlarda düşməyə nifrət hissini bir az da alovlandırmışdı. Ali Baş Komandanın bircə əmrinə müntəzir olan oğullar bu günü səbirsizliklə gözləmişdilər... Onlardan biri də Məmmədov Anar Elşad oğlu idi...

Anar 1986-cı il, may ayının 5-də Sabirabad rayonynda dünyaya gəlib, 9-cu sinfədək M.Ə.Sabir adına 1 sayılı şəhər tam orta məktəbində təhsil alıb. Sonra təhsilini C.Naxçıvanski adına Hərbi liseydə davam etdirən qəhrəmanımız, ali hərbi bilklər almaq üçün H.Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbə daxil olur. Məktəbi 2008-ci ildə bitirərək Salyan Kazarmasında yerləşən Təlim-Tədris Mərkəzində leytenant rütbəsində işə başlayır. Elə həmin ildə də sevib seçdiyi Nəzirə xanım ilə ailə həyatı quraraq, onunla ömür yolunu həmişəlik birləşdirir.

Həmin il Anarın həyatında uğurlu il olur, daim ön cəbhədə xidmət etmək arzusu reallaşmağa başlayır, bu dəfə onu Goranboyda yerləşən “N” sayılı hərbi hissəyə göndərirlər. İşə başladığı vaxtdan qüsursuz xidmət göstərən bu gənc hərbcimiz yeni iş yerində də özünün fərqli cəhətləri ilə seçilir. 2009-cu ildə onun xidməti yeri dəyişdirilərək Tərtər rayonunda yerləşən “N” sayılı hərbi hissə ilə əvəzlənir. Tərtərin Qəziyan, Çaylı, Marquşavan kəndlərində canı-dildən hərbi xidmətini davam etdirən Anar dəfələrlə Vətənə qüsursuz xidmət göstərdiyinə görə mükafatlandırılmışdır. Elə Baş leytenant hərbi rütbəsini də burda işlədiyi vaxt almışdır. Tərtər rayonunda dörd ildən artıq yüksək səviyyədə xidmət göstərən zabitimizi 2013-cü ilin sonlarında özünün ali təhsil aldığı H.Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbə müəllim kimi dəvət edirlər. 2014-2017-ci illərdə gənc tələbələrə hərbin sirlərini öyrətməklə məşğul olan Anar burda da fərqlənərək Qüsursuz xidmətə görə təltif olunmuş və ona “Kapitan” rütbəsi verilmişdir. Amma o, yenə ön cəbhədə olmağa üstünlük verir və

cəbhə xəttində yerləşən hərbi hissələrdən birinə qayıtmağı düşünürdü.

General Polad Həşimovla birgə qulluq etməsələr də şəxsi tanışlıqları vardı və general onu bir bacarıqlı, savadlı zabıt kimi yeksək qiymətləndirirdi. Anarı “Səngərdə böyüyən zabıt” adlandırırdı. 2017-ci ilin əvvəllərində Beyləqan rayonu “N” sayılı hərbi hissəyə göndəriş alan Anar Məmmədov demək olar ki, arzusuna çatmışdı, o indi düşmənlə üzbəüz, sərhəddə çox yaxın məsafədə xidmət edirdi...

Ana yurdum, gözəl Vətən,

Hər nemətdən əzəl Vətən.

Sən ruhumsan, mənsə bədən,

Vətən, mənim könlümdəsən. (Ş.Ş)

Gəzdiyimiz torpağın hər qarışı vətəndir, bunu Anar çox yaxşı bilirdi və harda xidmət etməsindən asılı olmayaraq zabıt şərəfini uca tutur, vətənə sevgisini işi ilə göstərməyə çalışırdı. Növbəti təyinatı 2018-ci ilin əvvəllərində Füzuli rayonuna, ön xəttə yerləşən ”N“ sayılı hərbi hissəyə olur, burda bir il xidmət etdikdən sonra-2019-cu ildə isə yenidən Beyləqana dəyişdirilir. O, buradakı hərbi hissədə ta şəhidlik məqamına çatanadək xidmət edərək “Mayor” rütbəsinə yüksəlmişdir. Beyləqandakı “N” sayılı hərbi hissənin əvvəlcə Təchizat rəisi, sonra isə Qərərgah rəisi vəzifəsini yerinə yetirən Anar Məmmədova xüsusi etimad göstərilərək müharibənin qızğın vaxtında Tabor komandiri təyin edilir...

Ailəcanlı idi Anar, ailə qurduğu ilk gündən harda xidmət etmişdisə həyat yoldaşını da özü ilə aparmışdı. Bu illər ərzində də iki qız övladı dünyaya gəlmişdi, artıq üçüncü sinifdə oxuyan böyük qızı Zeynəb məkan dəyişmələrinə adaptasiya oluna bilmədiyindən ailəsini Sabirabadda qoymağa məcbur olmuşdu... Amma ailəsinə sədaqətli

olan gənc zabit hər həftə vaxt tapıb evinə baş çəkir, onlarla olduğu hər anı dəyərləndirməyə çalışırdı.

Müharibənin başlandığı ilk dəqiqədən ön cəbhədə olan zabit Anar Məmmədov oktyabrın əvvəlində (01.10.20) yaxınlıqda mərməi partlayışından kontuziya alaraq Füzulidə yerləşən “Diaqnostik Mərkəz”də təşkil edilən hərbi qospitala yerləşdirilir. Tabeliyində olan əsgərlərini öz balası adlandıran və elə balası kimi sevib qoruyan hərbcimiz həkimlərin təyin etdiyi uzun müddətli müalicə kursunu yarımçıq qoyaraq cəbhəyə qayıdır...

...Deyirlər ərnlə arvadın torpağı bir yerdən götürülür. Mən qara qeyd kitabçamı da götürüb şəhid ailələri ilə görüşə gedəndə necə çətin və məsuliyyətli bir işin qulpundan yapıldığını bilirdim. Bunu vətən qarşısında, qanları ilə adi torpağı vətən edən şəhidlər önündə ziyalı, yazıçı borcu da adlandırmaq olar. İlk müraciət etdiyim ünvanı da təsadüfən seçməmişdim, bu ailəni mən Birinci Qarabağ müharibəsindən tanıyırdım. Anarın həyat yoldaşı Nəzirə həmin müharibədə şəhid olmuş Heydər Həmidovun qızı idi. Heydər anası ağbırçək Gülbacı ana, həyat yoldaşı Fəxriddə xanım rayonda sayılıb seçilən insanlardan idilər. Kiprikləri ilə od götürən bu gəlin-qaynana baş-baş verib birlikdə yurdunu sevən üç övlad böyütmüş, ev-eşik sahibi etmişdilər. Qızı Nəzirənin də seçiminə hörmətlə yanaşmış və Anarla ailə qurmasına razılıq vermişdilər. Sonrakı illər bu iki ailəni doğmalaşdırmış, iki nəfərin sevgisi elə ailələrə də yansımışdı...

Fəxriddə xanım kürəkənindən ağızdolusu danışır, arada kövrəlir və:

-Anara kürəkən deməyə dilim gəlmir, o mənə əsl oğul idi, yoxluğunu da oğul itgisi kimi qarşıladım-deyir.

Nəzirə ali təhsilli ingilis dili müəllimidir və M.Ə.Sabir adına 1 sayılı şəhər tam orta məktəbində çalışır. O, səmimi söhbət edir, suallarımı cavablandırır, Anarlı günlərindən təbəssümlə söz açan bu xanımın üz-gözündə gəzən qəm kölgələrini hiss edirəm, amma tox tutub özünü... Bu ailənin

maraqlı sevgi tarixçəsi var... Nəzirə deyir ki, onu yuxumda görmüşdüm, heç vaxt üzünü görmədiyim bir oğlanı!.. Və bir gün yuxusunun gerçək olmasının da şahidi olur, Anarı təhsil aldığı Universitetin həyatında görəndə çaşıb qalır və sevinclə dönüb dostlarına göstərir onu.. Beləcə sirli yuxu təməli qarşılıqlı sevgi və hörmətdən tökülmüş möhkəm bir ailə ilə möhürlənir...

-Anarla biz dost idik, o, çox savadlı və dünyagörüşlü idi, onunla hər mövzuda söhbət edə bilər, fikir bölüşürdük, bəzən ailə olduğumuz yadımdan çıxırdı, çünki yalnız dostla belə sirdaş olmaq olardı... O ailəsini sevirdi və qayğısına qalmaqdan zövq alırdı. On iki il sürən bu ailə həyatımın elə bir anı yadıma düşür ki, az da olsa inciyim ondan. O, qeyrətli Azərbaycan kişisinin siması idi, həmişə məni bir addım özündən uca tutmağa çalışırdı...

... Anar Məmmədov son dəfə oktyabr ayının 16-da ailəsinə baş çəkməyə gəlir, bu zaman o, çox fikirli və kədərli görünürdü. Həyat yoldaşının sualına könülsüz cavab verir, təkid edəndə isə gözlərində yaşların qaynadığını görür... Bu yaşlar da, acılar da Azərbaycanın istəmədən başladığı haqq savaşında şəhid olan əsgərlər üçün idi...

-“Bu, çox ağır idi”- deyir Nəzirə xanım, -“mən indiyədək Anarı belə görməmişdim..”

Həmin gün özü ilə aparmaq üçün müxtəlif sarğı materialları və dərman ləvazimatları alaraq səhəri gün, oktyabrın 17-də cəbhəyə dönür Anar. Sonrakı günlər telefon əlaqəsi saxlaya bilsələr də, 19 oktyabrdan əlaqə tamamilə kəsilir... Sonra isə Anar Məmmədovun Füzulidən başlayaraq Hadrutdan keçən döyüş yolunun 20 oktyabr 2020-ci ildə Daşaltı-Tuğ istiqamətində gedən ağır döyüşlərdə sona çatdığı bəlli olur.

Bir sevda var, düşüb məndən uzağa,

Aramızda yazılmamış qadağa.

Tanrı hökmü hər addımda, qarışda,

Həsərətini ucuz satmaz bu yollar...(Ş.Ş)

Axşamüstü başlayan döyüşdə 26 nəfər döyüşçü ilə mühasirəyə düşən zabıt əsgərlərin hamısını bir nəfər kimi mühasirədən çıxarmağa nail olur, özü isə düşmənlə döyüşə təkbaşına davam edir. Bu qeyri-bərabər döyüşdən də zabıt şərəfini qorumaqla qalib çıxır, bunu özünə saxladığı sonuncu gülləsi ilə sübut edir Anar Məmmədov!... Onu diri əsir götürməyə çalışan ermənilərin arzusu ürəklərində qalır, onun yalnız nəşini ələ keçirə bilirlər... Xidmət etdiyi hərbi hissə isə onun itkin düşdüyünü düşünürdü...

Bir ay keçəndən sonra Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin əks tərəfə göstərdiyi təzyiqlər və təkidlər nəticəsində məsələ müsbət həllini tapır... O, indi doğmalarının da dəfn olunduğu Cavad kənd qəbristanlığında uyuyur. Mayor Anar Elşad oğlu Məmmədov ölümündən sonra “Vətən Uğrunda” və “Xocavəndin işğaldan azad olunması” medalı ilə təltif olunmuşdur.

Çox illər keçəcək, çox sular axıb durulacaq, amma Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən oğullarımız unudulmayacaq. Onlar özü də, qəhrəmanlıqları da zamandan

zamana, vaxtdan vaxta keçərək əfsanələşəcək, dastana dönəcək və həmişə qürur yerimiz olacaqdır...

SƏRHƏDİ CANI İLƏ QURAN ƏFSUN

33

Napoleon Banopart söyləyirdi ki, hərbi qüvvələr ölkənin müdafiəsi üçün kifayət deyil, bununla yanaşı özünü müdafiə edən xalq məğlubedilməzdir. İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın qələbəsini təmin edən şərtlərin biri, bəlkə də birincisi elə xalqımızın birliyi oldu. Sonra gəlir güclü ordu, müasir silahlar, yeni hərbi

teknika və s. Amma müharibə müharibədir, bütün ağrı-acıları ilə, ölümü-itimi, göz yaşları ilə... Neyləyək, düşmən bundan qeyri yol qoymadı bizə. Qarabağın havası, suyu, dupduru çeşmələri, dağları, düzləri, bir sözlə otundan ağacnadək hər şey yol gözləyirdi, inanırdı ki, bir gün həqiqi sahibləri gəlib onları bu vəhşi millətin zülmündən xilas edəcək...

Beşdəli kəndindəyəm, şəhid Hüseynov Əfsun Mətləb oğlunun ünvanına gəlmişəm. Yolu soruşa-soruşa gəlib çıxıram Əfsunun bir müddət əvvələdək yaşadığı evə. Küçənin başından baxanda darvazanın yanında şəhidin divara vurulmuş iri şəkli və başı üzərində dalğalanan üçrəngli Azərbaycanın Bayrağı evi nişan verir gələn qonaqlara. Darvazanın qabağında şəhidin anası Zülfüyyə xanım və dayısı qarşılayır, niyyətimi bildirirəm, birlikdə həyəətə keçirik.

Adi bir kənd evi..., pilləkənləri qalxıb içəri daxil oluruq, evdən qərribə bir sükut səsi gəlir qulağıma...Səsə boylansam da gözümə heç kim dəymir, amma mənə elə gəlir ki, bax elə bu dəqiqələrdə bu otaqda bizim üçümüzdən başqa kimsə də var.., o “kimsə” elə Əfsunun ruhudur!...

Ortalığa qoyulmuş dördkünc masanın arxasında əyləşirəm. Zülfüyyə xanım sol tərəfimdə, Əfsunun dayısı Əlövsət isə mənimlə üzbəüz oturlar. Hardan söz salım, nə soruşum, bilmirəm, ana vəziyyətimi duyubmuş kimi özü sözə başlayır:

-İki övladım vardı, qızım ailə qurub, oğlumla ikimiz yaşayırdıq, atası təzə rəhmətə getmişdi... Əfsundan danışmaqdan doymaram, o, mənim hər şeyim idi...

Əfsun Mətləb oğlu Hüseynov, 23 mart 1999-cu ildə, Novruz bayramında dünyaya gəlib, təbiət dirçələndə, çəmənlər qışın qarını üstündən çırpıb yaşıllaşan vaxtı, ailənin bayramına bir bayram da qatıb. Halal çörək yeyib böyüyüb, məktəbə gedib, Beşdəli kənd tam orta məktəbini bitirib və 2017-ci ildə həqiqi hərbi xidmətə çağırılarda sevinərək gedib. Xüsusi Təyinatlı Qoşunların sıralarında

qulluq edib vətənə və xidmət etdiyi müddətdə özünü yalnız müsbət cəhətlərlə göstərən Əfsun 2019-cu ildə həqiqi hərbi borcunu layiqincə başa vuraraq evlərinə dönüb...

Ailəsinə kömək etmək üçün iş də tapıb özünə, elə tikintilərdə fəhlə, sonra şadlıq evlərində ofisiant işləməklə gündəlik halal pulunu qazanıb. Müharibə başlayarkən o da vətənin çağırışına səs verərək döyüşlərə yollanıb. 29 sentyabr günündən ömür yolu cəbhədən keçib Əfsun Hüseynovun. O, Füzuli, Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı istiqamətindəki şiddətli döyüşlərin önündə getmiş, verilən döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində xüsusi igidlik göstərmişdir. Cəld, çevik, cəsur döyüşçü olan Əfsunun atdığı bir güllə boşa getməzdi, yeri gələndə düşmən səngərinə girərək əlbəyaxa döyüşlərə atılırdı. 24 oktyabr 2020-ci il tarixinədək bir çox ağır döyüşlərdən alını

açıq, üzü ağ çıxan bu igid oğlan təəssüf ki, həmin gün Qubadlı uğrunda gedən ağır döyüşlərin birində özü düşmən atəşinə tuş gələrək şəhidlik məqamına qalxmışdır.

..Yandır, poz sərhədləri,

Canımla qur yenidən.

Qarabağdan Təbrizə,

Göycədən Dərbəndəcən!..

Hüseynov Əfsun Mətləb oğlu noyabr ayının 5-də Qarağac kənd qəbristanlığında dəfn olunmuşdur. Azərbaycanın dövlət sərhədlərinin bərpa edilməsində xidmətləri olan igid əsgər ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilmişdir.

Zülfüyyə xanım da, qardaşı Əlövsət də itkilərinə nə qədər acısalar da, yenə son dilə gətirdikləri söz Vətən kəlməsi olurdu, “Vətən sağ olsun” deyirdilər...

Azərbaycan kişisi həmişə qeyrəti ilə, qadını namusu ilə seçilib, bir-birinə arxa, dayaq olublar, biri daş qoyanda digəri ora baş qoyub həmişə. Azərbaycan ailəsi də özünün milli dəyərlərini əsrlərdir qoruyub saxlayır. Cəbhədə döyüşən kişi arxada qadınından arxayın olub, ona güvənib, qadın da özünü güvənləkdə hiss edərək ər kişilərin müharibədən zəfərlə dönəcəyi günü gözləyiblər. Bu elə 1941-1945 ikinci dünya müharibəsində də belə idi, ondan əvvəllər də, indi də belədir... Bəli, qələbənin bir şərti də elə budur...

Əfsun subay idi, bəlkə sevdiyi, ürəyinə yatan biri vardı, bilmirəm. Amma o, Vətəni seçdi, Vətəni sevdi və könlünü də, canını da, qanını da Azərbaycanın bütövlüyü üçün göz qırpmadan fəda etdi...

SIRAVI SÜLEYMAN QARAYEV

34

İnsan dünyaya bircə dəfə gəlir, ona düşən ömür payını yaşayır və tərk edib gedir. Ömür uzun da ola bilər, qısa da, amma mənalı yaşamaq, yaddaşlarda qalmaq hər kəsə nəsisib olmaz. İnsanın əməlləridir onu yaşadan, el arasında tanıdan, ucaldan... Atalar da yerində deyib: “İgid ölər, adı qalar.”

Qarayev Süleyman Əlibağış oğlu. O, 3 iyul 1995-ci ildə Qalağayın kəndində dünyaya gəlmişdir. 2001-2012-ci illərdə M.Ə.Sabir adına Sabirabad şəhər tam orta məktəbində təhsil almışdır. 2012-çi ildə də Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin “Mühasibat uçotu və audit” fakültəsinə qəbul olunmuşdur. Ali təhsilini başa vuraraq doğma rayona qayıdan Süleyman 2016-çi ildə həqiqi hərbi xidmətə çağırılmış və Naxçıvan MR-nın Şahbuz rayonundakı “N” sayılı hərbi hissədə snayperçi kimi qulluq etmişdir. 2017-2018-ci illərdə MKT pambıq zavodunda, 2018-2020-ci illərdə isə Azərsun şirkətinin Sabirabad bölgəsindəki ofisində mühasib işləmişdir.

General Polad Həşimovun şəhid olmasından sonra bərk sarsıntı keçirən Süleymanın düşməne nifrəti daha da artmışdır. Qarabağ

uğrunda döyüşməyi hər bir azərbaycanlının müqəddəs borcu, torpaq uğrunda şəhidliyi isə ən uca ad hesab edirdi. İkinci Qarabağ müharibəsi başlanarkən Vətənin çağırışına səs vermiş və 27 sentyabr 2020-ci ildə işğal altında olan torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşlərə qatılmışdır. Oktyabr ayının 7-də, Ağdam istiqamətində gedən döyüşlərdə ağır yaralanaraq şəhidlik məqamına yüksəlmişdir.

Rus və ingilis dillərini yaxşı bilirdi. Ailəli idi, iki azyaşlı oğlu var. Dostcanlı və vətənpərvər idi, imkansız ailələrə yardım etməyi sevirdi və bunu özünə borc hesab edirdi. Süleyman Qarayev Qalağayın kənd qəbristanlığında dəfn edilmiş və ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilmişdir.

İndi Azərbaycanın üçrəngli bayrağı Qarabağda dalğalanır, torpaq onun qanı ilə yoğurub Vətən edən övladlarını heç vaxt unutmayacaqdır!..

...Çıxdı azadlığa Qarabağımız,

Çıxdı azadlığa o dağlarımız,

Çıxdı azadlığa otlaqlarımız,

Sevincdən ağladı obalarımız...

TOPÇU NÜSRƏT MEHDİYEV

35

Oğul var evdən gedər, oğul da var eldən, -deyib atalarımız, hər oğula da qismət olmaz “el oğlu” adını qazansın. Bu dəfə sizə tanıdacağım şəhid Balahəşimxanlı kəndindən olan və İkinci Qarabağ savaşında ən yüksək məqama ucalaraq, elin oğlu kimi qayıdan Mehdiyev Nüsrət Telman oğludur.

Balahəşimxanlı kəndi də Sabirabadın mərkəzindən xeyli uzaqda yerləşən kəndlərindəndir. Bir neçə il əvvəl dövlət büdcəsi hesabına

bu kənd də daxil olmaqla yeni, kəndarası asfalt yolların çəkilməsi həyata keçirilmiş, kəndiçi yollara isə imkan daxilində çınqıl döşənməklə gediş-gəliş asanlaşmışdır. Amma aradan keçən müddətdə yolun bəzi hissələrində asfalt örtüyü dağılmış, narahatlıqlar yaranmışdır. Mən də bu səbəbdən uzun yolu yaxın edən həmin mərkəzi asfalt yolla gəlsəm də, mənzil başına yorğun gəlib çatdım.

Hasarsız, geniş həyətyanı sahəsi olan evə sarı ayrılan yolun üstündə şəhidin iri dəmir çərçivədə şəklini görüb yolu bitirdiyimə əmin oluram. Şəkildən adam olmaz,- deyərdi anam, düz deyirmiş. Əsgər paltarında,üzünə, gözünə təbəssüm çilənmiş bu oğlanın şəklinə baxdıqca onun arzularının qəlpələnərək dağıldığını hiss edirəm... Torpaq yolu da keçib həyəətə çatıram, burada Nüsrətin atası və əmisi gözləyir bizi... Balaca otağın baş tərəfində Nüsrətin divarboyu bir neçə böyüdülmüş şəkli qoyulub, bura, 19 illik qısa ömrünün bir çox epizodlarına şahid olan otaq ona məxsusdur... O, bu otaqda dərslərini hazırlayıb, gələcək həyatı üçün şirin xəyallar qurub. Amma böyüdükcə gənc qəlbə erməni vəhşiliyinə qarşı sonsuz nifrət və qisas hissi ilə də dolub daşıb. Nə zamansa özünü də Qarabağı düşməndən azad edəcək ordunun sıralarında təsəvvür edərək həmin günü həsrətlə gözləyib...

Nüsrət Mehdiyev 1999-cu il, yanvarın 3-də dünyaya gəlib. Amma nədənsə valideynləri onun dünyaya gəlişini rəsmişəşdirməyə yubanıblar, elə sənədi olmadığından orta məktəbə də vaxtında gedə bilməyib. 2010-2019-cu illərdə Balahəşimxanlı kənd tam orta məktəbində təhsil alsada, 2019-cu ildə məktəbə getməkdən imtina edərək hərbi xidmətə yollanıb. Karantin dövrünü Gəncədə “N” sayılı hərbi hissədə keçirmiş, sonrakı dövrü isə Daşkəsəndə yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə topçu kimi xidmət etmişdir. Nümunəvi xidməti, fərdi keyfiyyətləri ilə seçilən Nüsrət, 2020-ci ilin yanvar ayında məzuniyyətə buraxılır, qayıtdıqdan sonra isə Manqa komandiri təyin edilir. Daim ön cəbhədə, Murovdanın ən hündür yerindəki postda erməni hərbi birləşmələri ilə üz-üzə səngərdə dayanan Nüsrət Mehdiyev də rəhbərlik etdiyi manqanın hərbi qulluqçuları ilə birgə

müharibə başlayan ilk gündən döyüşlərə qatılmışdır. Elə 27 sentyabr 2020-ci ildə, müharibənin birinci günü Murovdağ ətrafında gedən döyüşlərdə şəhidlik zirvəsinə qalxan Nüsrət Telman oğlu Mehdiyev, doğulub boya-başa çatdığı Balahəşimxanlı kəndində torpağa tapşırılmışdır. Allah rəhmət eləsin... Ölümündən sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamına əsasən “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilmişdir.

...Azərbaycan bayrağını, qaldırıb başı üstünə,

Çəkir şəhid balasının, müqəddəs nəşi üstünə...

Atası Telman kişi oğlu haqqında fəxrlə danışır, vətənpərvərliyindən söz açır. Əlbəttə ağır itkidir, -deyir,-yeganə oğlumu itirmişəm, amma düşünəndə ki, uzun illər işğal altında qalan müqəddəs torpaqlarımız minlərlə Nüsrət kimi oğulların sayəsində azad edildi, həm təsəlli tapıram, həm də fəxr edirəm. Vətən sağ olsun!..

TORPAĞI GÜL AÇAN ŞƏHİD ƏHMƏD

36

Ocaq yananda tüstü, ürək yananda isə acılar yaşardır gözüümüzü. Kədər də sevinc kimi yolxucu hissdır, hissiyyətli, həssas insanlar tez yoluxur. Bəzən bu iki hiss bir-birinə elə qarışır ki, hansının çox, hansının az olmasını ayırmaq olmur, Kürlə Araz kimi qarışıb axır...

Hər şəhid adının arxasında onun neçə əziz adamı dayanır, qarışıq hisslərinə hakim olmağı bacarmayan, bu itkiyə inanmayan, gözü hər gün yolda qalan doğma insanlar... Yolum yenə şəhid ünvanıdır, Poladtoğay kəndində Əhmədovlar ailəsindəyəm...

Əhmədli Əhməd Anar oğlu, 44 günlük müharibənin 19 yaşlı şəhidi... Həyat qarısı, bir mərətəbəli evin damı Azərbaycan Bayrağı, Əhmədin müxtəlif şəkilləri və çiçəklərlə bəzədilmişdir. İti baxışları ilə ətrafı seyr edir və gələnə “xoş gəldin”, gedənə isə “yaxşı yol”

arzulayı. Əhməd 20 oktyabr 2001-ci ildə Poladtoğay kəndində dünyaya gəlib. Ailənin ilki idi, gəlişi ilə valideynlərinin adı üstə ad gətirmiş, onları ana, ata eləmişdi...

Orta məktəbə də bu kənddə gedib, şəhid M.İsmayılov adına Poladtoğay kənd tam orta məktəbini bitirib və 2020-ci ilin yanvar ayında həqiqi hərbi xidmətə yollanmışdır. Əsgərliyini Goranboy “N” sayılı hərbi hissəsinin quru qoşunlarının daxilində çəkmişdir. İri çaplı ağır silahdan atəş açmağın sirlərini dərinlən öyrənmiş və atıcı kimi fərqlənmişdir. Müharibə başlayanda Əhməd doqquz aya yaxın idi ki, düşmənlə sərhəddə xidmət edirdi, son vaxtlar daha çox mülki əhali yaşayan kəndlər hədəf seçilir, dinc əhali arasında ölən və yaralananlar olurdu. Bu hamı kimi əsgərlərimizin də qəzəbini alovlandırır, düşməne olan nifrətini artırır, döyüş ruhunu yüksəldirdi.

Müharibə başlayanda haqq savaşıma qalxan oğullardan biri də Əhməd idi. O, Tərtər rayonunun Talış və Suqovuşan kəndləri istiqamətində döyüşlərə qatılmış, üç oktyabr günü ağır və şiddətli döyüşlərdən birində şəhidlik məqamına ucalmışdır. Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan əsgər Əhmədli Əhməd Anar oğlu ölümündən sonra “Vətən uğrunda “ medalı ilə təltif olunmuşdur.

Atası Anar və anası Güləbətın şəhidlərin əbədi yaşarlığına inanır, deyir ki, oğulu elə Vətən üçün böyüdürlər, Əhməd bizim gözümüzün ilk ovu idi, vətənpərvər, qeyrətli bala idi. Kənddə də onu çox istəyirdilər, özünü sevdirməyi bacarırdı, hörmətçil, hamıya qarşı diqqətli idi... Vətəni çox sevirdi, Qarabağ haqqında yalnız kitablardan oxusa da o yerlərin gözəlliyinə vurulmuşdu. Hərbi xidmət yaşıt çatmayanda belə cəbhəyə can atırdı, işğal olunmuş torpaqlarımızı azad görmək istəyirdi... Bizim üçün Əhmədsiz çox çətinidir, amam bircə təsəllimiz Qarabağın azad olunmasıdır. Vətən sağ olsun...

Şəhid Əhməd Əhmədli Poladtoğay kənd qəbristanlığında dəfn olunmuşdur. Ruhu şad olsun, qisas qiyamətə qalmadı...

...Cismindən şirə çəkib,

Çiçəkləyər torpağın.

Altında döşəyindi,

Üstündəsə yorğanın!..

VƏTƏN SEVDALISI ELTUN MİRZƏYEV

37

Deyirlər bütün müharibələr zorla başlayır, amma ağılla qurtarır, eynən Azərbaycanın başlamağa məcbur qaldığı İkinci Qarabağ müharibəsi kimi... Müharibə deyəndə burnuma ölüm və qan qoxusu gəlir, üzünü kədər bürümüş analar, bacılar, atalar gəlir. Əlimdə imkan olsaydı bütün yer üzünə sülh və əmin-amanlıq gətirərdim, zülmü, istibdadı beşiyindəcə boğardım, təki uşaqlar həmişə gülsün, ata-analara şəhid valideyni deyilməsin, bacılar qardaş deyib saç yolmasın., əlbəttə ki, olsaydı...

Mirzəyev Eltun Vüqar oğlu, 2 yanvar 1997-ci ildə Minbaşı kəndində dünyaya gəlib. 2014-cü ildə Qarağac kənd tam orta məktəbini bitirib. 2015-ci ilin yanvar ayında həqiqi hərbi xidmətə çağırılaraq vətənə ilk boğcunu verməyə yollanıb və Bakı Piyada Qoşunlarına aid “N” sayılı hərbi hissədə xidmət edib. Hərbi xidmətini başa vurub kəndlərinə dönməyə Eltun elə kənd mağazasında işləməyə başlasa da düşmənlərin cəbhənin Tovuz istiqamətində dinc əhaliyə qarşı törətdiyi cinayətlər onu dinc buraxmayıb. Hərbi Komissarlığa gedərək könüllü ərizə yazaraq döyüşə getmək istədiyini bildirir. İkinci Qarabağ müharibəsi başlananda ərizəsinə görə səfərbərliyə alınır və 29 sentyabr 2020-ci ildə döyüşə yollanır...

Eltun Ağcabədidə qısa təlimlərdən sonara ağır döyüşlər gedən Cəbrayıl və Qubadlı istiqamətində döyüşlərə qatılmışdır. Neçə çətin döyüşlərdən keçmiş, müharibənin boz sifətini görmüşdür. Odun,

alovun içində özünə dostlar da qazanmış, vaxtından qabaq qırılan ömür yollarına şahidlik də etmişdir. Amma bir an belə qələbəyə olan inamını itirməmiş, torpaqlarımız uğrunda gözünü belə qırpmadan döyüş meydanına atılmışdır. O, Qubadlı uğrunda gedən ağır döyüşlərin birində ayağından yaralansa da geri çəkilməmiş və döyüşləri davam etdirmişdir. Elə həmin gün-30 oktyabr 2020-ci ildə şəhidlik zirvəsinə yüksəlmiş və noyabr ayının 12-də Qarağac kəndində dəfn olunmuşdur... Ölümündən sonra Eltun Vüqar oğlu Mirzəyev “Vətən uğrunda, “Cəbrayılın azad olunmasına görə” və “Qubadlının azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

...Döyüşlərə şir kimi,

Pələng kimi atılır.

Zəhmindən yer titrəyir,

Göylər öyür adını.

Şimşək tək çaxıb keçir,

Təzim edir dağ-dərə.

Bir yol çəkir zəfərə

Azərbaycan əsgəri...

Anası Gülşən xanım ilə üz bəzəyərək əyləşmişəm, əlbəttə kövrəlir, göz yaşları yanaqlarına axır:

-“Subay idi, nə qədər arzuları vardı, amma heç biri Vətən sevgisinə üstün gələ bilmədi..”-deyir. “Oktyabrın 28-də oğlumla son dəfə telefonla danışdıq, o dedi ki, döyüşə gedəcəyik, sizinlə əlaqə saxlaya bilməsəm narahat olmayın...”

Eltunun bibisi oğlu Səfiyev Abbas Rəşid oğlu isə qazidir, cəbhəyə birgə getmişdilər. O, Qubadlı uğrunda gedən şiddətli döyüşlərdə mərmə partlamaşını nəticəsində müxtəlif dərəcəli yanığ və qəlpə yaraları alaraq Füzuli Mərkəzi Xəstəxanasına gətirilmişdir. Sonrakı müalicələri Zərdab MRX-da davam etdirilən qazinin vəziyyəti indi qənaətbəxşdir.

Uzun bir döyüş yolu keçən Eltun Mirzəyevin məzarı indi bu kəndin ziyarətgahına çevrilmişdir. Bir məzarlıq da böyüdü, denişləndi bu Vətən, and yerimiz, inam yerimiz oldu şəhid ünvanları... Gələcək nəsillər onların adını unutmayacaq, Azərbaycan torpaqlarının bütövlüyü uğrunda canından keçən oğulları ilə fəxr edəcəkdir...

XÜSUSİ TƏYİNATLI FUAD TAĞIYEV

38

Bir rus mahnısı var, müharibə mövzulu filmlərin də fon musiqisi kimi xatırlayıram onu, “Hardan başlanır vətən”. Xatirinizdə olar sizin də, məktəb illərində ədəbiyyat müəllimlərimiz bu mövzuda inşa da yazdırıblar. Cavablar da müxtəlif olub, beşikdən, doğulduğu evdən, yaşadığı kənddən, şəhərdən başladığını qürurla yazmışıq. Bu gün mənə elə gəlir ki, vətən ana bətnindən başlayır, körpə ilk sevgini elə ana bətnində öz anasından alır, sevməyi də ondan öyrənir. Dünyaya da bu sevgi ilə göz açır, baxır, məhəbbət dolu baxışları görür, böyüyür, ətrafı da, gördükləri də dəyişir, bircə hələ rüşeym ikən ruhuna üfürülən sevgidən başqa... Bu sevgi onunla birgə inkişaf edir, artır, bütün varlığını, cismini, qəlbini bürüyür. Ana sevgisi Vətən sevgisi ilə qoşalaşaraq daha mükəmməl bir eşqə çevrilir. Azərbaycan da haqlı davasını elə həmin o sevgidən güc alan oğullarla qazandı, tarixinə şanlı bir qələbə yazdı.

Ətcələr kəndində Tağıyevlər ailəsində 1996-cı il noyabr ayının 1-də bir oğlan uşağı dünyaya gəldi, adını Fuad qoydular, amma Tağı deyə əzizlədilər. Uşaq böyüyüb orta məktəbə gedəndə ata-anası fərəhdən yerə-göyə sığmadı, 2014-cü ildə Ətcələr kənd tam orta məktəbi

bitirib hərbi xidmətə yollananda quşlardan uçmağa qanad istədilər. Bəli, onların hələ də uşaq hesab etdiyi Fuad artıq böyümüşdü, həm də əvvəlcədən hərbcı olmağı qarşısına məqsəd qoyan Fuad bunun üçün vacib olan idmanla da ciddi məşğul olurdu...

Tağıyev Fuad Mərdan oğlu Sumqayıt şəhərindəki “N” sayılı hərbi hissədə altə ay xidmət etdikdən sonra özünün fiziki imkanlarına və şəxsi istəyinə uyğun seçilərək Hərbi Dəniz Qüvvələrinin Xüsusi Təyinatlı Qoşunlarına aid olan “052” hərbi hissəyə dəyişdirilir. Bu hərbi hissə də sonra-müharibə vaxtı döyüş meydanlarında “052” sözünü eşidən düşmənlərin qorxudan bağrını yaracaqdı...

Beləliklə Fuad taleyini həmişəlik hərbi sənəti ilə bağlayır və ta şəhid olduğu günə qədər XTQ-da xidmətini davam etdirir. 2016-cı il Aprel döyüşlərində ön sıralarda döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirərək komandanlığın böyük etimadını qazanır. Sonrakı 2018-ci ildə Kiçik gizir, 2019-cu ildə “28 May Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 101 illik yubileyi “münasibəti ilə döyüş və ictimai-siyasi hazırlıqda yüksək nailiyyətlər əldə etdiyinə və 2020-ci ildə də isə qış tədris dövründə nizam-intizamda, döyüş və ictimai-siyasi hazırlıqlarda göstərdiyi nailiyyətlərə görə Fəxri Fərmanla təltif olunmuşdur.

Qəlbində vətənə olan sevgisi tükənməyən, hər gün əsir torpaqlarımızın alınacağı günü gözləyərək uzun illərdir rahatlıq tapmayan peşəkar döyüşçü Kiçik gizir və onun xidmət etdiyi hərbi hissə Ali Baş Komandanın verdiyi İkinci Qarabağ müharibəsinin başlanması əmri ilə səfərbər oldular. Anadan sanki elə hərbcı olmaq üçün doğulan Fuad Tağıyev də bu döyüşlərin önündə getdi, 27 sentyabr günündən döyüşlərə qatılan kəşfiyyatçı-istehkamçı kiçik gizir olduqca cətin və ağır döyüşlərdə iştirak etmiş və qeyri-adi bacarıq nümayiş etdirmişdir. Fuad erməni dilini də öyrənmişdi və lazım olanda düşmənin içərisinə daxil olub lazımını məlumatları əldə edə bilirdi. O, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Tərtər rayonunun Talış və Suqovuşan kəndlərinin, Hadrut qəsəbəsi və tarixi Şuşa şəhərinin azad olunması uğrunda gedən şiddətli döyüşlərdə qəhrəmanlıq

göstərmişdir. Füzulidə düşmənin ilk istehkamlarının yarılmasında xüsusi şücaət və igidlik də məhz bu XTQ hissələrinin adı ilə bağlıdır.

Şuşa ətrafında gedən döyüşlərdə xüsusi təyinatlı qoşun dəstəllərinin hücumu keçdiyi zaman şəxsi heyətin qorunması Fuad Tağıyevə həvalə olunmuşdu.

...Şəhidini al çiyinə sən yeri,

Yamaca yat, buludlarla tən yeri.

Addımların qoy titrətsin Göy-Yeri-

Yeri Ordum, yürü Qurdum, Şuşaya!...

Şuşaya doğru sıldırım qayalarla, keçilməz dağ yolları ilə irəliləyən xüsusi təyinatlı qoşun hərbi qulluqçularının qəhrəmanlığı artıq dillər əzbəri olaraq əfsanələrə çevrilməkdədir. Fuad da bu əfsanənin yaradıcılarından biri idi. O, oktyabr ayının 27-də on iki nəfərlik qrupla birgə Qırmızı bazar ərazisində komandanlığın xüsusi tapşırığını yerinə yetirərkən ağır yaralansa da döyüşə davam etmişdir. Lakin düşmənlərin atdığı mərmə onun həyatına son qoymuş və qəhrəman döyüşçü müqəddəs şəhidlik məqamına qalxmışdır.

Döyüş yoldaşları ilə birgə düşmənin çoxlu sayda canlı qüvvəsini, xeyli hərbi texnika və avtomobillərini məhv edən Fuad Tağıyev Həşimxanlı kəndində torpağa tapşırılmışdır. Azərbaycanın igid oğlu Qarabağın işğaldan azad olunmasında göstərdiyi xüsusi igidlik və qəhrəmanlığa görə ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “İgidliyə görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

Mən Fuadın tərbiyə aldığı ailədə böyük sevgi, hörmət və ehtiram hiss etdim. Həmin gün Fuad Tağıyevin işığına çox adam yığılmışdı, hər kəs də igid döyüşçüdən həvəslə söz açır və onunla fəxr etdiklərini bildirirdilər. Bütün ümid və arzularını yeganə oğluna bağlayan valideynlər də qürurla:- “vətən hər şeydən və hər kəsdən irəlidir, onu

qorumaq isə bizim vətəndaş borcumuzdur”-dedilər... Vətən sağ olsun!..

XÜSUSİ TƏYİNATLI GİZİR AQİL ZEYNALLI

39

Heç hansısa bir məqamda əliniz qoynunuzda qaldımı... Heç cavab tapmadığınız sual qarşısında aciz qaldığımızıdan utandınız mı... Xəcalət çəkdinizmi illərlə dost deyib süfrənizin başında yer verdiyiniz qonşunuz üçün... Peşiman oldunuzmu etdiyiniz yaxşılıqlar üçün, kaş ki... deyə təəssüfləndinizmi?!..

Erməni yaxşılıq üçün də, qonşuluq üçün də yararsız olduğunu, süfrəmizdə illərlə yeyib harınlayan və imkan tapan kimi kürəyində bıçaq saplayan üzdənirəq millətçik olduğunu əsrlərlə elə özü sübuta yetirib. Elimizdə bir məsəl var, deyərlər dəvəçi ilə dost olanın darvazası gen gərək. Elə biz də humanist, fədakar, sülhsevən, tolerant xalq olduğumuzu dönə-dönə isbat etmişik hamıya. Bu gün də Azərbaycanda digər xalqların nümayəndələri rahat yaşayır, dövlətin verdiyi bütün hüquqlardan faydalanır. Bəli, axı o, Müstəqil və azad Azərbaycan Respublikasının vətəndaşıdır, hər addımında hiss edəcək azadlığını...

Aqil Aydın oğlu Zeynallı-Axtaçı kəndində 05 noyabr 1995-ci ildə doğulub boya-başa çatıb. M.Məlikov adına Şəhriyar tam orta məktəbini bitirib. 2014-cü ilin yanvar ayında hərbi xidmətə yollanaraq Qazax şəhərində yerləşən əlahiddə bölmələrdə xidmət göstərüb. Burada o, hərbin bir çox sirlərinə yiyələnərək özünün fiziki imkanları ilə də diqqəti cəlb etmişdir. Kəşfiyyatçı-istehkamçı manqa komandiri kimi bacarıqları da diqqətdən yayınmayıb. Bir il yarım çəkən hərbi xidmət borcunu layiqincə yerinə yetirərək 2015-ci ilin yayında ordudan tərxis olunub.

Gələndən sonra da həmişəki kimi idmanla ciddi məşğul olmaqda davam edir, öz fiziki hazırlığına xüsusi vaxt ayıraraq məşqlər edirdi.

Hərb sahəsinə olan marağı onu rahat buraxmır və müraciət edərək yenidən MAXE kimi Bakı şəhərində “N” saylı hərbi hissədə qulluq etməyə başlayır. XTQ-dən gələn əməkdaşlar Aqili təlimlərdə iştirak etmək üçün seçir, altı aylıq xüsusi təlimlərdən sonra isə sınaq zamanı birinci yerə layiq görülərək XTQ sıralarına qəbul edilir. Artıq 2017-ci ilin sonlarından başlayaraq Aqil Zeynallı XTQ-ın sıralarında qulluq etməyə başlayır...

XTQ sıralarında qulluq etdiyi illərdə rəhbərlik tərəfindən iki dəfə “Döyüş və ictimai-siyasi hazırlıqda yüksək nailiyyətlər əldə etdiyinə və nizam-intizamı ilə seçildiyinə görə” təltif olunmuşdur.

Döyüşlərdə Xüsusi Təyinatlı Qoşunlarda qulluq edən əsgərlərin xidməti əvəzsizdir, onlar müharibənin ən qızğın yerində döyüşmüş, torpaqlarımızın düşməndən təmizlənməsində əlahiddə xidmətlər göstərmişlər. Dağların keçilməz yollarından keçərək, düşmənin içinə qədər irəliləyən bu cəngavər hərbcilərimiz həmişə düşmən arasına vəlvələ salmış, onları qorxu içərisində saxlamağa nail olmuşdur. Bütün fəndləri bilən, ekstrim vəziyyətlərə yaxşı bələd olan və ondan baş çıxara bilən əsgər və zabitlərimizin bir nəfəri azı on nəfər düşməne qarşı təkbaşına döyüşürdü. Yeri gələndə əliyalın belə düşmən səngərlərinə atılaraq fiziki güc bahasına yüzlərlə erməninə məhv edən Azərbaycan əsgərinin adını necə öysəm yenə azdır!...

Müharibə başlanan gündən Aqil də XTQ-nın sıralarında döyüşlərə qatılmış və döyüşlərdə xüsusi cəsarət və hünər göstərmişdir. Cəbhə yolu Füzuli rayonu ərazisindən başlayan bu igid oğlan Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı, Xocavənd, Hadrut və Şuşa uğrunda gedən ağır döyüşlərdə iştirak etmiş və qəhrəmanlıq göstərmişdir. Yaralı əsgər yoldaşlarını heç vaxt darda qoymayan, onları çiyinə alaraq döyüş meydanından çıxaran qəhrəman əsgərlərimizdəndir Aqil Zeynallı!..

XTQ-da vəzifəsi “Snayper Məna Komandiri” olan kiçik gizir Aqil Zeynallı 31 oktyabr 2020-ci ildə növbəti döyüş tapşırığını yerinə yetirən zaman mərmə partlaması nəticəsində aldığı ağır qəlpə

yarasından ən uca məqama yetişmiş və ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilmişdir.

Güllə başından dəyib,

Gətir öpüm, sağalsın.

Sonra bir damcı qandan,

Neçə igid doğulsun!..

...Əllərinlə dağıldı,

Zülmün, sitəmin evi.

Sən ey qalib ordunun,

Yenilməyən əsgəri!...(Ş.Ş)

Ailədə iki qardaş olublar, indi qardaşı Amil polis sıralarında xidmət edir. Qardaşının haqqında danışmaqdan doymur, “onunla fəxr edirəm” deyir..

Atası Aydın kədərini təbəssümünün arxasında gizlədib danışır, son dəfəki telefon danışqlarını xatırlayanda sifəti necə də işıqlanır. “Bu acı xəbəri sizə nə vaxt və kim gətirdi ?”-deyə asta səsle soruşuram. “Bələdiyyədən...”-deyir və gözlərinə kədər çökür..

Bayaqdan kənarda oturub başını aşağı salaraq xısın-xısın ağlayan anası Sədaqət xanım həya ilə söz demək istədiyini bildirir:

-Mən oğlumun 25 illik həyatında ondan bir dəfə də olsun inciməmişəm. O qədər valideyn istəyən, məhəbbətli, qanacaqılı uşaq idi ki... Qəlbi Allahla vəhdətdə idi, məndən də daim dua etməyimi xahiş edirdi, deyirdi ki, anaların duası tez qəbul olur, ana, dua elə

torpaqlarımız alınsın... Torpaqlarımız işğaldan azad olandan sonra qurban kəsəcəyəm...

Babası Ağazeynal kişi tez-tez xatırlayır Aqili, “O, başqa bala idi..” deyir. “ Onun yumruğunu bir adam aç bilməzdi!.. İndi onun da iyini Amildən alıram, ona güvənirəm... “

Noyabrın 05-də ad günü olacaqdı, amma 04-də özü gəldi Aqilin... “Yarəbbim, əgər qismətimdə ölmək varsa, mənə şəhidliyi nəsib et”- deyə tanrıya əl açmışdı, ürək sözlərini yazıb qoymuşdu əzizləri üçün. O bilirdi ki, müharibədə açılan güllələr ömürlərə dəyir ...Amma ölməzdən qabaq öldürməyi, özü dediyi kimi “mənfur ermənilərin sonuna çatmaq” istəyirdi... Elə çatdı da! Rahat dolan Vətən göylərində, şəhid ruhu, can fəda etdiyin torpaqların qisası alındı, qanın yerdə qalmadı...

XÜSUSİ TƏYİNATLI İSMAYIL MƏMMƏDOV

40

Qələbəyə gedən yol hamar deyil, əlbəttə, iki dağ arasında uzanan yoldur, cəngəllikdən salınan cığır kimidir və burada geriyyə bir addım belə atmamaq üçün gərək üstündən adladığın körpüləri yandırasan. 44 günlük Vətən müharibəsinin labüdlüyünü biləndə döyüslərə yalnız qələbə üçün başladı biizm Milli Ordumuz, hərbi qulluqçularımız də eynən belə etdilər-geriyə bir addım atmaq üçün yol qoymadılar özlərinə. İrəli və yalnız irəli... Minlərlə can bahasına qazanılan qələbəni şərtləndirən bir səbəb də elə bu idi...

Məmmədov İsmayıl Fərhad oğlu 10 mart 1992-ci ildə Cəngən kəndində dünyaya gəlib. Uşaqlığı da, ilk gənlik çağları da bu kənddə keçib. Ailədə dörd uşaqdan biri olsa da, hamıdan fərqli xüsusiyyətləri vardı, həmişə ən zəif olanın, özünü müdafiyyə gücü yetməyən insanların tərəfində dayanırdı. O, 1998-ci ildə A.Məmmədov adına Cəngən kənd tam orta məktəbinin birinci sinfinə getmiş və 2009-cu ildə bitirmişdir. Orta məktəbdə oxuduğu illərdə həm də Şirvan şəhər

Peşə məktəbində sürücülük peşəsinə yiyələnmişdir. 2010-cu ilin aprel ayında həqiqi hərbi xidmətə çağırılmış və Tərtər rayonundakı “N” sayılı hərbi hissədə, sərhəd zonasında snayperçi kimi xidmət etmişdir. İsmayıl Məmmədov bütün xidməti dövründə özünün nümunəvi davranışı, bacarığı ilə seçilmiş və daim el-obasına xoş sorağı gəlmişdir.

2011-ci ilin oktyabr ayında ordudan tərxis olunaraq ailəsinin yanına qayıdan İsmayıl, Bakı şəhərində əsasən usta kimi müxtəlif işlərdə çalışmışdır. 2018-ci ildə ürəkdən sevib bağlandığı Səbinə xanım ilə ailə həyatı qurmuşdur. Hərbi xidmətdən döndüyü vaxtdan nə edir etsin, hansı işi görür görsün vətənə məhəbbəti, uşaqlıqdan arzusu Orduda xidmət etmək olan İsmayıl nəhayət qəti qərarını verir. İstəyini anasına bildirərək ondan da xeyir-dua alır və Lənkəran “N” sayılı hərbi hissədə, Müdafiə Nazirliyinin Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrinin GÜRZƏ bölüyündə MAXE kimi işə başlayır. Tezliklə yüksək fiziki və psixoloji hazırlığa malik olan, vəziyyəti düzgün qiymətləndirmək və vaxtında doğru qərarlar qəbul etməyi bacaran İsmayıl Məmmədov bacarıqlı kəşfiyyatçı-snayper kimi komandanlığın hörmətini qazanır...

Azərbaycan xalqının başına gətirilən müsibətlər, 20 Yanvar qırğını, günahsız insanların əsrlərlə yaşadığı doğma torpaqlarından zorla qovulub çıxarılması, bu zaman hər cür vəhşilik törətməkdən çəkinməyən ermənilərin əməllərindən xəbərdar olan İsmayıl Məmmədovun da ürəyinə intiqam hissi hakim idi. Son vaxtlar düşmənlərin cəbhə yanı bölgələrdə daha da həyasızlaşması Azərbaycan xalqının səbrini tükətməkdə idi. Dinc əhalini hədəf götürən düşmən də sanki xalqımızın səbrini yoxlayırdı. 2020-ci ilin 27 sentyabr günü Ali Baş Komandandan gələn sərt qərar hamının ürəyincə oldu. Artıq çoxdan “ya qələbə, ya ölüm” deyən qəhrəman Ordumuzun əsgərləri işğalçı düşmənin dərslərini vermək üçün Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin bir əmrilə ayağa qalxdı...

Son illərdə ölkəmiz Ordu quruculuğu sahəsində böyük inkişafa nail olmuş, onun maddi-texniki bazası yüksəldilmiş, silah-sursat arsenalı müasirləşdirilmiş, döyüş bacarıqlarının artırılması istiqamətində nəhəng işlər görülmüşdü. Döyüشلərdə Xüsusi Təyinatlı Qoşunların hərbi

qulluqçularının göstərdiyi igidlik, qəhrəmanlıq Azərbaycan Ordusunun hərbi potənsialının, yüksək peşəkarlıq və döyüş hazırlığının göstəricisi idi.

İtirilmiş Qarabağ uğrunda haqq savaşı başlayan gündən MAXE İsamyl Məmmədov da xidmət etdiyi hərbi hissədən döyüشلərə qatılmış, onun döyüş yolu Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı, Hadrut, Xocavənd və Şuşadan keçmişdir. Ağır və çətin şəraitdə döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi zamanı həyatını təhlükəyə atmaqdan belə çəkinməyən döyüşçümüz mərdliyi, qorxmazlığı ilə seçilirdi. O, düşmən səngərinə atılaraq əlbəyaxa döyüشلərdə xeyli sayda canlı qüvvəsinin məhv edilməsində, düşmənin atəş nöqtələrinin sıradan çıxarılmasında xüsusi şücaət göstərmişdir. Şuşa uğrunda döyüş tapşırığı isə komandanlıq üçün xüsusi əhəmiyyətə malik idi. Bu inidiyədək olan döyüشلərdən çox fərqlənəcəkdə... Şuşanın giriş və çıxışını özü bildiyi kimi möhkəmələndirən düşmənin Xüsusi Təyinatlı Qoşunların hərbi qulluqçularının o yüksəkliyə necə, hansı yollarla qalxa biləcəyi ağılına gəlməzdi!...

Ordumuzun xüsusi təyinatlı əsgərləri Şuşaya gecə hava qaralandan sonra, dağ yolları ilə, sıldırımlı qayalıqlarla, dırmaşır, əllərini daşdan, kəsəkdən tuta-tuta qalxırdı. Heç özləri ilə ağır silahlar da götürməmişdilər, bıçaq, qumbara və s. Bu döyüşdə onlar öz fiziki gücünə, öyrəndikləri fənd və xüsusi bacarıqlara güvənirdilər. Bu döyüş əsasən əlbəyaxa döyüş olacaqdı, səssiz, küysüz yerinə yetiriləcəkdə verilən tapşırıq... XTQ əsgərləri ermənilərin kabusuna çevriləcəkdə, gözləmədiyi anda başı üzərini alacaqdı. Şuşaya qədər olan döyüşlərdə gördüklərini isə düşmən özü də belə etiraf edirdi: “onlar sanki ölüm mələyi idilər, 3-4 nəfərlə gəlib səngərdəki 20-30 erməni əsgərini öldürərək gəldikləri kimi də yoxa çıxırdılar... Biz

onları gecələr ova çıxan ac canavaraa bənzədirdik, lap hərdən elə bilirdik heç onlar insan deyil, robot ya da zombidirlər, ölümsüz bir canlı idilər, vururduq yıxılırdılar, amma yerdə bir az eşələnib yenidən qalxıb üstümüzə gəlirdilər...” Şuşa döyüşləri isə bundan daha mükəmməl olacaqdı!

Səsi gəlir qulağıma Şuşanın,

Könlü qırıq, qəlbi yara Şuşanın.

Damarında qaynar qanı coşanım,

Yürü Ordum, yürü Qurdum, Şuşaya!..

Elə XTQ-ın döyüşçüləri Şuşaya gecə ilə canavar sürüyə girdiyi kimi hücum etdi, ermənilərin başı üstünü qəfil alaraq dişləri, dırnaqları ilə döyüşdülər, sağ qalan düşmən əsgərləri dabanlarına tüpürüb qaçmağa üstünlük verdi, çünki əks halda ölüm labüd idi... Belə idi bizim igid Azərbaycan əsgəri, özü də, işi də əfsanələləşən, nağıllaşan, dastanlara dönən qəhrəman oğullarımız...

İsmayıl Məmmədov Şuşaya qalxarkən yaralansa da geri çəkilməmiş, ona ilk tibbi yardım göstərilmiş və yenidən döyüşə davam etmişdir. İsmayıl da, döyüş dostları da bu günü çox gözləmişdilər, indi insaf idimi bir güllə yarası arzularının ipini kəsə?!... İsmayıl elə yaralı halda Şuşaya qalxmağı bacardı, Şuşada da döyüşdü, lap əlbəyaxa döyüşlərdə neçə erməni əsgərinin ölüm mələyinə də çevrildi, amma özü də 6 noyabr 2020-ci ildə Şuşada da şəhidliyin zirvəsinə

ucaldı... O, 11 noyabr 2020-ci ildə Cəngən kənd qəbristanlığında dəfn edilmişdir. Vətən bir boy da ucaldı, genişləndi həmin gün...

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan MAXE İsmayıl Fərhad oğlu Məmmədov ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, “Füzulinin azad olunmasına görə”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Şuşanın azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

İsmayılın iki övladı var, həyat yoldaşı Səbinə xanım onun yüksək insani keyfiyyətlərindən danışır, valideynləri Gülzar xanım və Fərhad kişi övladı ilə qürur duyduğunu bildirir, “Oğul elə Vətən üçündür, bu qələbəni belə oğulların sayəsində qazanmışıq. Vətən sağ olsun!” deyirlər. Qardaşı Hikmətlə dost, sirdaş olan İsmayıl, döyüş tapşırıqları barəsində ona heç bir söz deməzdi, hərbi sirr kimi saxlayardı. Bu gün Hikmət də, “qardaşım bizim başımızı uca elədi-deyir, Vətən sağ olsun!”

Bu ailənin bir üzvü olan Cəfərov Abbasğa Teymur oğlu isə qazidir, Talış və Suqovuşan kəndləri istiqamətində gedən döyüşlərdə yaralanmış və hazırda qospitalda müalicəsi davam edir.

Mən İsmayıl Məmmədovun ailəsindən yalnız xoş təəssüratla ayrıldım, əmin oldum ki, nə qədər Azərbaycanın İsmayıl kimi mərd, vətənpərvər oğulları var, yurdumuz yadlara məskən ola bilməz!.

XÜSUSİ TƏYİNATLI ŞƏMSƏDDİN VƏLİYEV

41

İşğala uğrayan vətən torpaqları sülh ilə ələ keçməz, ancaq savaşa alınar..., Şeyx Şamil belə demiş və bunu tarix də dəfələrlə sübuta yetirmişdir. Bizim ölkəmizin də haqq işi müharibəsiz ötürmədi təəssüf ki. Xalqımız minlərlə insan həyatı bahasına qazandı öz qələbənsini. Hər qarış torpaq uğrunda qanlar töküldü, ömürlər yarıda qırıldı, ana gözləri yolda qaldı, amma qazanılan tarixi və ədalətli qələbə hər bir vətəndaşın qamətini dikəltdi, ömrünə ömür caladı, sinəsini fəxr və qürur hissi ilə doldurdu...

Vəliyev Şəmsəddin Aqil oğlu da vətən üçün döyüşüb qanını bu torpağa qarışdıraraq onu Vətən edən oğullardan biridir. O, 22 yanvar 2001-ci ildə Dadaşbəyli kəndində dünyaya gəlmişdir. 2007-2018-ci illərdə K.Quliyev adına Dadaşbəyli kənd tam orta məktəbində təhsil almışdır. Orta məktəbi bitirdiyi 2018-ci ildə də Şirvan Şəhər Humanitar Kollecinə daxil olmuşdur. 2019-cu ildə həqiqi hərbi

xidmətə çağırılan Şəmsəddin təhsilini dayandıraraq hərbi xidmətə yollanmış və Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı “N” sayılı hərbi hissədə, Xüsusi Təyinatlı Qoşunların sıralarında qulluq etmişdir. Hərbin sirlərinə bələd olduqca gənc qəlbində bu şərəfli peşəyə sevgi də formalaşır, vətənə məhəbbəti, düşmənlərə olan sonsuz nifrəti, Şəmsəddinin öz ömrünü həmişəlik bu peşəyə bağlamasına səbəb olurs. Odur ki, 2020-ci ildə həqiqi hərbi xidmət müddətini başa vurarkən ona verilən 12 günlük məzuniyyət haqqından da istifadə etmir, elə həmin hərbi hissədə MAXE kimi işləməyə başlayır. Həmin müddətdə həm də Türk hərbciləri ilə təlimlərə qoşularaq peşəsinini daha dərinlən öyrənmək gecə-gündüz məşqlər edir.

Anası Könül xanım deyir ki:

-iki ilə yaxın idi ki, oğlumu görmürdük, heç telefonla da əlaqə saxlamaq çətin idi, çünki daim məşqlərdə olurdu... Oğlum vətənpərvər böyümüşdü, harda olsa bu adı uca tutur, bu Vətənin əsgəri olduğundan qürur duyurdu.

Müharibəyə 14 oktyabr 2020-ci ildən qatılan Şəmsəddin Vəliyev Füzuli, Hadrut, Tuğ, Xocavənd uğrunda gedən qanlı döyüşlərin iştirakçısı olmuşdur. Çətin döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində, yaralı yoldaşlarının vaxtında döyüş meydanından təxliyyə olunmasında xüsusi igidlik göstərmişdir. 22 oktyabr 2020-ci ildə Xocavəndin düşməndən azad olunması uğrunda gedən belə döyüşlərin birində isə özü də şəhidliyin tamamı dadaraq haqqın dərgahına ucalmışdır...

Şəmsəddin Vəliyev oktyabr ayının 24-də Şirvan şəhər Şəhidlər Xiyabanında dəfn olunmuşdur. Allah rəhmət eləsin!

Ölümündən sonra MAXE Şəmsəddin Aqil oğlu Vəliyev “Vətən uğrunda”, “Şuşanın azad olunmasına görə”, “Döyüşdə fərqləndiyinə görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

Şəhidin qardaşı Elməddin də hərbiçidir və hazırda Sərhəd Qoşunlarında Gizir kimi vətəyə xidmət edir. Kiçik qardaşı Yusif isə məktəblidir, hələ dördüncü sinifdə oxuyur, böyüyəndə o da hərbiçi olmaq arzusundadır.

Bu ailənin bir nümayəndəsi olan əmisi Vəliyev Fəmil Ağamalı oğlu da Birinci Qarabağ savaşında şəhid olmuş və elə Ağdamın Gülləli kəndində dəfn olunmuşdur.

İllər keçəcək, işğalçı düşmən həmişə lənətlə, xalqımızın azadlıq savaşı, bu savaşda şəhid olanlar isə hörmətlə anılacaqdır. Yaşasın Azad və Müstəqil Azərbaycan!...

Qələbə yaraşır mənim xalqıma...

Azadlıq meydanı qaynar bir ocaq!

Danışır aramla İlham Əliyev:

Nə vaxt baş qaldırsa bilsin erməni,

Yenə də taleyi belə olacaq!...

ZƏFƏRƏ YOL ÇƏKƏN ƏSGƏR

42

Qarabağın adının çəkilməsi bəsdir ki, yadına Xan əmi, Natavan, Bülbül düşsün. Bax elə otuz ilə yaxın onların da ruhu, məzarı və heykəli əsirlikdə idi. Vəhşi xislətli ermənilər heykəlləri də güllələdilər, məzarları dağıtdılar, abad bir yurdu viran qoydular. Zülm evi abad olmaz, necə ki, olmadı, güclü və qüdrətli ordumuzun sayəsində Azərbaycan xalqı düşmənləri toğrpaqlarımızdan çıxarmağa nail oldu. Amma müharibənin acı küləyi hər evə doldu, ömürlərə qıydı, ürəkləri parçaladı, anaları ağlar, balaları atasız qoydu...

İslamov Daşqın Alik oğlu 11 iyun 1993-cü ildə Poladtoğay kəndində dünyaya gəlmişdi. Orta təhsilini 2000-2010-cu illərdə şəhid M.İslamov adına Poladtoğay kənd tam orta məktəbində almış, elə həmin ilin iyun ayında da həqiqi hərbi xidmətə çağırılmışdı. Əsgərliyini Ağdamın Xındırstan və Üçoğlan kəndlərində yerləşən “N” sayılı hərbi hissələrdə etmiş və 2011-cin ilin yanvar ayında hərbi xidmətini başa vuraraq geri qayıtmışdır. Daşqın bütün yaşdıları kimi Qarabağın işğal olunmasından sonra dünyaya gəlmişdi, heç vaxt o yerləri görməsə də qədim Azərbaycan torpaqlarının yağmalanmasına dözə bilmirdi. Dərsliklərdən oxuyub öyrənir, haqqında çəkilməmiş qısa filmləri izləyirdi və inanırdı ki, bir gün gələcək Qarabağ azad olacaq, doğma yurdlarımız əsarətdən qurtaracaq.

Daşqın İkinci Qarabağ müharibəsi başlayarkən qismən səfərbərliklə 9 oktyabr 2020-ci ildə cəbhəyə getmişdir. Ağcabədidəki hərbi hissədə qısa müddətli təlimlərdən sonra Azərbaycan Ordusunun Füzuli, Cəbrayıl rayon və kəndləri, Hadrut qəsəbəsi uğrunda apardığı çətin və şiddətli döyüşlərdə iştirak etmişdir. Daşqın sərrast atıcı idi və gülləsi boşa getməzdi. O, ailəsi ilə son dəfə 22 oktyabr günü əlaqə saxlaraq qələbə gününün yaxında olmasından, əsgərlərimizin döyüşlərdə göstərdiyi igidliklərdən fəxrlə söz açıb...

...Şimşəktək çaxıb keçir,

Təzim edir dağ, dərə.

Bir yol çəkir zəfərə

Azərbaycan əsgəri!

29 oktyabr 2020-ci ildə Hadrut istiqamətində gedən şiddətli döyüşlərin birində şəhidlik məqamına yüksələn Daşqın, 2 noyabr 2020-ci ildə Poladtoğay kənd qəbristanlığında torpağa tapşırılmış və ölümündən sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif olunmuşdur. Ailəli idi, iki azyaşlı övladı var.

Anası Rəbiyyə xanım Daşqından ürəklə, fəxrlə söz açır, deyir ki, beş övladım var, hər biri əzizdir, amma Daşqın hamıdan fərqlənirdi, uşaqlıqdan sakit, sözbəxan idi, məni heç vaxt incitməzdi. Vətənpərvər idi, Qarabağın işğal altında olmasına dözə bilmirdi. Müharibə xəbərində elə sevinirdi ki.. Deyirdi haqq-ədalət öz sözünü deyəcək, torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyik..”

Cəsərət zəfərə aparan yoldur, qələbə üçün güclü ordu ilə yanaşı, özünü sevən xalqın birliyi də vacib şərtidir. Azərbaycan dövləti öz ərazi bütövlüyünü məhz belə igid və qəhrəman ögullarının sayəsində bərpa etdi, minlərlə şəhidin qanı bahasına öz tarixi qələbəsini qazandı, otuz ilə yaxın bir işğala son qoyuldu. Torpaq rahat nəfəs aldı, qələbə nəşəsindən millətin əyilmiş qəddi düzəldi. Bu gün hər bir azərbaycanlının ürəklə, fəxrlə “Qarabağ Azərbaycandır!” deyib öyünməyə haqqı vardır.

KİÇİK ÇAVUŞ ŞAHİN HÜMBƏTOV

43

Deyirlər qalib xatirələrlə, məğlub isə intiqm hissi ilə yaşayır. Elə üzdəniraq qonşularımız da illər öncə zor və güc tətbiq edərək yurddaşlarımızı doğma Qarabağ torpaqlarından qovub çıxarandan, zülm və işgəncələrə məruz qoyduqdan yaxın vaxtlara kimi təxmini belə bir “eyforiya”nın ağuşunda idilər. Amma xalqımız ondan asılı olmayan səbəblər üzündən uğradıldığı məğlubiyyətin acısını nəinki unutmamışdı, ondan dərs almış, öyrənmişdi. Bilirdi ki, qələbəni yalnız güclü, mütəşəkkil ordunun sayəsində, xalqın birliyinin nəticəsində qazanmaq olar. Ona görə də aradan keçən illərdə Azərbaycan Ordusu möhkəmləndirilmiş, gücləndirilmiş, maddi və hərbi resursları təmin edilmişdi. Ordu ilə xalqın birliyi və dövlətçiliyimiz tarixi qələbəmizi təmin etdi...

Hümbətov Şahin Əlcivan oğlu 24 noyabr 1986-cı ildə Minbaşı kəndində doğulmuşdur. O zamankı Əlibayramlı, indiki Şirvan şəhərində doqquzuncu sinfədək təhsil almış, sonrakı illərdə isə

təhsilini Qarağac kənd tam orta məktəbində davam etdirmişdir. Məktəbi 2004-cü ildə bitirən Şahin 2005-ci ildə də həqiqi hərbi xidmətə çağırılmış və Azərbaycan Ordusunun Qazax rayonunun Kəmərlı kəmində yerləşən “N” sayılı hərbi hissəsində sürücü kimi xidmət etmişdir. 2006-cı ildə ordudan tərxis olunaraq ehtiyata buraxılmışdır. 2012-ci ilin yanvar ayında Sabirabad Hərbi Komissarlığının Silahlı Qüvvələrin Təlim-Tədris mərkəzində mexanik-sürücü ixtisasına yiyələnərək Müdafiə Nazirliyinin əmrinə əsasən “N” sayılı hərbi hissənin Birinci moto-atıcı taborunun birinci bölüyündə mexanik sürücü kimi işləməyə başlamışdır.

2014-cü ildən isə “N” sayılı hərbi hissədə Tibb Məntəqəsinin sanitariya sürücüsü kimi xidmət etmişdir. 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində MAXE kimi iştirak edən Şahin, sonralar “kiçik çavuş” rütbəsi almışdır. Müharibəyə 27 sentyabr tarixindən qatılan hərbcimiz Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Xocavənd, Şuşa uğrunda gedən ölüm-dirim savaşında mərdlik və qəhrəmanlıq nümayiş etdirmişdir. Döyüş meydanından yaralıların çıxarılması, onlara vaxtında tibbi xidmətin göstərilməsi üçün var qüvvəsini səfərbər etmişdir.

Lakin 26 oktyabr 2020-ci il Xocavənd uğrundakı ağır və şiddətli döyüşlərin birində idarə etdiyi maşınla minaya düşərək özü də şəhidlik məqamına ucalan Şahin Əlcivan oğlu Hübətov Qarağac kənd qəbristanlığında vətən torpağını bir məzarlıq da böyütmüşdür. Nur içində yatsın...

Şahin Hübətov ölümündən sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə “Vətən uğrunda”, “Cəsur döyüşçü”, Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Füzulinin azad olunmasına görə”, “Xocavəndin azad olunmasına görə”. “Kəlbəcərin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

Şahin Hübətov ailəli idi və iki övladı var...

...Mən şəhidin anası Nargilə xanım və həyat yoldaşı Gülnar xanımla yalnız telefonla əlaqə saxlaya bildim. Hər biri Şahin haqqında ürəklə

söz açdı, məhəbbətlə xatırladı, Şahinin vətənpərvərliyi, alicənablığından, ailəcanlı və zəhmətkeş olmasından ağızdolusu danışdılar. Azərbaycan bağırağını uşaqlıqdan ürəyinin üstə gəzdirdiyini fəxrlə andılar. Dedilər ki, torpaqlarımızın işğal altında qalması onu həmişə narahat edirdi və inanırdı ki, necə olur olsun bir gün mütləq o torpaqlara qayıdacağıq, zülm, sitəm sonsuza qədər çəkkə bilməz...

Atası Əlcivan kişi də oğlu ilə fəxr edir, deyir ki, Şahin canavar kimi oğul idi, düşməni parça-parça etməyə hər vaxt hazır idi. O, Vətənə xidmət etməyi, onun əsgəri olmağı şərəf hesab bilirdi. Hərbçi olmaq istəyini biləndə yolunu kəsmədim, xeyir-dua verdim ona...

Rahat yat, Azərbaycanın əbədi əsgəri Şahin Hübətov, Ordumuz sizin qisasınızı qiyamətə qoymadı, düşmən üzərində tarixi qələbəni qazandı və uğrunda can verdiyiniz o torpaqları geri qaytardı. İndi Qarabağ Azərbaycandır!...

...Dalğalanır vüqarla,

Bayrağım Qarabağda.

Başlanır türk ellərin,

Növrağı Qarabağda!.

XÜSUSİ TƏYİNATLI FİRAVAN

44

Həyat insanlara yaşamaq üçün verilən kiçik bir zamandır ki, adına ömür deyilir, onun da əvvəli xəbərsiz ötür, sonu isə gözlənilmədən gəlir. Az qala başlamadan bitən ömür payını əbədi həyat kimi yaşamaq da var qismətdə, amma o da hər kəsə nəsisib olmur. Şəhidlər həmin qısa ömrü əbədiyyətə çevirə bildilər...

Bu dəfə Sabirabad rayonunun Surra kəndindən olan, İkinci Qarabağ müharibəsində əbədi ömür qazanmış Əsgərov Firavan Xanbala oğlundan söz açmaq istəyirəm. Firavan 14 mart 2001-ci ildə dünyaya gəlib, orta təhsilini də elə M. Babayev adına Surra kənd tam orta məktəbində alıb. Məktəb illərindən zəhmətkeşliyi ilə seçilirdi, texnikaya böyük marağı var idi, ekskavatorçu olan atasına kömək edir, atası da ona özünün “çörək ağacı” adlandırdığı maşını idarə etməyi öyrədirdi. Artıq 14 yaşından ekskavatoru sərbəst idarə etməyi bacarırdı. Sürücülük vəsiqəsi də almışdı, atası ilə ta 18 yaşına kimi “Şirvan-Neftçi İnşaat” və “Kür-Araz MMC” də birgə işlədi, 2019-cu ilin aprel ayında isə vətənə borcunu vermək üçün həqiqi xidmətə yollandı.

Xidmət dövrü əvvəlcə Cəlilabadda olmaqla, sonra Qaradağ rayonunun Şubani qəsəbəsində yerləşən “N” sayılı(052) hərbi hissədə Xüsusi Təyinatlı Qoşunların sıralarında keçmişdir. Burada o, həm baş sürücü kimi hərbi hissənin Rabitə Tibbi Yardım və Rabitənin Zirehli maşınıni idarə edir, həm də mexanik kimi xidmət göstərirdi. Tovuz hadisələrində iştirak edən xüsusi təyinatlı əsgər, sonra İsmayılı rayonunda Türkiyə və Pakistan hərbciləri ilə iki aylıq çətin döyüş təlimi kurslarını uğurla başa vuraraq, 2020-ci il sentyabr ayının 24-də Göranboy rayonunun Tapqaraqoyunlu kəndinə göndərilmişdir.

...Qisas deyib durub gör neçə ildi,

Məzarı dağılan ruhlar çağırır.

Aparır qan izi qzū Şuşaya,

Didilmiş bədənələr, başlar çağırır...

Döyüş yolu da elə buradan başlayır Firavanın, müharibə başladığı ilk gündən Goranboydan Tərtər istiqamətində döyüslərə qatılmış, Talış və Suqovuşan yüksəkliklərinin alınmasında gedən çox ağır döyüslərdə iştirak etmişdir. Bu yüksəkliklərdə ordumuzun mövqeyi

möhkəmləndikdən sonra Firavanın da daxil olduğu XTQ hissələri Daşkəsən istiqamətindən Murovdağ yüksəkliyi uğrunda və Kəlbəcər ətrafında döyüşləri davam etdirmiş, komandanlığın xüsusi hücum planı əsasında əlverişli mövqedə yerləşən və ən ağır döyüşlərin şahidi məşhur “Koroğlu postu”nu düşməndən geri almışdır.

Oktyabr ayının 20-dək çoxlu sayda çətin döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində iştirak edən Xüsusi Təyinatlı Firavan Əsgərov Cəbrayıl, Füzuli, Qubadlı və Xocavənd rayon qəsəbə və kəndlərinin də düşməndən azad olunmasında qəhrəmanlıq göstərmişdir. Hadrut qəsəbəsinin azad edilməsi istiqamətində 20 oktyabr gecə ikən komandanlıqdan xüsusi tapşırıq alan 17 nəfərlik dəstə ərazidə əlverişli mövqe tutur və iki döyüşçü, biri Firavan Əsgərov olmaqla düşmən

mövqelərini təyin etmək məqsədilə kəşfiyyata göndərilir. Səhəriyi tapşırığı icra etmək üçün yollanan kəşfiyyatçılar yaxınlıqda ermənilərin gizləndiyi məkanı aşkar edir. Firavan, məlumatı döyüş yoldaşlarına çatdırmaq üçün gedən kəşfiyyatçı dostunu gözləmədən əvvəlcə qəfil atəşlə erməniləri çaş-baş salır, sonra isə onların içərisinə atılaraq əlbəyaxa döyüşə başlayır. Uşaqlıqdan qorxmazlığı, cəsarəti ilə seçilən Firavan təkbaşına 10 nəfərdən çox düşmən əsgər və zabitini məhv etsə də bu onun son döyüşü olur, aldığı ağır güllə yarısından şəhidlik məqamına ucalır...

Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda gedən haqlı davada xüsusi cəsarət və igidlik göstərən Əsgərov Firavan Xanbala oğlu Surra kəndində dəfn edilmiş və ölümündən sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamına əsasən “Vətən uğrunda”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Füzulinin azad olunmasına görə”, “Qubadlinin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilmişdir.

Cəmi 19 il yaşadı, amma adını İkinci Qarabağ müharibəsinin qəhrəmanı kimi tarixə də, ürəklərə də yazıb getdi Firavan, elə vətən mülkünün firavanlığı naminə öz həyatını qurban verdi. Əqidəsi

yolunda bircə an belə tərəddüd etmədən şirin canına qıydı, qələbənin əzəmətini qanı axıb torpağa qarışınca hiss etdi, sonuncu dəfə uzaqlara dikilən baxışları ilə qar-qara torpağın gülzara çevrildiyini gördü. Əbədiyyət yolçusu olmazdan öncə doğma Vətəninə əbədiyyət bəxş etdi, ailənin yeganə oğlu idi, indi isə bütün xalqın oğludur Firavan!.. Azadlığı yolunda özünü fəda etdiyin Vətən səni heç vaxt unutmayacaq, igid əsgər...

MÜƏLLİF HAQQINDA

Şair-publisist Şahnaz ŞAHİN (Şahnaz Feyzulla qızı Babayeva) çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatının istedadlı nümayəndələrindən biridir. Azərbaycan Yazıçılar, Azərbaycan Jurnalistlər Birliklərinin üzvü, Prezident mükafatçısı və Beynəlxalq Rəsul Rza mükafatı laureatıdır. 1996-cı ildən Azərbaycan mətbuatında şeirləri, poemaları, hekayə və esseləri ilə çıxış edir.

“Ürəyimə düşən işıq” (2005), “Bu şəkil mənə bənzəmir” (2010), “Mübariz” (2011), “Seyid Umu xanım və beş kimsənə ocağı” (2011), “O sözəcən...” (2017), “Xocalımın sərvəri” (2020) kitablarının müəllifidir.

“Azərbaycan Əsgəri” adlı bu xüsusi buraxılışımızda tanış olduğunuz esselərin daxil edildiyi “SABİRABAD ŞƏHİDLƏRİ” müəllifin sayca yeddinci kitabı olacaqdır. Kitab hal-hazırda nəşrə hazırlanır. Tezliklə işıq üzü görəcəkdir. Kitaba İkinci Qarabağ-Vətən müharibəsində şəhidlik məqamına yüksələn qəhrəman oğullardan bəhs edən esselər daxil edilmişdir.

Şahnaza xanıma yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzu edirik!
Uğurlarınız bol olsun, Şahnaz xanım!!!

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

Ön söz. Hacıxanım Aida.....	3
44 Esse.....	9
Müəllif haqqında.....	117
Mündəricat.....	118

Şahnaz ŞAHİN

(*Babayeva Şahnaz Feyzulla qızı*)

Redaktor: Zaur USTAC.

Naşir: Tuncay ŞƏHRİLİ.

Kitabın adı: “Azərbaycan Əsgəri”.

Kitab “Yazarlar”ın kompüter mərkəzində yığılıb.

Təşkilati dəstək: www.ustac.az (*Qeyri- kommertiya*)

Üzqabığının müəllifi: Gülü .

Kompüterdə yığıdı: Gülü.

Texniki redaktor: Tuncay ŞƏHRİLİ.

Çapa imzalandı: 09.06.2021.

Kitab xeyriyyə məqsədi ilə nəşr olunur. Odur ki, heç bir kommertiya marağı yoxdur və gəlir əldə olunması nəzərdə tutulmamışdır. E-kitab hazırlanıb elektron kitabxanalara yerləşdiriləcək.

Müəllif hüquqları qanunlarla qorunur.

Qiyməti: Pulsuz.

Sayı: 100 ədəd. (Elektron variantı var)

Əlaqə: zauryazar@mail.ru (+994)70-390-39-93 F/b:[Zaur Ustac](mailto:Zaur.Ustac) .

“El kitab çapı” mərkəzində çap olunub.

QEYDLƏR

Fotoda XTQin kəşfiyyatçı əsgəri Elxan Hüseynovdur.

Üzqabığının müəllifi: Gülü – Gülüzə Mustafayeva.